

Kemalizmin Ekonomik Doktrini Türkiyede “Sosyal Ben,, “Ferdî Ben,, e Galiptir

Anadoluda Seyahat Kolaylıkları

Ahmet Emin YALMAN

Anadoluda uzun bir seyahat yapan bir ecnebi mütebassis ile görüştim. Memleketin garp kırsamlarında yirmi vilâyet dolaşmış. Gördüklerini anlatmakla bitiremiyor.

Diyor ki:

“Kuruluş halinde bir âlem... Her köşede kendine mahsus bir kalkınma hareketiyle karşılaşılıyorsunuz. Bazı yerler iktisadi hayat damarlarına kavuşmuş. Bu damarlardaki faaliyetin neticelerini gözle görüyorsunuz. Diğer bazı yerler kenarda kalmış. Ya nakliye imkânları az, ya eski muhiti değiştirecek iktisadi hareketler başgösterememiş veyahut malarya gibi âfetler var. Fakat böyle köşelerde bile çırpınma, iyi niyet eksik değil...”

Böyle bir âlemi yakından görmek bir fırsattır. Türk münevverleri içinde bu fırsattan kendini mahrum edenlere acıyorum. Fakat Anadolu seyahatini göze almayanlara bir derceye kadar uak veriyorum. Anadolunun otel diye bir deresi var. Buna çare bulunmadıkça Anadolu içerlerinde seyahat, pek çokları için zahmetli bir macera mahiyetini muhafaza edecektir...”

Bu sözler, bana tanıdığım bir avukatımızın büyükçe bir sahil şehrimizde başından geçenleri anlattı. Bu avukat, otel adı verilen pis köşelerde geçen bir gecenin korkulu bir rüyadan bahseder gibi önüne gelene yana yakıla anlatıyordu. Bu gecenin işkence ve azabından o kadar zıtlırap duymuştuk ki bütün Anadoluya ait otel davasının ateşli bir avukatı kesilmişti.

Karşımızdaki mesele, Anadoluda tesadüfen dolaşan birkaç memur, avukat, müfettiş veya tetkik seyyahının temiz bir yatak ve asgari dercede rahat imkânı bulmasından ibaret diye telâkki edilmemelidir. Mesele, daha geniştir. Memleket içinde seyahati daha kolay, daha cazip bir hale koymak ve gören, düşünen, yeni işler yaratmak isteyen vatandaşlarla memleketin muhtelif köşeleri ve muhtelif meseleleri arasındaki teması çoğaltmak memleket hesabına başlı başına mühim bir ihtiyacdır. Bundan başka dahilli turizmin kök tutması da buna bağlıdır.

Bakınız, ecnebi mütebassis daha neler diyor:

“Anadolu içinde seyahat imkânları, nakliye bakımından az, çok halledilmiş sayılabilir. Trenler temiz ve rahattır. Dakikası dakikasına işlenmektedir. Tren olmanın yerlerde işiyen otobüslerin bir kısmı çok rahatsızdır. Makineler eski ve arızalıdır. Bununla beraber Türk şoförü, bu makinelerin huyunu almış, usta bir adamdır. En fena yollarda arızasızca binlerce kilometre dolaşması, Türk şoförünün Anadolu yollarında edindiği tecrübe ve hususi kabiliyeti sayesinde olmuştur.

Otobüs işi elbette yoluna konulmağa, devlet bakımından teşkilâtlandırılmağa muhtaçtır. Fakat otel işi henüz bir memleket davası diye hiç ele alınmamıştır. Otel diye dört beş yataklı, pis odalar buluyorsunuz. Yatağa girmek için iğrenmek duygu-

(Devamı 7 üncüde)

Başvekilimiz Diyor ki:

Ciddî Sermayeler ve Şahıslar Türkiyede En Derin Anlayış Zihniyetini, En Samimî Dostluğu Taşıyan Bir Kabul Bulacaklardır

Ankara, 10 (A.A.) — Ajans ekonomik e finansiyeye müdürü M. Hussar'a Başvekil B. Celâl Bayar tarafından verilen aşağıdaki mülâkat Pariste “Pöti Pariziyen,, tarafından negredilmiş ve diğer gazeteler tarafından da iltibas olunmuştur:

Balkan Konferansından Sonra Türkiye Başvekilî B. Celâl Bayarla Bir Görüşme.

Balkan Antantının son toplantısı çalışmalarının neticesi, Doğu Avrupa devletlerinin bugünkü enternasyonal meselelere karşı gösterdiği alâkayı bariz bir surette ispat etmiş bulunmaktadır.

“—Berlin, Roma, Paris ve Viyanada ki son politik tezahürler burada büyük bir akis uyandırmış, ve Ankara bu defa, hassaten derin noktai nazar teatilerine sahne olmuştur.

Bu görüşmeler soğukkanlılık ve itidal ile temeyyüz etmiş ve bu suretle, Kemal Atatürkün tamamen temin edilmiş politik ve askeri bir emniyete ve aynı zamanda kuvvet

(Devamı 6 üncüde)

B. Celâl Bayar

Rusyadaki Muhakeme

Suçlu Doktorların Cinayetlerini İspat Eden Raporlar Okundu

Moskova, 10 (A.A. Tass) — Yirmi birlerin muhakemesine dün devam edildi ve dünkü muhakeme faslı gizli bir celse ile nihayet buldu. Bu son celsede ehli vukuf raporu dinlendi. Bu rapora nazaran Doktor Kazakof tarafından hazırlanan ilâç-

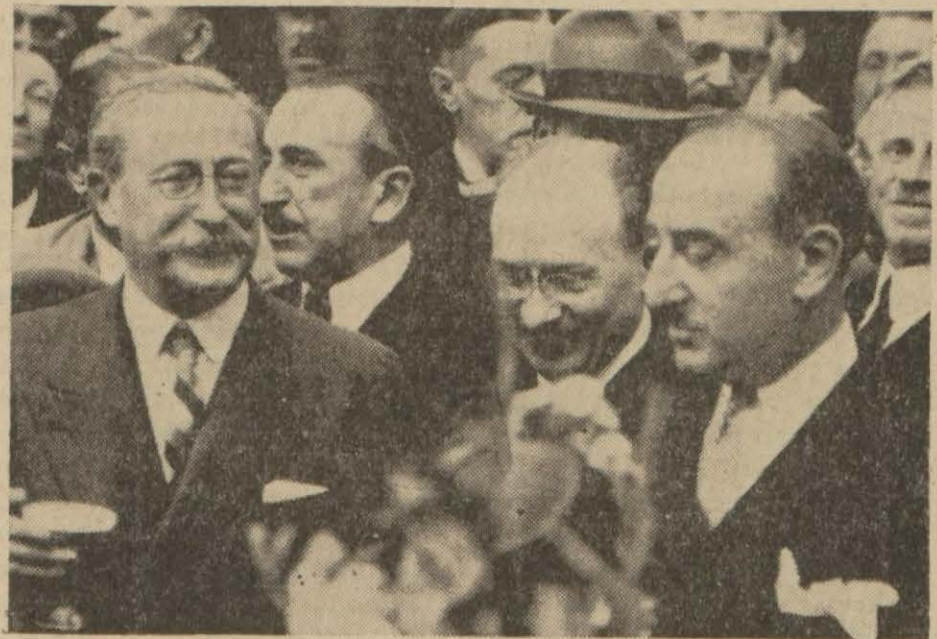
lar üzerinde hiçbir kontrol mevcut olması ihtimali olmadığı anlaşılacaktır. Menjinskinin müptelâ olduğu ağır kalp hastalığını tedavi için Kazakof tarafından kullanılan müstahzarat bu hastalık için kabili ka-

(Devamı 6 üncüde)

Fransadaki Kabine Buhranı

B. Blum Yeni Kabineyi Teşkil Çalışıyor

Şotan Dün Mecliste Bir Veda Nutku Söyliyerek İktidardan Uzaklaştı

Sosyalistlerin lideri B. Blum gazeteciler arasında (en solda)

Paris, 10 (Hususî) — Dün gece yarısından sonra Cümhurreisine verilen Şotan kabinesinin istifası keyfiyeti bugün resmen belli olmuştur. İstifanın sebebi, sosyalistlerle komü-

nistlerin, Şotanın istediği fevkalâde salâhiyeti ve kararnamelele iş görme salâhiyetini vermemeleridir.

Yeni kabineyi teşkil sosyalistlerle (Devamı 7 üncüde)

AVUSTURYADA

Şuşnig'in Kararı Hitler'i Kızdırdı

Avusturyada Dahilî Bir Harp Arifesindeki Manzara Var

VIYANA, 10 (Hususî) — United Press'in muhabiri bildiriyor: Avusturya dahilî bir harp arifesindeymiş gibi görünmektedir. Naziler her yerde karışıklıklar çıkarıyor ve Plebisiti bozmaya uğraşıyorlar. Bir hükümet darbesi ihtimalinden de bahs olunmaktadır. Bütün hükümet daireleri sıkı bir muhafaza altındadır. Bu gece örfî idarenin ilânı da muhtemeldir. Şimdiye kadar vuku bulan çarpışmalarda kırk yaralı vardır. Naziler birkaç defa Yahudi mahallelerine hücum etmişlerdir.

Berlinden gelen bir habere göre Her Hitler'in Avusturya Başvekilî Şuşnig'i Plebisit yapmaktan vazgeçirmesi muhtemeldir.

İstiklâl propagandası

Viyanâ, 10 (Hususî) — Gelecek pazar günü yapılacak olan plebisit için bütün memleket hazırlanmaktadır. Plebisitin mevzuu, Avusturyalıların hür, müstakil, federal, hristiyan, Alman bir memleket hakkındaki müspet veya menfi reylerini toplamaktır. Herkes “evet,, veya “hayır,, cevabını vermekle mükelleftir. Şimdiden mücadele başlamıştır. Vatandaşlar cephesi, her tarafa “Avusturya,, kelimesi ile Şuşnig'i gösteren muazzam afişler yapmıştır. Vatandaşlar halkı Şuşninge rey vermek için bütün propaganda vasıtalarından istifade ediyorlar.

Plebisite iştirak edecek olanların sayısı 4 milyondan aşağı değildir. Fakat Naziler plebisite iştirak etmemiye karar vermişlerdir. Bu karara rağmen Dahiliye Nazırı ve Nazilerin lideri doktor İnquartın istifa etmemiş olması onun da hükümetin vaziyetini kabul ettiğini anlatmaktadır. Almanyanın bu işle alâkadar olduğunu gösteren bir hâdise de Almanyanın sabık sefiri Von Papenin yeniden Viyanada görünmesidir.

Amele ve Kralçılar

Avusturya Nazileri Linz şehrinde, esas kanun dairesinde ancak 24 yaşına girmiş olanların iştirakini protesto için bir nümayiş yapmışlar, zabıta nümayişçileri dağıtmıştır.

Şuşning, muazzam tezahürat arasında İnsburk'ta nutkunu söyledi (Devamı 3 üncüde)

İki Sarhoş

Silâh Çekip

Kahveye Saldırmış

İzmir, 10 (TAN Muhabirinden) — Çok heyecanlı ve kanlı bir hâdise oldu. Bekir ve Hüseyin adlarında iki arkadaş sarhoş olarak bir kahveye girmişler, tabancalarını çekerek halkı tehdide başlamışlardır. Bu sırada iki polis yetmişmiş, bunların ellerinden tabancalarını almak istemişlerdir. Kahvedeki halk müthiş bir korku içindeydi. Sarhoşlardan Bekir, polislerin elinden dışarı fırlamış, taban casiyle kahveye ateş etmeye başlamıştır. Nihayet polisler de silâh kullanmak mecburiyetinde kalmışlardır. Bekir polisin kurşunu ile çok ağır surette yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Baba ve kardeş katilinin Dünkü muhakemesi Çok heyecanlı oldu

Annesi Ağlıyor, Kendisi İhtilâçlar Geçiriyor Kardeşi de Şahitlik Ediyor

Baba katili cinayet günü yakalanırken...

Hatıranızda herhalde acı ve korkunç izler bırakmıştır. Yedi, sekiz ay kadar evvel, Kuruçeşmede eski bir ahşap konakta, Boğaziçinin tanınmış aile yuvalarından birinde pathyan bir tabanca, evin yaşlı reisini, ve genç bir evladını öldürmüştü. Katil, ölen babanın oğlu ve ölen delikanlının kardeşi Zeki idi.

Bu, baba ve kardeş katilinin muhakemesine dün ağır cezada devam edilecekti. Adliye koridorları fevkalâde günlere mahsus bir kalabalık arz ediyordu. (Devamı 4 üncüde)

Türk Casusu M. SIFIR'ın Hâtıraları

Türk casusu M. SIFIR, Mütarekenin o kara günlerinde memleketi yıkarak, Türklüğü mahvetmek isteyen düşman casuslarla çarpışmış, onları her karşılaşmada tepelemişti.

Türk casusu M. SIFIR, düşmanın gizli plânlarını çok heyecanlı maceralar yaşamak suretile her seferinde ele geçirmiş tam zamanında bu plânları Anadoluya göndererek düşmanın bütün emellerini akamete uğratmak hususunda büyük roller oynamıştır.

Türk casusu M. SIFIR'ın Mütareke hatıralarını, casusluk harikalarını birkaç güne kadar neşretmeye başlayacağız. Bu hatıralar, Mütareke devrinin bugüne kadar meçhul ve gizli kalmış zengin, heyecanlı, tüyler ürpertici bir tarihidir. Pek yakında TAN sütunlarında zevkle okuyacaksınız.

B. Ali Haydar Mithattan Okuyuculara Bir İzah

(Mithat Paşanın oğlunun hatıraları) başlığı ile neşrettiğimiz tefrika ya dair, B. Ali Haydar Mithattan sağdaki mektubu aldık.

"Gazetenizde neşrettiğim hatıralara okuyuculardan birçok mektuplar aldım. Hele bazı subaylarımızın ve talebelerimizin gösterdikleri alâka beni çok sevindirdi. Candan teşekkür ederim.

Aldığım bazı mektuplarda da bazı anlaşmazlıkların ifadelerine tesadüf ettim. Meselâ Hürriyet ve İtilâftan pek çok bahsetmememi, bu fırkanın taraftarı bulunduğuma delil tutan bir okuyucu çıkmıştır. Diğer bir iki okuyucu da Enver Paşayı tenkit etmeye kızmışlar ve bu hislerini mektupla bildirmişlerdir. Bu taziye cevapsız bırakmak istemiyorum.

Ben hiç bir zaman Hürriyet ve İtilâf fırkasına mensup olmadım. Şahsen de bu fırkanın pek çok fena hikâlerini gördüm. Kâmil Paşa hakkında şahsen bir hürmet hissi beslemem, Hürriyet ve İtilâf hakkında hislerime ölçü tutulamaz. Kâmil Paşayı istibdat devrinde İzmirde hürriyet ve isabeti gösteren hâdiselerle karşılaştım. Kâmil Paşa hiçbir zaman tamamiyle Hürriyet ve İtilâfın mali olmamıştır.

Hürriyet ve İtilâfın bana ne gözle baktığına dair bir, iki misal anlatayim:

Cahit ve Cavit Beyler Hürriyet ve İtilâf Fırkası tarafından hapisaneyi umumiye sevkedildiği sıralarda idi. Damat Ferit oğlu Sami, bir akşam zabıt elbisesiyle Perapalas oteline geldi. Şampanya içmiye koyuldu. Beni görür görmez: "Dostlarımız hapisanededir," diye bağırdı. "Darısı başınıza!," diye cevap verdim. Bu yüzden uzun boylu bir vaka çıktı. Ertesi günü feylesof Rıza Tevfik, e- linde bir mektupla ve şahit sıfatıyla

otele geldi. Prens Şami Bey namına beni ölesiyeye davet etti.

Yine bu Hürriyet ve İtilâf mensuplarından Reşit Bey var. Şimdi Avrupada yüzelliçler arasındadır. O vakitler mabeyin ikinci kâtibi idi. "büyük kabineyi!," tehdit ediyorum diye Perapalasa gelerek şahsıma te- cavüzde bulunmak istemiştir.

Hürriyet ve İtilâf Fırkasının Reisi Damat Ferit Sadarete geçer geçmez ilk işi vatani hizmetler tertibinden olan maaşımı kesmek olmuştur. Bu maaş ayan ve mebusan meclislerinden geçmiş bir kanunla verilmiştir. Padişahın ve Sadrazamın keyfi ar- zusu ile kesilmiştir.

Hayatımda bunlar gibi pek çok vakalar vardır ki bir gazete tefrika- sında uzun uzadıya yazmayı münâ- sip görmedim. Yakında hatıralarımı kitap şeklinde neşredeceğim kitapta fazla tafsilât bulunacaktır.

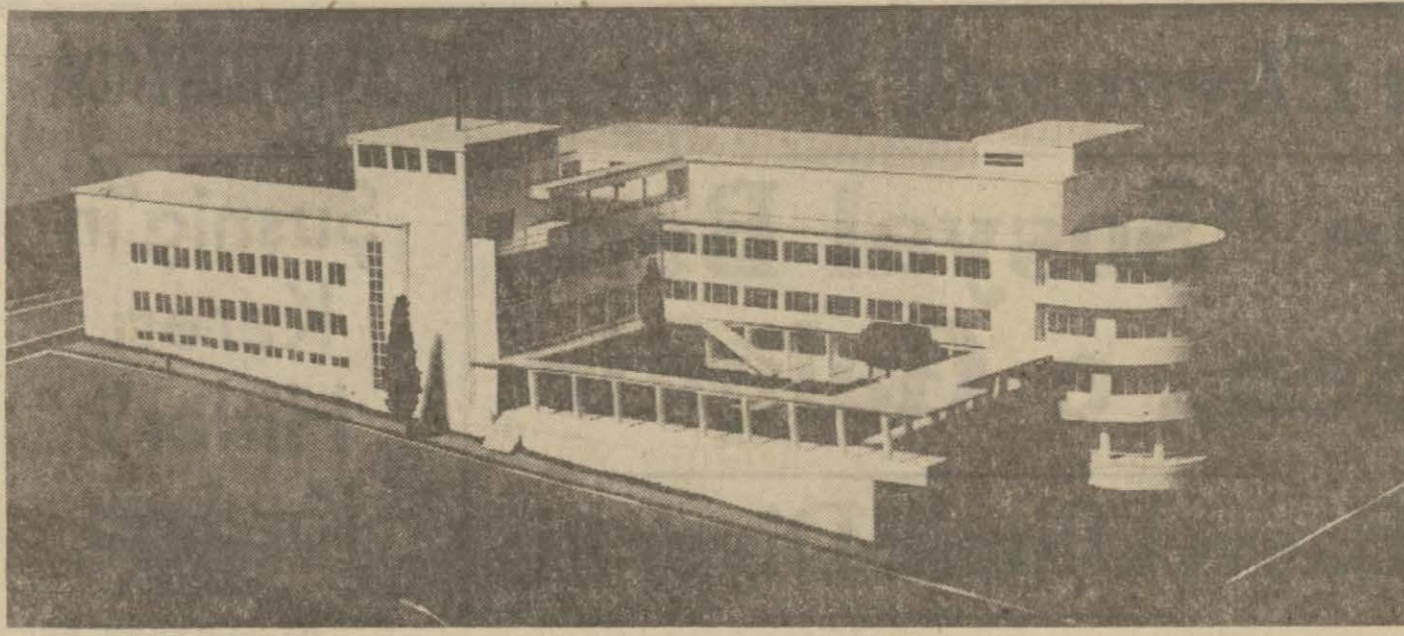
İttihat ve Terakkiye gelince: Ben İttihat ve Terakki Cemiyetine men- sup değildim. Fakat kalben daima bu fırkaya taraftar bulundum. Çün- kü memleketi hizmet etmiş ve var- lık göstermiş başka bir fırka yoktu.

İttihat ve Terakki, 1908 ihtilâlinde büyük bir azim göstermiştir. İç- lerinde sevdiğim ve hürmet ettiğim vatanperver adamlar vardı. Bunlar- dan biri de Enver Paşa idi. Enver Paşa fedakâr ve hamiyetli idi. Fa- kat fedakâr ve hamiyetli olması tari- hi kusurlarını ve kabahatlerini or- tadan kaldırmıya kâfi değildir. İttih- at ve Terakkinin de hizmetlerine karşılık büyük tarihi mesuliyetleri vardır. Bu bir hakikattir. Hâdiseler- le vatani bir ölçü ile bakan hiçbir vatandaş bunu inkâr edemez. Vata- ni zaviyeden tabii saydığım tenkit- lerde bulunurken, hiç bir zaman şahsı bir emel ve ihtiras tâbi olma- dım. Tarih ölçüsünde takas yok- tur. Hizmetin ve kusurun ayrı ayrı ortaya konulması bir zarurettir..

Ali Haydar Mithat

YERLİ HABERLER

KADIKÖY HALKEVİNİN YENİ BİNASI :

Kadıköy Halk Partisi ve Halkevi için, Bahariye caddesindeki arsada yeni bir bina yapılacaktır. Arsa, Parti Genel Sekreterliğince satın alınmıştır. Bina için açılan müsabakada jüri, belediye imar bürosu mimarlarından Rüknettin Güne- yin projesine birinciliği vermiştir. Yukarıki resimde, Halkevi binasının mimar Rüknettin tarafından hazırlanan maket- ni görüyoruz.

BELEDİYEDE :

Birikmiş Vergi Ve Resimler Tahsil Ediliyor

Müruru zamana uğraması lâzım gelen ve bugüne kadar muhtelif sebeplerle tahsil edilemeyen belediye vergi ve resimlerinin mükellefler- den süratle alınmasına karar veril- miştir. Bu maksatla bütün bakaya hesapları çıkartılmış, şubelere tebli- gat yapılmıştır. Bu ayın on beşinden itibaren bu gibi vergi ve resimlerin tahsil edilmesine başlanacaktır.

Yeni İnşaat Nizamnamesi

Mimar ve inşaat ustaları hakkında yapılan talimatname Şehir Meclisi- nin Nisan içtimalı devresinde görüşü- lecektir.

Bu talimatname tatbik edildikten sonra kalfalar ancak ustabaşı sureti- le çalışacaklar, bu suretle müktesep hakları korunacak, fakat her inşaat mutlaka bir mimar tarafından deruh te edilecektir.

Valide Hanı İstisnâlı

Evvelce yapılan tebligata göre, Va- lide Hanının dün akşam boşaltılmış olması lâzım geliyordu. Fakat, hanın istisnâlı edilebilmesi için belediye ile evkaf arasındaki formalite henüz bitirilemediğinden, bu iş, yeni tebli- gata kadar geri kalmıştır. Alâkadar- lar, bu işin Haziranı bulacağını söy- lüyorlar.

Gazi Köprüsü İnşaatı

Gazi Köprüsünün ayak mukave- meti meselesinden çıkan ihtilâf hal- ledilmiştir. İnşaatı üzerine alan fir- ma, ilk iddiasından feragat ettiği için dünden itibaren köprünün yapı- masına tekrar başlamıştır.

DENİZ VE LİMAN :

Sirkeçide Rihtım İnşaatı Bitirildi

Sirkeçideki rihtım inşaatı tamam- lanmıştır. Yeni vaziyete göre, rihtım bir metre kadar yükseltilmiştir. Ga- latala rihtımının Karaköy başında ya- pılan gümrük muhafaza barakaları- nın inşaatı da bitmek üzeredir. Köprünün Karaköy başındaki kü- lübelere tamamen yıkılmıştır.

Yeniden 200 Mavna Lâzım

Limanda vesait buhranı iyiden iyi- ye devam ediyor. Liman idaresi, mev- cut vasıtalar ilâve olarak en az 200 mavnya daha ihtiyaç görmektedir. Bunun için Karadeniz sahillerinde mavnya yapan tezgâhlara yeniden sip- arişler verilecektir. Ancak bunlar da tamamlandıktan sonradır ki, sı- kıntı nisbeten önenebilecektir.

Şirketi Hayriye Tarifesi

Şirketi Hayriyenin ilkbahar tari- fesi, 1 Mayıs yerine 15 Nisanda tat- biki edilecektir. Yeni tarifede seferle- re ilâveler yapılacak, 13,15 de Köp- rüden Boğaza kalkan vapur, Kavak- lara da uğratılacaktır.

★ Yeni posta başmüdürü, dün gümrük başmüdürü ile görüşmüştür. Paket postanesinde gümrük ve posta bakımından yeni bazı tedbirler alın- maktadır.

Et İşi İçin Partide Dünkü Toplantı

Vali ve Belediye Reisi Üstünda- ğın Başkanlığında, dün akşam geç vakit Halk Partisinde bir toplantı yapılmış, et işi üzerinde görüşül- müştür.

Bu toplantıda beş borç alınma- sına karar verilen 250 bin liranın ne gibi şartlarla hangi bankalar- dan alınabileceği tetkik edilmiştir.

Bu paranın İş Bankasından alın- ması ihtimali çok kuvvetlidir. Bu mesele hakkında bugün katı bir karar verilecektir. İstikraz işi hal- ledildikten sonra belediye, piyasa- ya ne suretle müdahale edeceğini tesbit edecektir. Borç olarak alın- cak para, birden çekilmeyecek, ih- tiyâç nisbetinde kullanılacaktır.

İstikraz işlerine ait bütün mu- amele ve hesaplara bakmak üzere belediye muhasebesinde bir istik- raz memurluğu ihdas edilmiştir.

Elektrik Şirketi Murahhasları Gittiler

Elektrik Şirketi İdare Meclisi âza- sından Kliareu ile mühendis ve his- sedarlardan Döbassi, dün akşam An- karaya gitmişlerdir. Nafia Vekâleti ile Elektrik Şirketi arasında katı mü- zakereler şu günlerde başlayacaktır.

Hükümetle şirket arasındaki ihtilâfı me- selelerin bir kısmı halledilmiş, şirket esas itibarile hükümetin tekliflerini ve bütün tesisatın ıslahını kabul etmiştir.

Bu iş için şirket, evvelâ, bankaya üç mil- yon lira koyacaktır. Bunu müteakip her sene işletmeden fazla kalacak paranın iki milyon lirasını ayırmak ve bankaya koy- mak suretile bu iş 5-6 senede bitirilecektir. 6 senede tesisatın ıslahı işine karşılık ol- mak üzere bankadan 15 milyon lira birike- cektir.

Elektrik Şirketinin halktan fazla aldığı 3,5 milyon lira kadar paranın geri verilmesi meselesi de Ankarada katı bir neticeye bağlanacaktır.

ÜNİVERSİTEDE :

Tıp Bayramı İçin Program Yapıldı

14 Martta yapılmasına karar ver- len Tıp Bayramı için, Tıp talebeleri, dün Doçent Kâzım İsmail Gürkan'ın reisliğinde son toplantıyı yaparak programı tesbit etmişlerdir.

Buna göre, toplantıyı Rektör Cem- bil Bilsel açacak, Dekan Nurettin Ali kısa bir söylev verecek, bundan sonra Profesör Kemal Cenapla biri asker diğeri sivil iki talebe birer hi- tabe söyleyeceklerdir. Daha sonra, Konservatüvardan seçilen bir heyet bir konser verecektir. Gece de Tokat lıyanda bir "Tıp Gecesi," yaşatılac- tır.

Aletler, Amerikadan Geldi

Üniversite Pedagoji Enstitüsü için ısmarlanmış olan aletler, dün, Ameri- kadan gelmiştir.

Bunlar, hisleri, zekâyı ve refleksi

POLİSTE :

İki Amele 5 Metrodan Düşerek Yaralandılar

Bir inşaatta çalışan iki amele, dün, beş metreden düşerek ağır yaralan- mışlardır. Tafsilât şudur:

Beyoğlunda İstiklâl caddesinde A- zize ait bir binanın tamirine başlan- mıştır. Asansör aralıklarındaki sıva- ları kazıyan Mustafa ve Niko isim- de iki sıvacı iskelenin kırılması üzeri ne beş metreden aşağı yuvarlanmış- lar, her ikisi de muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmışlardır. Hâdi- sede kimin kabahati olduğu araştırı- lıyor.

Tramvayın Sahanlığı Parçalandı

Şoför Mahmudun idaresinde bu- lunan "Tekirdağ 40," plâka numaralı Dördüncü Vakıf Hanı önünden geç- erken, aynı istikâmette giden bir tramvayla çarpışmıştır. Şoför, kam- yonu sol taraftan geçirmek istediği için tramvayın ön sahanlığına şiddet le bindirmiştir. Neçicede sahanlık parçalanmış, tramvayın camları kı- rılmıştır. Şoför yakalanarak tahkika- ta başlanmıştır.

★ Şoför Saimin ve şoför Alinin kullandıkları iki otomobil de, evvel- ki gece köprü üzerinde çarpışmışlar- dır.

★ Emniyet kaçakçılık bürosu me- murları, Süleyman ve Ali isminde iki eroci, Defterdarda, cami avlusunda giren çerkerlerken yakalamışlardır.

★ Kasımpaşada Bahriye caddesi- ndeki fırında çalışan İbrahim, yanma- mış kömürden zehirlenmiş, tedavi al- tına alınmıştır.

Gümrüklerde Yeni Tayinler

İstanbul gümrük başdirektörlüğü ambar memuru Münir terfian aynı başdirektörlük manifesto memurluğuna, İstanbul başdirek- törlük memur namzedi Tevfik Fikret aynı başdirektörlük muhasebe memurluğuna, İs- tanbul başdirektörlük ambar memuru Sü- reyya Gıgılı ikinci sınıf idare memurluğuna, İstanbul başdirektörlüğü ambar mem- ru İzzet bir derece terfi ettirilmiştir.

Arazi Tahriri Bitiyor

İki sene evvel başhyan umumî arazi tah- riri mayısta bitirilmiş olacaktır. Bütün memlekette tahriri icap eden cüzûtam mik- tarı 40579 dur. Tahrirde cüzûtam şehir, ka- saba ve köydür. İkkânun 1937 ye kadar tahriri bitirilmiş olan cüzûtam miktarı 33824 tür. Daha 6755 cüzûtam vardır.

Genç Bir Ressamın Sergisi

Pariste üç sene tahsil ettikten son- ra memleketimize dönen genç res- sam Muvaffak İhsan, on yıldanberi vücutte getirdiği eserlerinden mü- rekkep bir sergiyi dün Güzel Sanat- lar Akademisi salonlarında açmıştır. Pariste beynelmil bir çok sergilerde de iştirak eden Muvaffak İhsan, ra- radaki sergisinde de karikatür, afiş ve dekorasyona ait birçok güzel eser- ler teşhir etmektedir.

tartabilecek son sistem âletlerdir.

★ Bern Üniversitesinden Üniver- sitemize hediye edilen 67 kitap, dün İsviçreden gelmiştir. Bunların çoğu dikkate değer doktora tezleridir.

Ankaradan
Telefon ve Telgrafla

Başvekilimizin Atina Seyahati

Ankara, 10 (TAN Muhabirin- den) — Başvekilimiz B. Celâl Ba- yarın, dost ve müttelik Yunanis- tanın kıymetli hükümet reisi Ge- neral Metaksasın Ankara ziyareti- ni iade etmek üzere Atinaya bir ziyaret yapması takarrür etmiştir. Öğrendiğimize göre, bu seyahat Ni- san ayı sonlarına doğru yapılacak ve Başvekilimize Haricîye Vekili- miz Doktor Rüşti Aras ta refakat edecektir. Bu seyahatin kaç gün süreceği henüz tayin edilmiş de- ğildir. Ancak Doktor Aras bu se- yahati müteakip Kahireye gide- cektir.

Köylerimizde Hasat Bayramları Yapılacak

Ankara, 10 (A.A.) — Devlet Ziraat İşletme Kurumunun memleketin muhtelif noktalarında vücutte getir- diği teşkilât bu mntakalarda köylü- lerle sıkı temasta bulunarak buralar- da mahsulün daha iyi hazırlanmasın- a, hasad ve harmanın daha iyi vas- talarla ve iyi usullerle yapılmasına, bu mntakaların ağaçlanmasına çar- lışmaktadır.

Kurum teşkilâtı mntakalarda da- mızlık ve irat hayvanları yetiştir- mek ve bakmak usullerini de göster- mektedir.

Bu mntakalarda her sene hasad bayramları ve hayvan bakım müs- abakaları yapılacaktır. İyi hayvan ye- tiştiren ve besliyen köylülere bu müs- abakalarda kazanan muhtelif cins hayvanları için mükâfatlar verilecek- tir.

İcra Mütihassısı

Ankara, 10 (Tan Muhabirinden) — Türkiye İcra işleri hakkında tetkik- at yaparak sakat taraflar hakkında bir rapor hazırlıyacak olan İsviçreli mütihassıs B. Neyman şu günlerde şehrimize gelecek ve derhal işe baş- layacaktır. Mütihassısın tetkikata

General Kâzım Dirik Ankarada

Ankara, 10 (Tan Muhabirinden) — Trakya Umumi Müfettişi General Kâzım Dirik Dahiliye Vekâletiyle temaslarda bulunmak üzere şehrimiz- e gelmiştir. General Dirik birkaç gün sonra Edirneye dönecektir.

MÜTEFERRİK :

Hamamcılar, Anka- raya Heyet Yolladı

Hamamların terkos suyu kullanı- lımleri için suyun metre mikâbı on kuruşa indirilmiştir. Fakat, ha- mamcılar buna da itiraz etmişler, metre mikâbı üç, nihayet dört kuru- şa indirilmediği takdirde terkos kul- lanamayacaklarını bildirmişlerdir. Bu istek, kabul edilmediği için ha- mamcılar aralarından seçtikleri bir heyeti, dün Ankaraya göndermişler- dir.

Ölçülerin Muayenesi

Her nevi tartı ve ölçü âletlerinin muayenesine bu ayın on beşinde baş- lanacak ve üç ayda tamamlanacak- tır. Bu seneki yıllık kontrolde 936 muayenesinde danganlanmış olanlar kontrol edilecektir.

TAKVİM ve HAVA

11 Mart 1938

C U M A

3 üncü ay:	Gün: 31	Kasım: 124
Arabi: 1356		Rumî: 1354
Muharrem: 9		Şubat: 26
Güneş: 6,19 — Öğle:		12,24
İkinci: 15,41 — Akşam:		18,11
Yatsı: 19,42 — İmsâk:		4,48

YURTTA HAVA VAZİYETİ

Yurdun Trakya Kocaeli mntakalarında hava bulutlu, Karadeniz kıyılarıyla Doğu Anadolu da kapalı, diğer mntakalarında da bulutlu geçmiş, rüzgârlar Trakya, Kocaeli Karadeniz kıyılarında cenubi, orta Anadolu da garbi, diğer yerlerde şimali istikâmet- te orta kuvvette esmiştir. Dün, İstanbulda hava kısmen bulutlu ge- miş, rüzgâr cenubi istikâmetten sanlıyca 4-6 metre hızla esmiştir. Saat 14 te barometre 761 millimetre idi. Hararet en çok 13,6 ve en az 7,2 santigrat olarak kaydedilmiştir.

Bu Ayın Beşine Kadar Kliring Hesapları

Ankara, 10 (A.A.) — İktisat Vekâ- letinden alınan malûmata göre 5/3/ 1938 tarihindeki kliring hesapları du- rumu şöyledir:

DIŞ TİCARET

Kliring hesapları bakiyeleri ve kredili ithalâta ait taahhütler: Tür- kiye Cümhuriyet Merkez Bankasın- dan alınan hesap hülâsalarına göre 5/3/1938 tarihindeki kliring hesap- ları bakiyeleri ve kredili ithalât için Cümhuriyet Merkez Bankasına ve- rilmiş taahhütler yekûnları:

Memleket	Miktarı T. L.
Avusturya	1.720.000
Bulgaristan	1.500
Çekoslovakya	3.184.000

Kredili ithalât için Cümhuriyet Merkez bankasına verilmiş olan taahhüt- ler yekûnları:

Memleket	Resmî Daireler	Hususî şahıslar	Yekûn
Almanya	13.003.665 T. L.	8.742.128 T. L.	21.745.793
Avusturya	44.875	190.580	235.455
Belçika	—	19.488	19.488
Çekoslovakya	513.522	301.262	814.784
Estonya	—	16.254	16.254
Finlandiya	170	13.626	13.796
Fransa	5.303	222.089	227.392
Holanda	83.877	57.847	141.724
İngiltere	284.303	529.022	813.325
İspanya	14.849	12.329	27.178
İsviçre	1.736.366	264.686	2.001.052
İsviçre	33.858	230.963	264.821
İtalya	138.277	292.818	431.095
Macaristan	398.984	144.884	543.868
Norveç	19.026	55.690	74.716
Lehistan	6.040	46.402	12.442
Yugoslavya	12.516	4.627	17.142
Yunanistan	54	33.863	33.917
Rusya	38.860	24.070	62.930

Yukardaki iki numaralı cetvelde yazılı kredili ithalâtın vadelerine göre vaziyetleri:

6 aya kadar vadeli		Daha uzun veya başka vade	
Resmî daireler	hususî şahıslar	Resmî daireler	Hususî şahıslar
T. L.	T. L.	T. L.	T. L.
Almanya	1.287.552	4.977.524	11.716.113
D. M.	348.170	1.386.235	2.982.710
			3.764.604
			1.034.265

BUGÜN

Fransada Kabine
Buhranı

Ömer Rıza DOĞRUL

Şotanın dördüncü kabinesi dün istifa etti. İstifanın sebebi kabine müdafa işlerine lazım olan istikrarlı ve içtimai barışı temin için istediği fevkalâde salâhiyetleri alamıyacağına inanmasıdır. Sosyallerle komünistler, Şotanın kabinesine dahil olmadıkları halde ona müzaheret vâdinde bulunmuşlar, M. Şotan da bu sayede kabinesini teşkil edebilmişti. Şotanın kabinesi daha geçen Sonkânunda teşekkül etmiş olmakla beraber içtimai barışı temin edecek kanun lâihalarını hazırlayıp Fransanın iki meclisine kabul ettirmiş, daha sonra İngiltere siyasetinde görülen son tahavvül üzerine münaşip göreceği hattı hareketi takip için salâhiyet istemiş ve ittifaktan farkını itimat ile karşılamıştı. En nihayet M. Şotan memleketin silâhlanma programını âzami süratle tatbik etmek ve içtimai barışı sağlamak için geniş salâhiyetler istemiye karar verdi. Bu salâhiyetler sayesinde silâhlanma programı için lazım olan parayı, müzakere ve münakaşalara ihtiyac görmeden ve mali tedbirlerin münakaşasından doğan kredi buhranına meydan vermeden bulmaya çalışacaktı.

Fransa sosyalistleri ve komünistleri iştirak etmedikleri bir hükümete bu salâhiyetleri vermeye karar verdikleri için Şotanın istifadan başka işi kalmıyordu. Çünkü M. Şotan bu kararını itimat meselesi yaptığı takdirde itimatlılıkla karşılanacaktı. Bu yüzden M. Şotanın istifasını verdiği haberi, evvelki akşam geç vakit şayi olmuş, fakat nedense M. Şotan bir keza daha meclisle karşılaşmak istediği için, istifanın verilmesi geciktirilmiş. Dün sabah meclisle karşılaşan Şotan, meclisin yalnız merkezinden müzaheret gördüğünü anlayınca arkadaşlarıyla istişare ederek istifasını vermiş ve bu suretle Fransa yeni bir kabine buhranı ile karşılaşmıştır.

Yeni kabinesinin M. Blum tarafından kurulması kuvvetle muhtemeldir. Hattâ M. Blumun yeni bir halk cephesi hükümeti kurmasından bahsedilmektedir.

Avusturyada Plebisit :

Avusturya hükümeti, Avusturyalıların hür ve müstakil yaşamak isteyip istemediklerini bütün dünyaya göstermek için milletin reyini almaya karar verdi. Gelecek pazar günü Avusturyada rey sahibi olanların hepsi hür ve müstakil bir Alman milleti olarak yaşamak istiyor musunuz? Sualine evet, veya hayır diyerek cevap verecektir.

Avusturyada büyük bir ekseriyetin hürriyet ve istiklâl dairesinde yaşamak lehinde olduğu şüphe götürmez. Onun için daha şimdiden hükümetin, asgari yüzde yetmiş veya yetmiş beş nispetinde büyük bir ekseriyetin reyini kazanacağı muhakkak sayılıyor. Avusturyaya istiklâl aleyhinde rey verecek olanlar, Nazistlerden ibaret değildir. Avusturyanın biran evvel Almanya'ya katılması fikrinde olan bunlar, plebisitin bu sırada yapılmasından memnun değildirlir. Çünkü henüz memleket istedikleri derecede hâkim olamamışlar ve Avusturyanın istiklâl fikrini, maksatlarını tahakkuk ettirecek şekilde baltalamamışlardır. Bunlar daha şimdiden itihabatta suistimal olacağından ve hükümetin kati bir muvaffakiyet kazanmak için her vasıtaya başvuracağından bahsederek reyiyama iştirak etmiş olduklarını ileri sürmektedirler.

Fırsat, Nazistlere müsait olsaydı, muhakkak ki, bu itirazların biri de aklı gelmezdi. Fakat bugün fırsat hükümetin lehindedir ve hükümet memleketin müstakil yaşamak azmini terahviz ettirecektir.

Fakat bu plebisit te Avusturya meselesini halletmeyecek, belki de Nazistlerle milliyetçiler arasındaki mücadeleyi sertleştirecektir.

HARİCÎ HABERLER

Alman - İngiliz Görüşmeleri
İngiliz Komünistleri
Alman Dışbakanına
"Defol!," Diye Bağırıldılar

Londra, 10 (Hususi) — Almanya hariciye nazırı B. Von Ribbentrop, İngiltere hariciye nazırı Lord Hali-fax ile iki büyük saat görüşükten sonra saat 19,30 da hariciye bakanlığından çıkarken, kapıda toplanmış olan 300 kişinin hasmane tezahüratına karşılamıştır.

B. Von Ribbentrop elçilik otomobile binerken komünist selâmı veren bir kaç genç, "Defol Ribbentrop!" diye bağırarak yaklaşmışlar ve iki genç derhal polis tarafından tevkif edilmiştir. Bununla beraber otomobile, polis otomobillerinin arasında harekete geçtiği esnada aynı sözler bir kaç defa tekrarlanmıştır.

Ribbentrop akşamleyin hariciyede Vansitrat ile görüşmüştür.

Von Ribbentrop yarın Başvekil Mister Chamberlain ile görüşüp öğle yemeğini onunla birlikte yiyecek ve kral tarafından kabul olunacaktır. Alman hariciye nazırının öğleden sonra Berline dönmesi bekleniyor. Görüşmeler sırasında orta Avrupa ve Çekoslovakya meseleleri hakkındaki Alman noktai nazarının tespit olunduğu haber veriliyor.

Bütün gazeteler iki taraf arasında faydalı müzakereler vukuundan şüphelidir. Almanyanın müfrit taleplerde bulunması, orta Avrupanın tehlikeler geçirmesi bedbinliğe sebep olmakta ve bu siyasetin sökmüye ceğine dair peşinden verdikleri malumatın çok doğru olduğunu tekrar etmektedirler. (Times) e göre anlaşma yolundaki güçlüklerin hepsi de

Almanya tarafından gelmektedir. Gazeteler Alman isteklerini şöyle hulâsa ediyorlar:

1 — Almanyanın dahili işleri hakkında İngiliz gazeteleri tarafından yapılan aleyhtar neşriyate nihayet verilmesi.

2 — İngiltere hükümetinin Berlin - Roma mihverini zayıflatmaya teşebbüs etmeyeceği hakkında taahhüdatta bulunması.

3 — Avrupa işlerinin halline talik edilmeksizin Almanyanın eski müstemlekelerini talep etmesi hakkının İngiltere tarafından tanınması.

4 — Büyük Britanyanın Alman imparatorluğu hududu haricinde yaşayan Almanların hukukunu sempati ile nazarı dikkate aldığıнын bir beyanname ile bildirilmesi.

5 — Almanyanın kendisini ve kendi menfaatlerini komünizme karşı müdafaa hakkının tanınması.

Beck'in İtalya temasları

Roma, 10 (Hususi) — Lehistan hariciye nazırı B. Bek'in resmi ziyareti bugün öğleyin sona ermiş ve B. Bek Napoliye gitmiştir. Orada bir kaç gün kalacaktır. B. Bek, dün de Kont Ciano ile bir kere daha görüşmüştür. Son neşrolunan tebligde, iki tarafın noktai nazarı arasında mutabakat görüldüğü anlatılmaktadır. Lehistan harici siyasetini değiştirmeyecektir. Romada hiç bir itilâf veya muahede imza edilmiş değildir.

ROMANYA :

Hariciye Nazırlığına
Comnene Geliyor

Bükreş, 10 (Hususi) — Kral Karolün Londra seyahati programı gelecek hafta tespit edilecektir. Hariciye nazırlığını muvakkat olarak yapan kabine şefi B. Tatarescu'nun yerine asıl hariciye nazırı gelecek hafta tayin edilecektir. Siyasî mahafilde hariciye nazırlığına, müsteşar Comnene'in getirileceği söyleniyor. Fakat Londra sehayatında kral Karol'e, yeni hariciye nazırı yerine sabık Başvekil profesör Yorga refakat edecektir.

Musevilere Yeni Bir Hitap

Bükreş, 10 (A.A. - Rador) — 13 Mart bayramı dolayısıyla bir beyanname neşredilerek bütün Romanların barış ve itihat içinde yaşamaları temenni edilecektir.

Başvekil ve Romanya Patriği Kristea, hahambaşına bir mektup göndererek Musa dini mensuplarının da mutanant merasime dualar yaparak bu bayramı iştirak etmelerini, memleket dahilinde ve bütün ruhlarda sulh ve sükûn tesisine çalışmalarını istemiştir.

İNGİLTERE :

Havacılık ve Kültür
Hizmetleri İçin

Londra, 10 (A.A.) — Tayyare seferlerine karşı tedbir ve ihtiyat servisleri bütçesinin tahminleri, 8.493.000 İngiliz lirasına baliğ olmaktadır. Geçen seneki miktar, 5.178.000 İngiliz lirasından ibaret idi.

Sivil maarif ve radyo neşriyatı bütçesi, tahminleri, 65.500.000 liraya baliğ bulunmaktadır. Şu hale göre, hemen hemen iki milyon kadar bir fazlalık vardır.

Londra, 10 (A.A.) — Avam Kamarası, dün akşam muhalefet tarafından hariciye bütçesinde tenkisat yapılması hakkında verilen teklifi 111 reyeye karşı 208 reyyle reddetmiştir.

MACARİSTAN :

Yeni Kabinede Maliye
Nazırı Değişti

Budapeşte, 10 (Hususi) — Yeni kabinede maliye nazırı değişmiş, fakat beş sene Macar maliyesine hizmet eden sabık nazır Kiral ayan meclisi daimi azalığına tayin olunmuştur. Macar Millî bankası umumî direktörü Imredi yeni kabineye devlet nazırı olarak girmiştir. Kendisi Macaristanın en yüksek maliye mütehassısı sayılıyor. B. Imredi beş senelik kalkınma plânını idare edecektir.

JAPONYA :

Denizde Bir Fırtınada
22 Kişi Kayboldu

Taihoku, 10 (Formoz) — Dün akşam çıkan şiddetli bir fırtına yüzünden adanın şimal mntakasında kâin Giran'da 27 ev yıkılmış ve 100 ev de ciddi surette hasara uğramıştır. Uç balıkçı gemisi, 22 kişiden ibaret olan mürettebatla birlikte kayıptır.

AVUSTURYADAN RESİMLER :

Her geçen günde Avusturya biraz daha karışıyor. Avusturyada asayişle mesul iki yüksek şahsiyet: Solda Dahiliye Nazırı Inquart, polis şefile görüşüyor.

Amerikada Kurulması
İstlenen "Milletler
Cemiyeti," Ne Yapacak?

Vaşington, 10 (A.A.) — Pan-ameriken Ünyonu, bir "Amerika Milletler Cemiyetinin" kurulması hakkında Kolombiya — Dominik teklifi metnini neşretmektedir.

Amerika Milletler Cemiyeti, Cenevre ile sıkı münasebetlerde bulunacak ve Avrupanın organize edilmiş mesaisine yardım edecektir. Bu cemiyet, Lahi Adalet Divanı'nı tanıyacaktır. Cemiyetin esasında, diğer devletlerin dahili işlerine karışmamak hakkındaki Amerikan prensipi, sulh esnasında ekonomik iş-

birliği ve harp esnasında da mütecevize karşı kolektif hareket mevcuttur. Bu son noktada, mütecevizi cemiyet tayin edecek ve her aza, bu mütecevize karşı, projede esasları bildirilen, diplomatik, ekonomik ve mali zecri tedbirleri tatbika mecbur olacaktır. Cemiyet hiçbir askeri zecri tedbir almıyacak, fakat aynı zamanda kuvvet ve cebir istimali ile elde edilen fütuhâtı tanıyacaktır. Bu yeni cemiyet paktına muhalif bulunan bütün muahedeler feshedilecektir.

UZAK ŞARK :

Japon Kabinesinin İstifasından
Bahsediliyor

Pekin, 10 (A.A.) — Dört hafta harekâtın sonra Japon kıtaatı Şansi vilâyetinin işgalini tamamlamışlardır.

Japonyada amirallik dairesi namına söz söyleyen bir zat, Japon harp gemilerinin Çin sularında kendi üzerlerinde uçan tayyarelere ateş açmak mecburiyetinde kalacaklarını beyan etmiştir.

Bu zat, Çin tayyareleri ecebi mamulâtından olduğundan Japon harp gemilerinin bu tayyareleri ecebi tayyarelerinden tefrik etmelerinin çok müşkül olduğu suretinde izahat vermiştir.

Japon Meclisinde muhalefet

Tokyo, 10 (A.A.) — Başvekil, Mecliste, partilerin seferberlik kanununa karşı olan hattı hareketlerini takbih etmiştir. Başvekil Japonyanın ne faşizme, ne de halk cephesine ihtiyacı olmadığını ve kanunun yalnız harp müddetince meriyette kalacağını bildirmiştir.

Politik mahfillerde, diyet meclisinin dağıtılması ve hükümetin yakında istifası ihtimalinden bahsedilmektedir.

BULGARİSTAN :

Seçilen Mebuslar
Hükümete Tarafıtar

Sofya, 10 (A.A.) — Yarı resmi Dnes gazetesi, Pazar günü yapılan seçimden sonra yeni seçilen mebusların iki sülüsü tarafından beyana ta neşretmektedir. Bu beyanatta, yeni mebuslar, bugünkü hükümetin noktai nazarı ile tam surette hemfikir olduklarını ve hükümetin politikasına müzaheretle karar vermiş bulduklarını bildirmektedir.

İSPANYA :

Francocular
Yeni Bir Taarruza
Giriştiler

Londra, 10 (Hususi) — İspanyadan gelen en son haberlere göre, asiler, Saragossadan taarruza geçmişler ve seksen kilometrelik bir cephe üzerinde sekiz kilometre kadar ilerlemişlerdir. Asiler, bu taarruzun büyük olduğunu, Cumhuriyet ordusunu tahrif etmeyi istihdaf ettiklerini söylüyor ve Akdeniz sahiline inmek için ancak Sierra Arkos mâniaasının kaldığı ilâve ediyorlar. Francocular 500 esir aldıklarını da bildirmektedirler.

Barselonadan gelen haberde deniliyor ki:

Asilerin dün şafakla beraber şark, şimal ve cenup cephelelerinde başladıkları büyük taarruz Saragossanın cenubu garbisinden Montalbanın şimalgarbisine kadar imtidat eden bir hat üzerinde vukubulmaktadır. Taarruz üç istikamette yapılmış ve bu hattın şimalinden, merkezinden ve cenubundan inkişaf ettirilmiştir. Şimalde asiler Fendetodei zapdetmeye muvaffak olmuşlardır. Bu mevki Saragossa Teruel şösesinin ileri hattını teşkil etmektedir. Merkezde düşman Odilla mntakasına taarruz etmiş ve Santa Cruz dağına ele geçirmiştir. Taarruz Belşit - Montalban istikaminde yayılmaktadır.

Yeni hava hücumları

Düşmanın salı günü Fuebla de Hija'a karşı yaptığı tayyare hücumu esnasında, hastane tahrip edilmiş ve 105 hasta ölmüştür. Çarşamba sabahı düşman tayyareleri Reus üzerine de bir hücumda bulunmuş ve 20 kişinin ölümüne, 25 kişinin de yaralanmasına sebep olmuştur. Öğleden sonra da Tortosa bombardıman edilmiş ve burada da 18 kişi ölmüş, 50 kadar kişi yaralanmıştır.

Avusturyada

(Baş 1 incide)

ten sonra Viyanaya dönmüştür. Amelenin ve kraliyetçilerin hepbirden istiklâl lehinde rey verecekleri apaçık anlaşılıyor.

Almanya ve İtalya matbuatı plebisit kararı üzerinde henüz mütalea dermeyer etmemişlerdir. Fakat Roma bu karardan hayrete düşmüştür. Gayri resmi mahafil meselenin sırf dahili olduğu ve bu hususta en iyî hakemin Şuşning hükümeti olması lazım geldiğini söylüyor, fakat Berlin hâdiseyi hiddetle karşılamış ve bu plebisitin Avusturya milletinin hakiki noktalarını anlatmayacağı mütealeasını ileri sürmüştür. Siyasî mahafil infial içindedir. Bu mahafille göre plebisit, daha çok sonra yapılacaktır.

Bu mahafil ile Avusturya Nazileri her rey sahibinin plebisitte birkaç defa rey verecek, hiç kimse Şuşning a-

FELEK

Dokuz Aydan Sonra...

[Yazan: B. FELEK]

Dünyada her şey değişiyor: Mesele eskiden on beş günde gidilen yerlere şimdi üç günde varılıyor. Eski den bir ayda yapılan bir iş şimdi makine sayesinde iki saatte bitiyor. Hülâsa: Zaman mefhumu, sürat yüzünden kısalıp duruyor. Fakat şu bizim yolculuk kısalıyor. Yani mutlaka anamızın karnında dokuz ay, on gün bekliyor; ondan sonra dünyaya geliyoruz. Bu müddet bir türlü azaltılmıyor. (Gerçi yedi aylık doğanlar da var ama pek ender. Kaide teşkil edecek adette değil)

Buna rağmen tip edebiyatında bazı acayip vakalara tesadif edildiği de oluyormuş. Nitekim dünkü nüshamızda profesör (Tevfik Remzi) nin anlattığına göre, Makedonyalı bir kadın gebe kalmış, dokuz ay olmuş doğurmamış, on olmuş, doğurmamış ve doğurmamış, seneler geçmiş, kadın karnındaki bir urdan şikâyetçi olduğu için doktora müracaat etmiş, ameliyat yapmışlar, kadının iki rahmi olduğunu, bunlardan birinde de iskelet halinde bir cenin bulunduğunu görmüşler ve kadını tedavi etmişler.

Bu vaka bana doğuma dair bildiğim bir iki tuhaf fıkrayı hatırlattı. Efendim, şarkın en çok nezaket ve seremoni memleketi olan Çinde bir kadın gebe kalmış. Dokuz ay olmuş çocuk doğmamış, on ay olmuş doğmamış, sene olmuş, iki sene olmuş hülâsa çocuk doğmamış vesselâm.

Kadın iyice ihtiyarladıktan sonra eceli mevudile vefat etmiş. Gebe kılıp çocuk doğurmadığını bilenler, bir otopsi yaptırılmışlar. Bir de ne görsünler? İçeride saçlı sakallı 45 şer yaşında iki, yaşlı çocuk.

— Evvelâ siz buyurun!
— Etaşfurullah. Vallâhi olmaz! Önce siz buyurun! Diye birbirlerine yol gösterirler ve 45 senedir, bir türlü birinden birisi ötekinden evvel dünyaya gelmek kabalığını kabul etmek istemezmiş.

İkinci fıkrâ:

Nasrettin hocanın karısı gebe kalmış. Vakti gelmiş. Fakat çocuk doğmamış. Okumuşlar, üflemişler de bir netice vermemiş. Çocuğun bir türlü doğmadığını gören hoca hemen işe müdahale etmiş:

— Birakın bana! Ben şimdi onu doğurturum. Demiş ve bakkaldan bir avuç ceviz alıp gelmiş, karısının önünde yerde ceviz oynama başla; rivayet odur ki; ceviz oynadığını gören hocazade hemen dünyaya gelmiş.

Eğer hoca merhumun bu usulünü doğumları kolaylaştırmak için bugün tatbik etmek istersek lohusanın önüne bir sürü oyuncak yağmak icap eder. Zira otomobil ve bisikletle oynayan, sinema istiyen zamane çocukları ceviz oyununa dönüp bakmazlar bile.

Okuyucularımızdan Bay Necipten aldığı bir mektupta, geçende intişar eden, bir çift çarık yiyen bir köylü hakkındaki yazımdan münasebet getirerek Erzurumda bir delikanlının müdesinden 340 gram hurda demir çıkarılmış olduğu yazılmaktadır.

Filvaki böyle demir, taş, boncuk, çatal, kaşık yutan kimselere tesadif edilmekte olduğunu ben de işitmiştim. Bunların içinde bir kısmı za-manla, ve mide usaresinin tesirile yut tuklarını eritmekte, bazıları da böyle tıbbî müdahalelerle midelerinin boşaltmaya mecbur olmaktadır.

Tandığım doktorlardan birine sordum:

— Midede hiç hazmedilemeyen bir şey var mıdır?

Bana şu cevabı verdi:

— Başkasının hakkı! Üst tarafımı sağlam bir mide eritir, dedi. Vehali onun boynuna.

leyhinde rey vermeye cesaret edemeyecek ve yirmi dörtten aşağı olan gençlik rey vermekten mahrum kalacaktır. Halbuki bütün gençlik Nazi-lik lehine kazanılmış bulunuyor.

Avusturya Nazilerinin eski şefi Leopold Avusturyadan çıkarak Almanya'ya gelmiş ve Hitlerin emri altına girmiştir. Bir gazetenin verdiği malûmata göre Almanya Başvekalet dairesi iktisat mühaviri Kepler Viyanaya gelmiş ve Dahiliye Nazırı Inquart ile görüşmüştür.

Bayan Selime, mahkemede sorgulara cevap veriyor

Evinde Fasulye Açarak Fala Bakan Kadın

Fasulye ile fala baktığı iddiasıyla, evvelki gün, Beyazıtta, Soğanağa mahallesindeki evinde yakalanan Selimenin muhakemesine dün asliye dördüncü ceza mahkemesinde bakılmıştır. Mahkemede, suçlu Selime ile avukatı bulunmuşlardır. Bu celsede şahitler dinlenmiş, bir aralık suçlunun avukatı söz alarak şöyle demiştir:

— Selimenin oturduğu ev üç katlıdır, kendi mahlidir. Kocasını da hallerinde kâhyası idi. Aylıkları var. Kimseye muhtaç olmadan geçinen bir ailedir. Kendisi bir husumet yüzünden iftiraya uğramıştır. Selime karşısındaki bir bakalm aleyhine şahitlik yapmıştır. Bakal o vakit:

— Ben de sana bir iş yaparım ki ömrünün sonuna kadar unutamazsın, demiş ve bunu şimdiki iddia edilen şekilde yapmıştır. Hâdisenin günü, Selime evinde geceliğe dolayıştırmış. Kapı çalınmış. İçeriye iki genç kadın girmiş. Birisi: "Ay titriyorum, dondum," diyor. Bayan, bunları ısıtmak için odasına almış, önelerine mangal vermiş. Bir tanesi:

— Bayan Selime, demiş, size Kasımpaşa'daki Bayan Fatmadan selâm getirdik. Ben kocamdan ayrılıyorum. Bana iskambil falı bakar mısın?

DOLANDIRICILIK:

Açıkgöz Kadın Yakayı Ele Verdi

Müddeiumumilik, dün, bir dolandırıcılık iddiasını tetkik etmiştir. İddia şudur:

Yıldız Postane caddesinde 54 numaralı evde oturan 30 yaşlarında Samiye, dün, sabah kapalı çarşıda Kayseriliği sokakında kuyumcu Onnigün dükkânına gitmiş ve bir altın bilezik almak istemiştir. Bu arada sahte ve adi bir bileziği altın bileziklerin içine karıştırmış, 60 lira kıymetindeki bileziği alarak kaçarken yakalanmıştır. Samiye, evvelâ hâdiseyi inkâr etmiştir. Fakat, aldığı bilezik çorabının içinde bulunmuştur.

Müddeiumumilik suçluyu Sultanahmet sulh üçüncü cezaya vermiştir.

Koğuş Arkadaşlığı Bu

Polis, dün, müddeiumumiliğe Sait isiminde bir dolandırıcılık suçlusu vermiştir. İddia şudur:

Sait, Haydarpaşa hastanesinde tedavi edilirken aynı koğuştaki Ahmet isiminde bir hasta ile tanışmış ve adresini almıştır. Daha evvel şifa bulduğu için dışarıya çıkmış ve bir gün Ahmedin ağzından bir mektup uydurarak evine gitmiş, pardesüsile 5 lira istemiş ve almıştır.

Müddeiumumilik, şahitleri dinledikten sonra suçu sabit görmüş, ve Sultanahmet sulh üçüncü ceza mahkemesine vermiştir.

Selime, bu teklifi reddetmiş: — Ben bayan Fatmayı tanımam, fala da bakmam.

Sonradan memur oldukları anlaşılana bu iki kadın, ısrar etmişler. Müvekkilim bir gün evvel çarşıdan fasulye almış, odada duruyormuş. Onların ısrarile bir avuç fasulyeyi yere serpmiş. Memurlardan birisi fasulyenin içinde bir düğme de atmış. Bu sırada birisi, "ben sigara alayım," diyerek dışarı çıkmış. Çıkarırken de yere bir lira atmış, bu bir parola imiş. Memurlar gelmişler Selimeyi yakalamışlar..

Polise yapılan ihbarda, Selimenin beş liraya fala baktığını, bir fal için beş liradan aşağı almadığı şeklindedir.

Dün mahkemede bakkal Tanaşla hâdisede bulunan sivil komiser şahit olarak dinlenmişlerdir. Komiser, raporunda Selimenin fala baktığını komşusu Tanaştan öğrendiğini söylemiştir. Bakkal Tanaş ise:

— Ben böyle bir şey söylemedim, onun fala baktığını iddia etmedim. demiştir.

Reis, iki şahidi yüzleştirmiş, her ikisi de ifadelerinde ısrar etmişlerdir. Muhakeme, raporda imzası bulunan polis memuru Salihin çağırılması için ayın on beşine talik edilmiştir.

DİLENCİLİK:

Adliye İçinde Dilenirken Tutuldu

Sultanahmet sulh birinci ceza hâkimi Reşit, dün, dört dilencilik suçlusunun muhakemelerini yapmıştır. Bunlar, şehrin muhtelif semtlerinde dilenmekten suçludurlar. Hepsi de muhtelif cezalara mahkûm olmuşlardır. Suçlulardan birisi adliye binasının içinde adliye erkânından dilenirken yakalanmıştır. Hafı ismindeki bu yaşlıca suçlu, adliye koridorlarında ve merdiven başlarında mahkeme reislerine, müddeiumumilik muavinlerine ve hâkimlere el açarken tutulmuştur.

Suçlu, kendisini müdafaa ederken:

— Ne yapayım, Bay hâkim. İşsizim. Sefilim, açım. Buraya geldim. Hem işliyordum, hem de ekmeğe parası istiyordum. demiştir. Hâkim, şahitleri dinlemiş, suçu sabit görerek Hafı'yı sekiz gün boğaz tokluğuna âme hizmetlerinde çalışmaya mahkûm etmiştir. Polis, Hafı'yı diğer mahkûmlarla beraber ilâmat müddeiumumiliğine götürmüştür.

KUMARCILAR :

Mahkûm Oldular

Asyapaşada Agavni isiminde bir kadının evinde yakalanan kumar suçluları, cürmü meçhut mahkemesinde sorguya çekilmişlerdir. Mahkeme, suçu sabit görmüş, Agavniyi 75 lira para cezasına mahkûm etmiştir.

(Baş 1 incide)

zediyordu. Sabırsızlıkla, heyecanla bekleyen meraklılar arasında, ve kenara çekilmiş şahitler göze çarpıyor... Köşede, siyahlar giyinmiş, başına siyah başörtü almış, yaşlıca bir kadın var. Oturduğu küçük sandalyeden âdeta düşecek gibi, kendinden geçmiş..

Bu kadın, suçlunun annesi ve şahit olarak mahkemeye çağırılan Emine Rahimedir. Merdiven başında bir telâş oldu. Suçlu Zeki, jandarmalar arasında yurkarak çıkarılıyordu. Ellerinde kelepçe vardı. Herkes, merdiven başına doğru koşuyor, baba katilini görmek istiyordu. Yüksek sesle, birbirlerine ışıret edenler vardı:

— İşte babasını, kardeşini öldüren adam!..

Bu sözler, demindenberi köşede oturan siyahlar giymiş kadını, bir bombanın patlaması için kâfi gelmişti. Bayan Emine Rahime, oğlunun getirdiğini anlamıştı. Avazı çıktığı kadar bağırıyor, tepiniyordu:

— Ah, evlâdım, namuslu evlâdım!.. Ona katil demeyiniz. O, benim şerefli oğlumdur!..

Sevgili anneciğim,

ben katil değilim!..

Zeki, jandarmaların arasında, annesinin önüne geldiği zaman, yüzü sapsarı kesilmiş olduğu halde, biran durakladı. Titriyen dudakları şöyle kekeleydi:

— Anneciğim, muhterem anneciğim.. Oğlum katil değildir!.. Adalet fâten eminim, ben kurtulacağım!..

Bu sözler kalabalık koridorda, uzaklara doğru akılsız yapıyor.

Ana, biran geldi ki, duramadı. Gözlerinden yaşlar boşanıyor, çırpınıyor ve belli ki, oğlunu kucaklamak, onu öpmek istiyor. Katil, cansız bir put gibi ayakta, dimdik duruyor.

O kadar kalabalık ki, bu insan selini yapıp ana ve evlât kucaklaşamadılar. Zeki, nihayet gözyaşlarını zaptedemedi. Hıçkırıklar, çökük omuzlarını sarsıyor, uzaktan uzağa birbirlerine yalvarır gibi haykırıyorlar:

— Anne, anneciğim!..

— Oğlum.. Zeki.. Oğlum!..

Muztarip anneyi, memurlar bir tarafta zorlukla çekebildiler, bir köşeye oturtular. Başına toplananlar, ezeli teselli sözlerini bir kere daha tekrarlıyorlar.

Zeki, biraz ötede, jandarmaların arasında oturtuldu.

Ana ve oğul

karşı karşıya

Bir iki dakika sonra, mübaşirin tok sesi, henüz hıçkırık akislerinin kaybolmadığı koridorlarda inledi:

— Zeki.. Zeki..

Zeki, mecalsiz adımlarla salona girdi. Hâkimlerin karşısına suçlu yerine oturdu. Asabiyet ve ürpermeler geçiriyordu. Yerinde oturamayan bir hali vardı.

Mübaşir, tekrar bağırdı:

— Şahit Emine Rahime..

Şahit Emine Rahime, katilin annesi.

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

TÜRK Sinemasında İSTİKLÂL FEDAİLERİ

(Fransızca)

Willi Birgel-Victor Staal-Hansi Knotek-Ursula Grabley

MÜHENDİS ARANIYOR

Zonguldak Amele Birliğinden:

Zonguldakta Amelebirliği ve sağlık teşkilâtına ait her türlü inşaat ve tesisata müteallik plân ve projeleri tanzim etmek, inşaat ve fennî tesisat işlerinin Kontrol ve mürakabesini yapmak üzere aylık ücretle ve hitamında yenilenmek üzere senelik mukavelelerle bir mühendis ihtiyacı vardır. Bu mühendisin inşaat işlerinde çalışmış olması şarttır. İstekli olanların evsafı matlûbeyi haiz bulduklarını gösterir vesaik suretlerini göndermeleri, isteklileri aylık ücret miktarını ve varsa başkaca şartlarını bir mektupla Zonguldakta Amele birliğine martın sonuna kadar bildirmeleri ilân olunur. (1234)

İPEK sinemasında KAHKAHA Haftası Bugün Başlıyor

Dünyanın en büyük komikleri karşı karşıya

2 Büyük Türkçe Komedi Filmi Birden

1 - LOREL - HARDİ FAKA BAZMAZ (Türkçe sözlü)

2 - ÜÇ AHBAP ÇAVUŞLAR (Türkçe sözlü dayanılmaz derecede gülünçlü, taklitli komedi)

DİKKAT: Fiyatlarda zam yoktur. Programa bugün matinelere başlanacaktır.

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

Büyük ihtilâl — Harp — Heyecan ve aşk filmi

si. Bütün gözler kapıya dikilmiş.. Emine Rahime odacıların koltuğunda, inliyerek salona sokuluyor..

Zeki, annesini görünce bağırdı: — Anneciğim, müteessir olma.. Rahatsız olma, anneciğim..

İhtiyar kadın, gözleri yaşlar, baygunluklar içinde, yere düşecek gibi sarsılıyor.. Ellerini havaya kaldırmış, uzaktan evlâdının hayalini kucaklar gibi, gözlerini onun gözlerine dikmiş, hıçkırarak bağırıyor:

— Ah.. Yavrurum.. Evlâdım.. Mâsum çocuğum..

Reis, kendisine sükûnet tavsiye etti, ısrarla ve güçlkle adını ve yaşını söyledi. 60 yaşında idi.

Beni affediniz

şahitlik edemeyeceğim!

Nihayet gözyaşları arasında, kesik cümlelerle şunları söyleyebildi:

— Allahaşkuna onu affediniz.. Evlâdım mâsumdur. Ben karanlık top raklarda kaldım.. Ah.. Evlâdım.. Beni şahitlikten affediniz.. Eğer, burada bir tabut görmek istemezseniz, beni affediniz.. Ben şahitlik etmeyeceğim..

Bu arada, mübaşir reise bir istida uzattı. Bu istidada Emine Rahime şunları söylüyordu:

"Ben oğlum hakkında şahadette bulunamayacağım. Poliste verdiğim ifadem de mahkemede okunmasını istemiyorum. Beni affediniz.."

Suçlu yerinde oturan Zeki, annesinin gözyaşları ve yalvarmaları karşısında, kendinden geçiyor, bağıryordu:

— Anneciğim, üzülme, rahatsız olma!..

Reis Bayan Emine Rahimenin dışarı çıkarılmasını söyledi. Ana, yerinden kaldırıırken, Zeki haykırıyordu:

— Bay reis, annem beni 7 aydır görmüyor.. Mazur görünüz.. Yalvarırım size..

Reis, bunun üzerine mübaşire: — Bayana söyleyiniz, dedi, oğlunu görmek isterse tevkiyanede görüşebilir, bir mahzur yoktur.

Emine Rahime dışarı çıkarıldıktan sonra, Zeki birdenbire oturduğu kapapen üstüne düştü, upuzun yatmıştı. Hüngür hüngür ağıyordu..

Bir aralık sesi kesildi. Omuzları sarılmıyor, hiç hareket eseri görülüyordu. Bayıldı zannı hâsıl olmuştu. Adli Tabip Enver Karan çağırıldı. Doktor yanına yaklaşınca, Zeki doğruldu.. Ağlamaktan gözleri şişmiş, dudakları solmuş, saçları darmadağın olmuştu.

Suçlunun kardeşi

şahadet ediyor!

İkinci şahit Bekçi Mehmet çağırıldı, dinlendi. Mehmet şunları söyledi:

— Ben, Zekinin babasının kiracıyım. Onunla komşuyuz. Hâdisenin günü iki tabanca sesi işittim. Pencereden de: "Polis!..", diye bir istimat duydum. Oğlumu polise gönderdim. Biraz sonra Zekinin kardeşi Siddik

Şahit Sıddık itidatını muhafaza ederek, sorulan suallere cevap vermekte devam ediyordu:

— Zeki, babam ihtiyarlamış, bunamış diyordu. Zeki, mahkemeye müraaat etmiş, babamıza vasi olmak istemişti. Babam bunu reddetti. ve: "Oğlum sen bana bunak dersin, ben de sana mecnun, derim. Timarhaneye attırırım, diyor. Hâdisenin günü de muhakemeleri vardı. Zeki daima münzevi, garip bir hayat sürerdi. Ağustos sıcağında bile başına kazanlarla kaynar su dökerdi. Babam ona cevap verirken:

"Eğer vasi yaparsam, Raziye yaparım..", diyordu. Zeki, bunu benden zannediyordu. Bu hâdiseleri avukat Arpacıoğlu bilir. Kendisi buradadır. İsterseniz, dinleyiniz.."

Reis: Suçlunun ifadesini okuttuktan sonra, şahide bir sual daha sordu:

— Babanızı ve kardeşinizi vuran sizmişsiniz?..

Şahit, bu iddiayı reddetti ve çürütecek beyanatta bulundu.

Bundan sonra komiser muavini Osman, ve diğer şahitler dinlendi. Gelmiyen şahitlerin celbi ve iddianın yapılması için muhakeme başka bir güne bırakıldı.

İstanbul birinci iflâs memurluğundan: Müflis Hristaki Hacı Yusuf ve İlyaz Makroplo Kollektif şirketi masasına ahiren gelen beş alacaklıın taleplerini kabul ve sıra defteri düzenlenmiş olmakla ilân olunur. (5801)

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Ayan oğlu Mehmedin alacaklıları tarafından masa mevzuatı arasında terkinine karar verildiği bütün hakları hakkında alacaklı Mehmet tavzihini istemiş olduğundan bu cihet ile mevcut paraların kârda karar verilme üzere alacaklıların 23—3—938 çarşamba günü saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5802)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5803)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5804)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5805)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5806)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5807)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5808)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5809)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5810)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5811)

Beykoz sulh mahkemesinde: Sulh kede Mühürdar zade han ikinci müteahhit ve mühendis Hayriye Ahmet İsfendiyyar tarafından alacaklıların 23—2—938 saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5812)

İstanbul radyosu:

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat: 12,30 Plâkla Türk musikisi 12,30 havadis 13,05 Plâkla Türk musikisi 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı 14 SON

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat: 18,30 Plâkla dans musikisi 19 Konferans Ali, Kâmi Aktyız (çocuk terbiyesi) 19,30 Beyoğlu Halkevi gösteri kolu tarafından bir temsil 19,55 Borsa haberleri 20,00 Muzaffer Güller ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 20,30 Havadis 20,33 Ömer Rıza tarafından arapça söylev 20,45 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları (saat ayarı) 21,15 Mustafa ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 21,50 Orkestra 1 - Çaykovski: Kas nüvâzet süvî 2 - Borodin: dan lazı santral 3 - elibes: Mazurka 4 - Siede: Entermeezo 22,45 Ajans haberleri 23 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları 23,20 Son haberler ve diğer si günün programı 23,30 SON.

Ankara Radyosu:

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat: 12,30 Muhtelif plâk neşriyatı 12,30 Plâk Türk musikisi ve halk şarkıları 13,05 Dahili ve harici haberler.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat: 18,30 Karışık plâk neşriyatı 18,30 İngilizce ders (Azime İpek) 19,15 Türk musikisi ve halk şarkıları: (Makbule Çalkın ve arkadaşları) 20 Saat ayarı ve Arapça neşriyat 20,15 Saksfon solo: Nihat Esenay piyanoda Marsel Bi 21 Konferans: Cemal Arıtan (köy kalkınmasında hayvan yetiştiriciliği) 21,15 Plâkla dans musikisi 22,45 Ajans haberleri 22,15 Yarınki program.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları

Saat 20,30 da

DRAM KISMI

FIDANAKI

dram 3 perde

OPERET KISMI

Saat 20,30 da

DALGA

Komedi 3 perde

ERTUĞRUL SADI TEK

TİYATROSU

Pazartesi: KADIKÖY-SÜREYYA

BU MASAL BÖYLE BİTİR

TOPLANTILAR

DAVETLER

Bugün:

★ Muvaffak Uyanık, saat 21 de Kadıköy Halkevinde "Uludağ şki sporları", mevzuatı projeksiyonlu bir konferans verecektir.

★ Şişli Halkevinde bu akşam saat 21 de doktor Niyazi Ali tarafından "çocukları difteri hastalığı ve korunma çareleri", mevzuatı zulu bir konferans verilecektir.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Ayan oğlu Mehmedin alacaklıları tarafından masa mevzuatı arasında terkinine karar verildiği bütün hakları hakkında alacaklı Mehmet tavzihini istemiş olduğundan bu cihet ile mevcut paraların kârda karar verilme üzere alacaklıların 23—3—938 çarşamba günü saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5802)

İstanbul birinci iflâs memurluğundan: Müflis Hristaki Hacı Yusuf ve İlyaz Makroplo Kollektif şirketi masasına ahiren gelen beş alacaklıın taleplerini kabul ve sıra defteri düzenlenmiş olmakla ilân olunur. (5801)

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Ayan oğlu Mehmedin alacaklıları tarafından masa mevzuatı arasında terkinine karar verildiği bütün hakları hakkında alacaklı Mehmet tavzihini istemiş olduğundan bu cihet ile mevcut paraların kârda karar verilme üzere alacaklıların 23—3—938 çarşamba günü saat 15,30 dairede bulunmaları masamemuru kararla ilân olunur. (5802)

İstanbul birinci iflâs memurluğundan: Müflis Hristaki Hacı Yusuf ve İlyaz Makroplo Kollektif şirketi masasına ahiren gelen beş alacaklıın taleplerini kabul ve sıra defteri düzenlenmiş olmakla ilân olunur. (5801)

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Ayan oğlu Mehmedin alacaklıları tarafından masa mevzuatı arasında terkinine karar verildiği bütün hakları hakkında alacaklı

TAN'ın hedefi: Haberde, fıkırde, herşeyde temiz, dürüst, samimi olmak, karlın gazetesi olmağa çalışmaktır.

ABONE BEDELİ

Türkiye Enebi
1400 Kr, 1 Sene 2800 Kr,
750 » 6 Ay 1500 »
400 » 3 Ay 800 »
150 » 1 Ay 300 »

Milletlerarası posta ittifadında dahil olmayan memleketler için 30, 16, 9, 3,5 lira dir. Abone bedeli peşinidir. Adres değişikliği 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilavesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Avusturyada Ne Oluyor ?

[Yazan: M. ZEKERİYA]

Avrupada bir harp çıkacaksa Orta Avrupadan çıkacaktır.

Orta Avrupanın da en hasta kısmı Avusturya ve Çekoslovakya'dır.

Vaziyet şudur:

Hitler son nutkunda, Almanya nariinde kalmış on milyon Almanın mukadderatına lâkayt kalamayacağını söylemiştir. Bu on milyon Almanın 7 milyonu Avusturyada 3 milyonu Çekoslovakya'dadır.

Hitler evvelâ Avusturyadaki Almanlar meselesini halletmek istedi. Avusturya Başvekili ile görüştükten sonra şöyle bir anlaşmaya vardılar: Avusturyada Nazilere yapılan taziyeye nihayet verilecek. Adliye, Dahiliye Nezaretlerine birer Nazi getirilecek, Avusturya - Almanya ticari münasebetlerini ve Avusturya matbuatını Naziler idare edecek. Buna mukabil Almanya Avusturyanın istiklâline riayet edecek.

Bu anlaşma ilk adımdı. Tatbik mevkiine konur konmaz tehlike başgösterdi. Naziler faaliyetlerini arttırdılar. Graç şehrinde belediye reisini indirerek hükümeti ele almaya teşebbüs ettiler ve sokaklarda silâhla nümayişler tertip ettiler.

Bu anlaşma ilk adımdı. Tatbik mevkiine konur konmaz tehlike başgösterdi. Naziler faaliyetlerini arttırdılar. Graç şehrinde belediye reisini indirerek hükümeti ele almaya teşebbüs ettiler ve sokaklarda silâhla nümayişler tertip ettiler.

Başvekilin nutku ve vatanperverler cephesinin bu hareketi Almanya'ya karşı dahilde mevcut mukavemetin bir ifadesi idi.

Bunun üzerine Almanyada Avusturyayı ilhak lehinde geniş bir propaganda başladı. Nazi liderleri Avusturyanın gösterdiği mukavemete tahammül edilemeyeceğini ve bu işe artık bir son vermek lâzımgeldiğini söylemeye başladılar.

Başvekil Şuşing yeni bir iltimat veya emrivâki karşısında kalkmaktan korktuğu için son bir çareye başvuruyor. Memleket dahilinde bir plebisit yapılmasına karar veriyor.

Plebisit esnasında çarpışacak kuvvetler iki grup etrafında toplanmışlar. Biri Avusturyanın Nazi idaresine geçmesini isteyen Nazilerdir. Dahiliye Vekili bunların başındadır. İkinci grup Avusturyanın istiklâlini isteyen vatanperverler cephesidir. Bunların da başında Başvekil vardır.

Duygular kamçılanmış, halk asabîleşmiş olduğu için bu kavga çok şiddetli olacak ve neticesi yalnız Avusturyanın değil, aynı zamanda Avusturyanın mukadderatını tayin edecek tir.

Çünkü İtalya artık Avusturyanın mukadderatına alâkadar değildir. İngiltere Orta Avrupa işlerine karışmak istemiyor.

Fransa tek başına Avusturyanın istiklâli için kendisini tehlikeye atmaz.

Orta Avrupa devletleri ses çıkaramaz.

Almanya sahayı boş bulmuştur. Avusturya meselesini halledecektir. İşte ondan sonra sıra Çekoslovakya'ya gelecektir. Çünkü Polonya da Berlin - Roma mihverine girmek üzeredir. Bu suretle Çekoslovakya her taraftan çevrilmiş olacaktır.

Bu sebeple Avusturyadaki plebisit beynelmilel hâdiseler doğuracak bir ehemmiyeti haizdir.

Çin Gibi Geniş Diyarlarda Toprak Kazanmakla Zafer

Çinin taarruzlu müdafaa metodu, Japon ordularını, bütün cepelerde durmaya ve harekâtı, birçok yerlerde, mevzi harbine çevirmeye mecbur ettiği için muvaffak olmuş sayılabilir. Çin orduları Başkumandanlığının şimdiki hedefi, memleketin genişliklerinden azamî istifade ederek zaman kazanmaktır.

Çin başbuğunun sırf stratejik ve reel sevk ve idaresi, Japonların toprak işgal etmek ve şurada burada kırılan prestijleri tamir için, faydasız hareketlere girişmek yolunda kıtalarını mütemadî dağıtmaları yüzünden, Çine çok kıymetli aylar kazandırmaktadır.

Çinin, şimalde ve Şanghay - Nankin dolaylarında, herbiri Belçikamın birkaç misli büyük, müteaddit vilâyetler kaybetmesini büyük bir mağlûbiyet telâki edenler oldu; halbuki Çin gibi geniş diyarlarda toprak kazanmakla zafer elde edilmez.

Gerçi, mütemadîyen arazi kaybetmek memleket ve halk için felâketli ve başkumandan için de ağır bir şeydir, fakat nihai zaferi bir gün elde etmek için, aziz vatanın birçok yerlerini, icap ettikçe, terketmekten çekinmek lâzımdır.

Bu vaziyete düşen milletlerin kurtulmak ihtimali iki büyük şarta bağlıdır:

- Kuvvetli karakter sahibi başkomutanın nihai zafere yürekten emri.
 - Milletin ona sarsılmaz ve sonuz bir surette bel bağlamış olması.
- Bu iki çok mühim şart, Türk İstiklâl Harbinde olduğu gibi, eğer Çinde dahi tahakkuk ederse,

MUVAFFAK OLMANIN SIRRI

Kendimizi Tahlil Edelim

Şu kusurlarımızı araştırarak, kendimizi tahlil etmek mevzuu üzerinde biraz daha duralım. Çünkü bu tahlil ufak tefek kusurlarımızın meydana çıkmasına ve bunların tashih imkânının bulunmasına hizmet edecektir. Çünkü mânâsız görünen öyle kusurlarımız vardır ki, itiyat haline geldikten sonra zararlı olurlar. Bunları vaktinden evvel keşfedip önüne geçmek lâzımdır. Kurtulanmaya başlamış bir ağacın kurtları vaktinde temizlenir ve ayıklanırsa ağaç kurtulur, fakat geç kalırsa artık önüne geçilemez.

Vücüdümüzden başlayalım. Dişlerinizi temizler misiniz? Kanburunuz çıkıyor mu? Temizlemediğiniz için saçınız yağlanıyor, başınız kepekleniyor mu?

Yediğiniz yemeğe dikkat eder misiniz? Çok yiyerek zehirlenmeniz, yahut az yiyerek vücüdünüzün gıdasını alamamasına karşı iradesiz misiniz?

Bütün bunlar küçük şeyler görünür, fakat hayatî meselelerdir. Yahut diğer bir sahayı alalım: Nasıl yürüdüğünüze, nasıl oturduğunuza, tavır ve hareketinize hiç dikkat ettiniz mi? Bunlarda bir itiyat haline gelmeye başlayan kusurlarınız yok mu? Meselâ başkaları önünde turnağınızı yemek, esnemek, geçirmek gibi hareketler yapar mısınız? Herkes önünde dişlerinizi karıştırır mısınız? Yahut meclislerde yanınızdaki ile fiske etmesini sever misiniz? Yahut arkadan dedikodu yapmaktan hoşlanırmısınız?

Bütün bunları ve bunlara ben-

zer kusurlarımızı hatırlatışımızın sebebi şudur: İnsanlar tanıştıkları kimselerin iyi taraflarını görmeyebilirler. Fakat bir mâni onların gözlerine batar. Dikkatlerini yalnız onun üzerinde toplarlar. Onlara bu imkân ve bu tesiri vermemek lâzımdır. Hakkınızda yanlış ve fena hüküm verilmesini istemiyorsanız sizi güllünc vaziyete düşüren bu eksiklerinizi tashih etmelisiniz.

Nezakat hayatın her safhasında aranan bir zaruret olmuştur. Muâşeret âdabına riayetten doğan terbiye değil, içten gelen nezaket hayatta iyi tesir bırakmanın en mühim amillerinden biridir. Bunu, insan ikinci bir tabiat haline getirme lidir. Nezaketle muamele, size konuşmak kadar tabii ve kolay görünür. Onun için konuşmanıza dikkat ediniz. Bağırarak ve kendinize ehemmiyet veriyor görünecek konuşmak muhatabınızı rahatlatmaz. Sorulan suallere cevap veriniz. Konuşurken alâkadar olmağın görününüz. Mütemadîyen karışmazkine kızacak cevaplar vermeyiniz.

Her gün yirmi dört saatiniz vardır. Bu yirmi dört saatin her biri diğer 23 saat kadar mühimdir. Vaktinizi nasıl geçiriyorsunuz? Boş zamanlarınızda ne yapıyorsunuz? Yaptığınız iş sizi öldüren bir iş midir, yükselten bir iş mi?

Bütün bu sualleri kendi kendinize sorunuz. Ve cevap veremediğiniz, yahut kusurlu bulunduğunuz hareketlerinizi düzeltiniz.

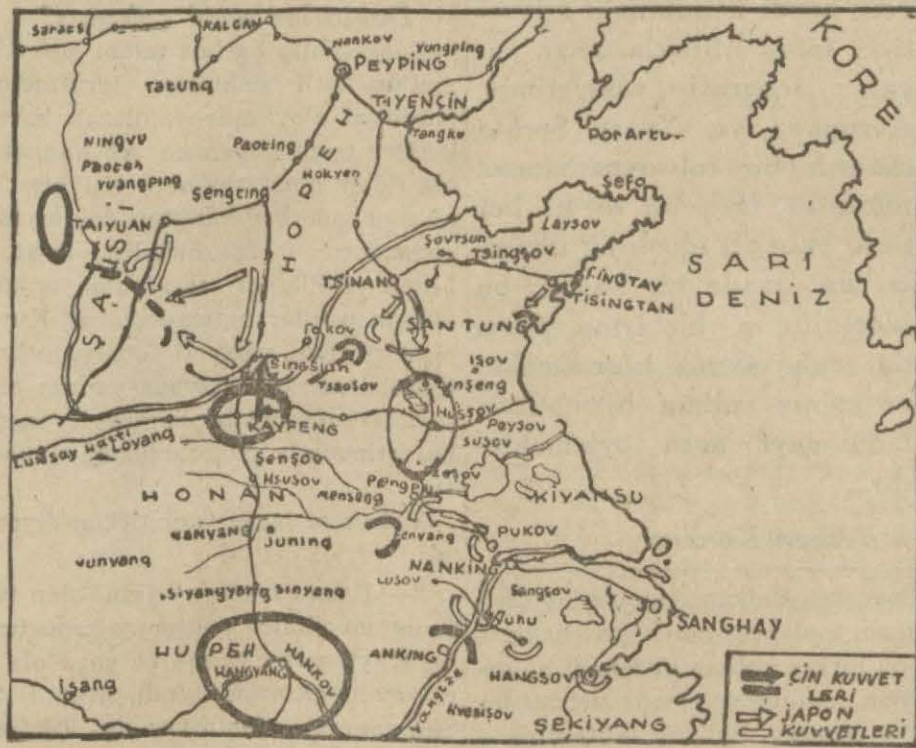
İnsan işe evvelâ kendinden başlamasını bilmelidir.

Psikoloğ

Çin Harbi Ne Netice Verebilir?

Elde Edilmez

Yazan: General Hüsnü Emîr

Çin - Japon harbinin son hafta içindeki harekât vaziyetini gösteren kroki

Türkler kadar eski olan Çin milleti bu çok tehlikeli harpten muvaffakiyetle çıkabileceğini ümit edebilir.

Çin genelkurmayı (erkân-harbiyesi), Çindeki Japon ordularının genel kuvvetini, 500 bin kadar tahmin ediyor. Mançuko (Mançuri) yi, Sovyet Uzak Şark ordusuna karşı bekleyen, Japonların Kwantung ordusu bittabi bu rakamın içinde değildir. Bu

suretle, yarım milyon kadar oldukları anlaşılan, Çindeki Japon kıtalarının kâfi miktar ve vasıflarda her türlü teknik vasıtalarla ve herhalde iyi bir talim ve terbiye ve sahip oldukları göz önünde tutulursa, bir savaşta, adette üstün bile olsa, Şanghay ve Nankinde harbeden neviden bir Çin ordusunu yenmeğe kâfi geleceğini hükümlenabilir. Fakat bunun için Japonların fazla dağılması ve her şeyden evvel Şanghay ve Nankinde mağlûp olan Çin ordusunun peşini, mahvedinceye kadar, bırakmaması lâzımdır.

Japon başkumandanlığı, genel kuvvetin yarısından fazlasını tutan ve 250.000: 280.000 kadar tahmin olunan, şimali Çindeki Japon ordusunun Şantung, Hopei ve Shansi vilâyetlerini kolayca işgal ederek şimalden cenuba, Lunghay hattına (Sarı deniz kıyılarında Haichow'dan Shansi vilâyetinin merkezi Singan'a giden ve Tsinan - Pukow hattını Hsüchow da kesen demiryoluna) az zamanda ineneğini ve orta Çin Japon ordusu Nankin ve Wuhu'dan garbe doğru ilerlerken, onun da, toplanacağı Kaifeng ve Hsüchow mintakalarından kati bir muharebe için cenuba ve batı cenuba, Çinin yeni merkezi ve yeni Çin ordusunun teşekkül ve tahşüş yeri Hankow'a, doğru yürüyebileceğini tahmin etmiştir. Onun Çini hiçe sayarak yaptığı bu tahmin doğru çıkarsa idi. Orta Çin ordusu, Nankin - Wuhu dolaylarına vardıği zaman (yani 1937 birincikanun sonlarına doğru) şimali Çin Japon ordusu da, Lunghay hattına varmış ve belki de şimdi Hankow harekâtı sona ermiş olacaktı. Halbuki, aradan üç buçuk ay geçtiği halde şimali Çin Japon ordusu, bu hattı almak şöyle dursun, Sarı İrmağın şimal kıyılarına bile hâlâ tutamamıştır.

Şimali Çin Japon ordusunun, hayli merakı mucip olan bu muvaffakiyetsizliğinin sebebini anlamak için evveliminde bu ordunun bölünmüşü bilmek lâzımdır:

Şantung de	takriben 60.000
Shansi vilâyetinin şimal kısmında	takriben 60.000
Şimali Çin'in Tientsin, Peking, Paoting ilâh... gibi büyük şehirlerinin ılgal kuvvetleri	takriben 80.000
Peking - Hankow ve Tsinan - Pukow hatları boyunca hareket eden seyyar kuvvetler	takriben 80.000
Yekün	takriben 280.000

Görülüyor ki bu mühim ordunun, stratejik harekât için tahsis olunan kısmı, ancak üçte bir kadardır.

Şon vaziyet şudur: Orta Çin Japon ordusunun Wuhu kolu yeni bir kuvveti, Yangtze nehri yolu ile, şehrin batısında karaya çıkartarak bu cihette biraz daha ilerlemiş ise de bundan maksat Wuhu'yu Çin taarruzlarına karşı korumak olacağı için, kati netice çıkarmak bir hareket değildir.

Nankin'in karşı yakası olan Pukow'dan şimalde, Tsinan'a giden demiryolu boyunca bir sürü muharebelerle ilerliyerek ve Pengpu'yu da muharebe ile arak Weiho suyunun şimalinde de hayli ilerlemeğe muvaffak olan fakat bir Çin kuvvetinin suyun cunup kıyısında gerilerine, Pengpu'ya şiddetle taarruz etmesi ile geriye dönmeğe ve suyu ateş altında cenuba geçmeğe mecbur kaldığından fazla telefat vermiş olan Japon kolu, bu şiddetli darbedenberi, yerinde kalmış ve suyun şimaline tekrar geçmeğe muvaffak olamamıştır.

Şimali Çin Japon ordusunun, aynı demiryolu boyunca cenuba, mühim demiryolu telâki noktası Hsüchow üzerine yürüyen ve 15.000: 20.000 kişi tahmin olunan şimal Japon kolu da, Çin müfrezeleri ve çetelerinin önden mukavemetleri ve yanlardan şiddetli taarruzları sebebiyle, Tsining - Yenchow hattında durmuştur. Bu suretle 100.000 kadar tahmin olunan Çin askerinin toplandığı Hsüchow mintakasının şimal ve cenubundaki muharebeler birer mevzi harbi karakterini almış bulunuyor. Son günlerde, Çin kuvvetlerinin şiddetli bir taarruzu ile, Japon kıtalarının tekrar Tsining'in kenarlarına atıldıkları bildiriliyor.

Şimali Çin Japon ordusunun, iki aydanberi, Pekin - Hankow hattı boyunca, şimalden cenuba, Kaifeng istikametinde ilerleyen kolu, müteaddit kanlı muharebelerle Weihui ve Sinsianghsien istasyonlarını, cunuplarına kadar, zapta muvaffak olmuş ve fakat kâfi ardçı kuvvetler bıraktıktan sonra, merkezi Shansi'deki Japon kıtaatına yardım maksadile, şimali garbiye doğru ilerlemesi üzerine kuvvetli Çin kıtaları, Sarı ırmağı Hwangho yakınında şimalde geçmişler ve bu kolun artçılarını (dümdarlarını) mağlûp ederek yukarıda adları geçen istasyonları geri almışlar ve bu Japon kolunun bu suretle gerisini kesmişlerdir.

Shansi'de, Taiyuan'dan cenuba giden Shansi demiryolu boyunca cenuba yürüyen diğer kol da fazla ilerlemeğe muvaffak olamıyarak durdurulmuştur. Bugün, Pekin - Hankow ve Shansi demiryolları arasında ve Sarı ırmağın şimalinde, 130 Km. kadar geniş bir cepheye çetin muharebeler olmaktadır. Bu mintakanın sarp dağlık olması ve Çinlilerin bu dağların bütün yol, patika ve geçitlerini tanımalarından azamî istifade ederek Japonları, bilhassa yan ve geriden taarruzlarla mütemadî huzursuzlaştırmaları sebebiyle, buralarda vaziyet bugün Çinliler lehindedir. Yeni haberlere göre, Çinliler Shansi'deki kıtalarını yeni kuvvetlerle takviye ettikleri ve bunlarla, Pukow'da şimalde sert bir surette bükülen Sarı ırmağı batıdan doğuya geçerek, orta Shansi'deki Japon kuvvetlerinin yanlarına taarruz etmek istedikleri anlaşılıyor.

Hulâsa, Çinin harp sevk ve idare makâmı, bugün Tsinan - Pukow demiryolu boyunca

GÖRÜŞLER

Kızlarımıza Vereceğimiz Hürriyet

Yazan: SABIHA ZEKERİYA

Vaka bir nisaiye doktorunun muayenesinde geçiyor.

Hasta, on sekiz yaşında genç bir kızdır. Bir bahar gülü gibi pembe cildinin üstünde, henüz daha kaybetmediği hicabının kırmızılığı var.

Doktor Bey, size hastalığımı söylemeye sıklıyorum. Fakat bu, bir vakiydir. Beni bir sırdaş gibi dinleyin, bir insan gibi kurtarın. Ben çalışıyorum. Başıma bir felâket geldi. Bu hafta kazandığım yetmiş lirama size vereyim, bundan ötesini benden istemeyin.

Doktor hastasını muayene ediyor.

— Nerede çalışıyorsun kızım?

—

— Bu yetmiş lirayı nerede kazandın?

— Randevü evinde.

Doktorun yüzü kıpkırmızı, saçları dimdikdir. Karşısındaki yalnız fizikman hasta değil, mânen de hastadır, bu on sekiz yaşındaki kız, insanın kalbini didik didik koparan bir faciadır.

Konuşuyorlar. Doktor kızıyor, nasihat veriyor, kızı yalnız tıbbın eline verdiği kuvvetle değil, bir insanın bir insana bilhassa bir çocuğa duyduğu şefkatle tedaviye çalışıyor.

— Yetmiş lirayı geriye al. Seni bir şartla tedavi ederim. Bir daha randevü evine gitmeyeceğine bana söz ver.

Genç kızın dudaklarında acı telessümler doluyor, masum bir lisan la doktorun şartını kabul ediyor.

Bir tek vaka, birkaç vaka kızlarımızın yanlış yola saptıklarını ifade etmez. Vaka bir tek dahi olsa, bütün anne ve babaları düşünmeye sevk edecek kadar mühimdir. Kızlarımıza hürriyet vermiye taraftarım. Fakat o hürriyeti, istimal edilecek moral kuvvetini, irade kuvvetini, şahsiyet kuvvetini beraber vermek şartile.

Genç kızın, yarın temiz bir ailenin kadını, minimini yavruların anası olmak şerefini kenara bırakıp, randevü evinin satılmış beyaz esiri olmasına müsaade edecek ne bir moral, ne de bir hürriyet tasavvur edilemez. Evinde bir bahane ile çıkan, fakat randevü evine giden kızın arkasına, eski zamanda olduğu gibi bir bekçi mi takalım. Asla... Ona hürriyetlerin en genişini verelim, itimadın en kuvvetlisini gösterelim. Fakat onun bu hürriyet ve itimadı yanlış kullanmadığına kanaat getirdikten sonra.

İNİHSARLARDA:

Kaçak Sigaralar Nereden Geliyor ?

Son günlerde kaçak köylü sigarası satışı fazlaştığı için, İnhisarlar kaçakçılık takip memurlarının faaliyeti artmıştır. Bu sigaraların Mudanya ve köylerinden temin edildiği tesbit edildiği için, evvelki akşam Mudanyadan gelen "Bursa", vapurunda anırsız bir arama yapılmıştır. Kaçakçılık memurları, vapurdaki şihhiye memuru Saimin kamarasında 450 kilo kaçak köylü sigarası bulmuşlardır. Saim, suçunu inkâr etmiştir.

Bu sigaraları İstanbulda sürdürdüğü iddiasıyla Abdürrahman isiminde biri daha yakalanmıştır.

Şimalden ve cunuptan karşılıklı ilerlemek isteyen 2 Japon fırkasının birleşmesinde şiddetle münânaat için Hsüchow'da bir Çin ordusu bulundurmakta olduğu gibi diğer bir Çin ordusu ile de şimali Honan ve Shansi Japon kuvvetlerinin Sarı ırmağı varmalarına meydan vermemektedir.

Çok üstün olan Japon kıtalarının nihayet Hsüchow'ya zapt ve Sarı ırmağı da şimalden cenuba geçmeğe muvaffak olmaları memûldür; fakat Çinliler de, istedikleri pek kıymetli zamanı kazanmış olacaktı. Ancak, Çinlilerin, bir taarruzu muvaffakiyetle başarabilecek surette talim ve terbiye, adette ve keyfiyetçe kâfi derecede tesliih ve tehciz edilmiş bir ordu çıkarmak için bu zamandan istifade edip edememekte olduklarını istikbal gösterecektir. Müdafaa zamanı kazandırabilir. Fakat zafer ancak taarruzla kazanılır.

Kemalizmin Ekonomik Doktrini

Türkiyede "Sosyal Ben,, "Ferdî Ben,, e Galiptir

[Baş 1 incide]

le tarsi edilmiş ekonomik bir vaziyete dayanan tam bir nefse güvenme hissini vermiye muvaffak olduğu, Kemalist Türkiyenin politik havasını aksettirmiştir.

Bugün, Türkiye, evvel surette istikrarını bulmuş, kuvvetini ve imkânlarını müdrük ve yalnız ekonomik kalkınma programını takip arzusunda bulunan bir memleket olarak gözükmektedir.

Esasen, Reiscümhur Atatürkün ve Başvekil B. Celâl Bayarın, parlamentonun yeni içtima devresine başlama münasebetle söyledikleri diğer parlamenter memleketlerde adet olanları hacim itibarile, geçen iki noktada, Türkiyenin kendisine olan bu güveninin yeni bir tezahürünü daha teşkil etmektedir.

Atatürkten cümleler

Atatürk, bu nutkunda "Ekonomik kalkınma, Türkiyenin hür, müstakil, daima daha kuvvetli, daima daha refahlı Türkiye idealinin belkemiğidir. Türkiye bu kalkınmadan iki büyük kuvvet serisine dayanmaktadır., diyor. Ve Biraz ileride sözlerine şöyle devam ediyor: "Büyük davamız, en medeniğ ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektedir. Bu, yalnız kurumlarımızda değil, düşüncelerinde temelli bir inkılap yapmış olan büyük Türk milletinin dinamik idealidir. Bu ideali en kısa bir zamanda başarmak için, fikir ve hareketi, beraber yürütmek mecburiyetindedir.,"

Filhakika, Avrupa ve Asyanın birleşme noktasında olan bugünkü Türkiye, geniş bir inşaat yeri manzarası arz etmekte, ve orada, sükün içinde sağlam ve muhteşem bir bina önüne geçilmez bir hızla yükselmektedir.

Halen, bu geniş mekanizmanın işçi başısı olan Başvekil B. Celâl Bayardan hususî bir görüşme elde etmiye çalışmıştır.

Celâl Bayarın şahsiyeti

Büyük bağa gözlüklerle, sakinliği ve itidali ile zariflik ve sevimlilik ve asalet dolu demokratik tevazuu ile, B. Celâl Bayar, bir, Amerikan entelektüel hissini, vermektir. B. Celâl Bayar, tam, bir modern Türk tipidir.

Başvekil, beni, saat elinde kabul etti. Nazik fakat aynı zamanda katî bir ifade ile bana bir çeyrek saat tahsis edebileceğinden memnun olduğumu bildirdi.

Eski hatıralar, zihnimde yeniden canlanıyor:

Bu, B. Celâl Bayar tarafından kabul edilmeliğime şerefimin ilki değildir. Bundan 12 sene evvel, bugün Türk bankaları içinde şöreti dünyaya yayılmış en büyüğü olan ve yüzde yüz Türk bir müessesese teşkil eden İş Bankasını ilk kurduğu günlerde bir kere daha görmüştüm. Arada geçen müddet zarfında kendisi imar ve iskân vekili, hariciye vekâleti vekili ve iki defa da ekonomi vekili olmuştur.

Hemen ihtiyarlamamış olan yüzü, aynı sakin enerjiyi, belki biraz daha fazla olgunluk ve otorite ile, eskisi gibi muhafaza etmektedir.

İşte yeniden, Reiscümhur Atatürkün yakın bir dostunun, bir ilk gün iş arkadaşının, soracağım suallere en salâhiyetle cevaplar verebilecek adamın, karşısında bulunuyorum.

Ekonomi doktrinimiz

İlk olarak, zihnimin en ziyade kuralıyan şu suali sordum:

— Kemalizmin ekonomik doktrinini bana anlatır mısınız?

Türkiyede vakarı ve soğukkanlılığı bir darbimesel teşkil eden ve ismi muvaffakiyetin bir müteradifi telâki olunan adam, sualime tereddütsüz cevap verdi:

— Kemalizmin ekonomik doktrinini, cümhuriyet Halk Partisinin programında tarif edilmiş olarak bulacağınız. Kemalist rejim, şahsî mülkiyet ve şahsî çalışma prensiplerine hürmet esasına dayanmakla beraber, şah

sî menfaatin milli menfaate takadüm etmesine müsamaha etmez.,"

"Ferdî ben,, ile "Sosyal ben,, in karşılaştığı her ihtilâfta Türkiyede, her zaman "Sosyal ben,, galip gelir.

Biz, her şeyden evvel realistiz. Bizî, nazariyelerden akidelerden ziyade realiteler ve başarılar alâkadar eder.

İlhamlarımızın kaynağı

Liderimiz, Reiscümhur Atatürk, bu prensipi parlamentonun açılış celsesinde söylediği son nutkunda bir kere daha sağlamlaştırmıştır. Liderin bu sözlerini, size, harfi harfine tekrar etmekten daha iyi bir cevap veremem:

— Biz ilhamlarımızı gökten ve gâipten değil, doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz. Bizim yolumuzu çizen, içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk milleti, ve bir de milletler tarihinin binbir facia ve istrap kaydeden yapıklarından çıkardığı miz neticelerdir.,"

Endüstri plânımız

B. Celâl Bayar, sözlerine şöyle devam etmiştir:

— Memleketin endüstrileştirilmesi işine de yine bu pratik düşünceler şekli ile başladık ve devam ediyoruz. Biz bu meselenin mevcudiyetimizle, istiklâlimize sıkı bir surette aljkadar olduğu fikrindeyiz. Ekonomik bakımdan kendi kendimize kifayete edeceğimizi iddia etmiyoruz. Kendi kendimizi boş lâfla oyalamak emelinde değiliz. Otarşis de değiliz. Fakat, ekonomik bakımdan istihsal veya imali lâzım her şeyi yapmaya azmetmiş bulunuyoruz. Zira Türk müstahsili kendi istihsalının kıymeti fazlalaşması sayesinde, memleketin dahili hayatı ihtiyaçların karşılıyabilecek kabiliyettedir.

En mühim tediye vasıtamız

Başvekilî resmen deruhte ettiğim zaman, Parlamento huzurunda, relize edeceğimiz ikinci beş senelik plânın umumî hatlarını da çizdim.

Yine bu münasebetle madencilik plânımızı da anlattım. Bu plânın şimdiden ilerlemiş olan tabkâtî neticeleri, Türkiyenin ekonomik inkişafında bize en mühim tediye vasıtalarından birini temin edeceğini gösteriyor ve gittikçe de daha fazla gösterecektir. Fakat bu görüşmenin hedefi, size politikamızı övmek değildir. Şimdiden elde edilmiş neticelerin bizatihi kâfi derecede belîğ olduğunu zannediyorum ve istikbaldeki neticelerin de bunlardan daha az belîğ olmayacağına emin bulunuyorum. İsrarla tebarüz ettirmek istiyeceğim nokta, fa aliyetimizin muharriki olan zihniyetin doktrinimizin, sadece realist bir düşünceden başka bir şey olmadığınıdır.

Hususî teşebbüsler

Bir devletin ekonomik makinesini, hususî teşebbüsü kırmıyacak şekilde işletmek lâzımdır.

Yapıcı ve yaptırıcı olan Türk devleti, yapanlara yardım etmekte ve takdire lâyık ferdi mesaiyi tanzim ve yoluna sokmakta ve mahareç bulmaktadır. Şiddetle mürakabe edilen ve gayelerinden biri dâirelerinden bazılarını pratik uzviyetler haline getirmek olan ve masraflarını çoğaltması memnu bulunan umumî bir idare sayesinde varidat membarlarını kaymetlen dirmiye veya servetleri yaratmaya muktedir gelir kaynaklarını meydana çıkarıyoruz.

Bu prensipi tatbik mevkiine koyarak, yalnız raporlar yazmaya alışmış bazı memurları bu raporları bizzat tatbik etmiye de mecbur ettik.

Liberalizmin ifratları

Otarşinin hatalarından da birçok defa intizamı ve israfın müteradifi olan ekonomik liberalizmin ifratına düşmemeksizin kendimizi sakınmaya çalışıyoruz.

Politik plânda da, dahilde nizam ve vekar ve hariçte işbirliği ve tahhütlere hürmet üzerine müesses demokratik bir görüş esaslarını tarsi ne gayret ediyoruz.,"

Emniyet meselesi

İkinci sual olarak, Başvekil emniyet meselesi hakkındaki düşüncelerini sordum. Çok kısa cevap verdi ve dedi ki:

— Bizim için emniyet, evvelâ kendi kendimizin kuvvetine, sonra ittifaklarımıza dayanır. Jeografik vaziyetimiz, Avrupada ve Yakın Şarkta müessir bir rol oynamaz müsaittir. Öyle bir rol ki, her türlü yabancı ideolojik ilhamlardan âzade bir halde, bu ideolojilerin hiçbirine karşı da cephe almak istememekte ve yalnız sulhün hizmetinde bulunmayı arzu etmemekteyiz.,"

Son Balkan Konseyi

Başvekil, Balkan Antantı konseyinin son toplantısı neticeleri hakkında da birkaç kelime lütfetmesine dair olan sualime şu cevabı vermiştir:

— Konsey, Balkan Antantına esas teşkil eden fikir ve menfaat birliğini bir kere daha teyit etmiştir. Balkan Antantı, bu toplantıdan da her zamankinden daha sağlam ve realist politikasında devam azmetmiş bir halde olarak çıkmaktadır.,"

Yabancı sermayeye karşı

Çeyrek saat geçmek üzeredir. Görüşmeyi uzatmak arzuma rağmen, nezaket kaideleri muhatabımı kıymetli zamanımı daha fazla işgal etmekten beni menetmektedir. Bununla beraber, veda etmeden evvel kendisine son bir sual daha sormak istidim:

Yabancı sermayeye karşı Türk politikası. Başvekil dedi ki:

— Türkiyede müesses bazı yabancı şirketlerin hükümet tarafından satın alınması, mali mahafilde Türk hükümetinin Türkiyedeki cebeni sermaye ve müesseselerine muarız bulunduğu itibai hâsil etmiştir.

Başvekil tebeşümle cevap verdi:

— Ekonomik politikamızı size umumî hatlarda izah etmiş olduğumu zannediyorum. Telmin etmek istediğimizi sandığım şirketler, imtiyazlı şirketlerdir ve imtiyaz müddetlerinin bitmesine çok zaman kalmamıştır. Bunlar memleketin ekonomik kalkınması yolunda yapılan gayretleri takip edebilmeleri için kendi teşkilât ve servislerini tensik ve ikmal etmek icap ettiğini görüyorlardı. Hal buki, bu şirketlerden bazılarının tesisatı modern ihtiyaçlara artık tekabül edemeyecek derecede eski idi. Bana, tadilatın yeni tesisattan daha pahalıya mal olduğunu bilirsiniz. Bu şartlar içinde mezkûr şirketler bizzat kendi arzularıyla hükümet tarafından satın alınmayı tercih etmişlerdir.

Serseri sermayeler

Arzu edilmez telâki ettiğimiz tek bir nevi sermaye vardır: Bunlar da serseri sermayelerle münhasıran politika ve spekülasyon gayeleri güden sermayelerdir. Fakat ciddi sermayeler ve şahıslar, kanunlarımız ve ekonomik siyasetimize uymak şartile, Türkiyede daima en derin anlayış zihniyetini ve en samimî dostluğu taşıyan bir kabul bulacaklardır.,"

Artık ayrılmak zamanının geldiğini anladım. Bu mülâkattan ve dünyanın bu köşesinde topladığım diğer bütün intibaldardan edindiğim kanaat şudur ki: Türkleri, bu derecelerde modern olan bu eski milleti, her an daha ziyade hesaba katmak lâzımdır ve lâzım gelecektir. Onların dostluğu veya düşmanlığı, ihmalî ihtiyatsızlık olabilecek bir unsurdur.

Rusyadaki Muhakeme

(Baş 1 incide)

bul şeyler değildir. Bunlar dijitalin ile birlikte verilmek neticesi olarak hastanın kalp faaliyetini büsbütün sektedar etmiş ve nihayet ölümüne sebebiyet vermiştir.

Rapordan sonra mahkeme mütehim Maksimov ve Dikoviski'yi isticvap etmiştir.

Maksimov beyanatında, kendisinin 1928 senesinde sağcılar teşkilâtına girerek Kuybişefin kitabetine tayin olduğunu ve 1932 de Enokitzenin ihtilâl hareketinde kendisi ile teşriki mesai ettiğini söylemiştir. Enokitze 1934 tarihinde sağcılar merkezinin kararı ile rüesa aleyhinde tetiş mücadelesine girişilmesini söylemiş ve Yagoda da hazır olduğu halde Maksimov'un Kuybişef aleyhinde tetiş hareketinde bulunmasını talep etmiştir.

Doktorlar nasıl çalışmış?

Enokitzenin başlıca talebi Maksimov'un katil doktorlar tarafından Kuybişef aleyhinde yapılacak hareketlere mani olmaması ve hunnaki sadır'dan muztarip olan Kuybişef'e buhran geldikçe hariçten doktor çağırılması maruzdur. Doktor Levin ve Pletnef tarafından tatbik olunan usuller neticesi olarak Kuybişef'in sıhhi vaziyeti fenalaşmıştır. Kendisi merkezi Asyada yaptığı bir seyahatten sonra bir komiserler meclisi içtimanda şiddetle hastalanmıştı.

Maksimov bunu anlatırken diyor ki:

— Bana evvelce verilmiş olan talimat mucibince doktor çağırmadım ve Kuybişef'in yalnız ve yaya olarak evine gitmesini temin ettim. Bundan sonra telefonla vaziyeti Enokitze'ye haber verdim vakit bana dedi ki: "Size ne söyledimse onu yapınız, sinirlenmeyiniz." Az zaman sonra bir doktor çağırıldı vakit iş iş geçmişti ve Kuybişef bu buhran neticesi olarak öldü.,"

Kazakofun isticvabı

Moskova, 10 (A.A. Tass) — Mahkeme Kazakof'un isticvabına geçmiştir. Kazakof 933 senesinde Levin'le konuştuktan sonra Yagoda'nın kendisini çağırıldığını ve tahtı tedavisinde bulunan Menjinski'yi öldürmek üzere tedbir alması talebinde bulunduğu söylemiştir. Bu ölüm plânı Kazakof'la Levin tarafından tertip edilmiştir. Plâna nazaran Menjinski de hunnaki sadır hem de branş asmi bulunduğu için bu hastalıklardan birinin tedavisinde diğer hastalıklarda kullanılması memnu olan ilaçlar verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu suretle Kazakof'un hazırladığı kalp hastalığına mahsus ilaçlarla iyatesler hastanın vücudünü harap etmiş ve bu suretle tatbik olunan iki tedavi müddeti neticesinde Menjinski ölmüştür.

Kazakof bu caniyane hareketleri sırf Yagoda'nın kendi düşmanlarını sımsıkı bağlayarak kendisine de mesleğinde terakkiler temin edeceğine emin olarak yaptığını itiraf etmiştir.

Yagoda'nın aleti mi?

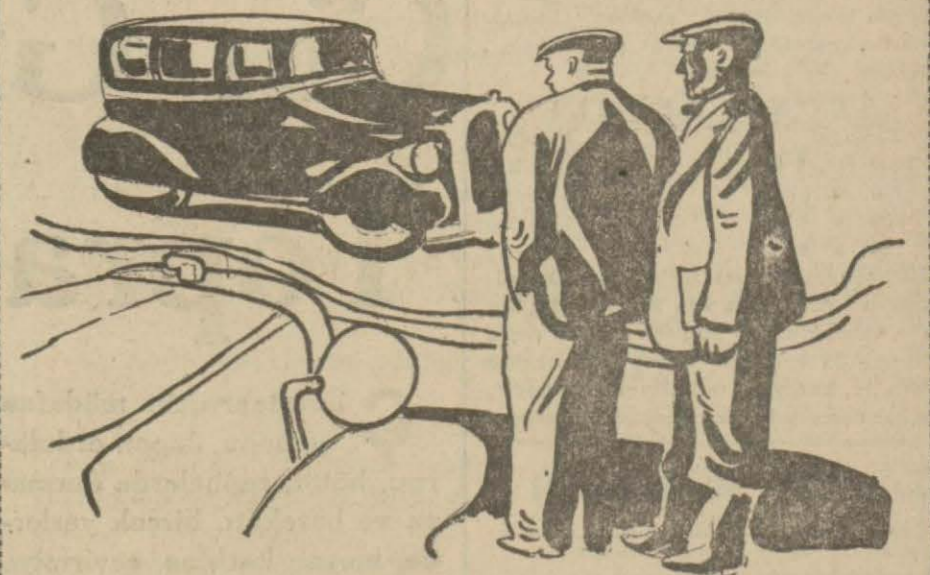
Kazakof müddeumuminin bir sualine cevap olarak, hükümetin kendi emrine fen mesaisi için en müekmel enstitülerden birini tahsis etmiş bulunduğunu ve bu iş için mühim meblâğlar verdiğini söylemiştir.

Bundan sonraki ifadelerinde Kazakof, kendisini Yagoda'nın elinde kör bir âletmiş gibi göstermeye çalışmıştır. Fakat müddeumumî, Yagoda'nın bu caniyane hareketlerini meydana çıkarmak istemiş olup olmadığını ve ilaçlarının hazırlanmasında hiçbir kontrol mevcut olmadığına nazaran Yagoda'nın emirlerini harfiyen icra etmemesi imkânı bulunup bulunmadığını ve nihayet Menjinski'ye karşı öldürücü bir tedavi sistemi tatbik edilecek yerde fayda verecek ve hiç olmazsa zarar vermiyecek bir sistem üzerinde yürümek ihtimalinin bulunup bulunmadığını sorduğu vakit Kazakof, bunlara doğrudan doğruya cevap vermemiştir.

Müddeumumî aynı suali kendisine sorduğu vakit mütehim Levin Kazakof'un ilaçlarının kimse tarafından kontrol edilmesine imkân bulunmadığını, çünkü bu ilaçların Kazakof tarafından en mahrem bir surette saklanılmakta olduğunu beyan etmiştir.

Müddeumumî aynı suali ehlivekafa da tevcih etmiştir.

HIKAYE

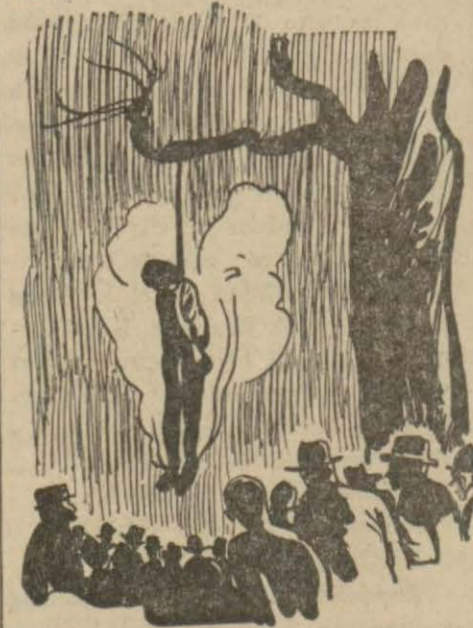
Geceleyin Adalet

Amerikan Hikâyesi — Yazan: Martha Gellborn

Cenup seyahatini yapmak için müzayededen aldığımız eski otomobil Columbia "Missisipi,, ye 30 mil kala bozuldu. Uzun müddet kararlıkta, ümitsiz, sükün içinde bekledikten sonra uzaktan bir otomobilin geldiğini ve bizim yola çıktığını duyduk. Biraz sonra delicesine koşan bir kamyon göründü. Kamyon durdu, içinden, elindeki şişeyi bize doğru sallayan bir adam indi. Otomobilimizin başına geleni anlattık, battığı çukurdan kurtarmak için yardımlarını istedik. Yerdeki adam başını kamyonun içine soktu, şoförle bir şeyler konuştu. Dönüşte bize yardım edebileceklerini, şimdilik Columbia'ya gitmeden evvel bir linç vakası seyre gideceklerini, eğer istersek beraber gelebileceğimizi söyledi. Otomobili de dönüşte çıkarmayı vadedtiler.

Kamyonu girdik. Elindeki şişeyi evvelâ ağzına götürdü. Sonra şişenin ağzını parmaklarla silerek bana uzattı. "Siz de buyurun,, dedi. Misafirperverliği reddedecek zaman değildi. Şişenin içindekinin bir kısmını içtim. İlk gazı benziyordu, kalanını da arkadaşım Joe'ye uzattı. O da biraz içti ve öksürmeye başladı. Bizim bu halimize iki adam da gülmeden katıldılar.

Ben utanarak sordum: — Kimi linç edecekler? — Bir namus hırsızı zenciye. Adı Hyacinth. Natchez'de arazisi olan beyaz dul bir kadına tecavüz etmiş. Joe sordu. — Kadın kaç yaşında imiş? — Ölecek kadar ihtiyardır. 40, 50 yaşında var. Hyacinth te on dokuz.

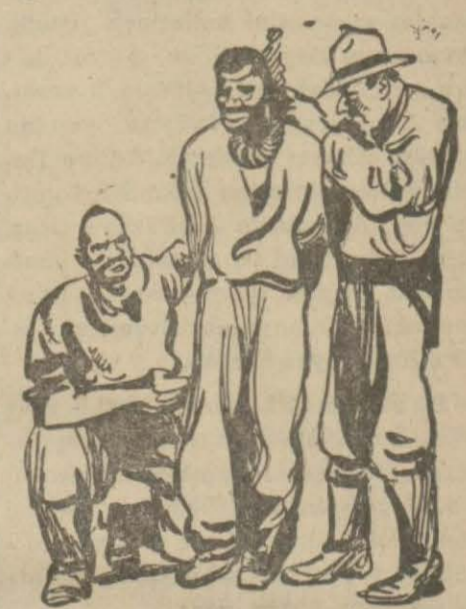

Joe şaşırıldı: — Nasıl olur? dedi. Kadının tecavüz üğradığını nereden biliyorsunuz? — Şoför: — Kadın öyle söylüyor, dedi. Tecavüzdün sonra yanındaki arsaya koşmuş. Bu adamı asınız, diye bağırıyor. Kendisine tecavüz edenin Hyacinth olduğunu söylemiş. Kadın, bu zenciye iyi tanır, bir zaman evvel onun toprağında çalışırdı. — Yani, ne demek istiyorsun? Hizmetçisi mi idi? — Şoför hemen reddetti. — Hayır. onun toprağında ortakçı olarak çalışırdı. Kadın mahsulü satmış, onun hissesini vermiş. Mahsulü alamadığı için bu kişi yiyecek lokması yokmuş. Bu kadın yanındakilere oldukça zalimdir. Joe, nazik bir sesle: — O halde? Dedi. 19 yaşında bir

çocuğun 50 yaşında bir kadına tecavüz etmesi bana pek yumuşak gelmiyor. Ancak kadın fevkalâde güzel olmalı.

Şişeyi, mütemadiyen diken adam mırıldandı:

— Güzel mi, aman Allahım, hele kadını bir gör. Eğer bir tarlaya korkuluk olarak dikerlerse, kargalar korkularından ölürler.

Bir linç seyrine gidiyorlardı. Zencilere karşı öyle bir kinleri vardı ki, bu isimiz dul kadının nomusunu kurtarmak için bir zenciye yakmaktaki haksızlığı göremeyecek kadar kördüler. Joe, kulağıma fırsatı verdi:

— Ben oğlanın, kadına bir şey yaptığını inanmıyorum. Biz karşısına geçip bu adamın asmasına müsaade etmemeliyiz. Fena halde sinirleniyorum, fakat ne yapabileceğimizi düşünmüyorum.

Sordum: — Kaç kişi gelecek? Büyük bir kalabalık mı?

— Elbette. Bütün köylerden halk akın akın gelecek. Bugün öğleden sonra dört bir tarafa telefon ettiler. Birçok gençler gidip oğlanı hapiseden alacaklar. Bu çok kolaydır. Muhtarlar, mahkeme bitmeden Arabın işini bitirmeyi kararlaştırdı.

Joe, bu defa ümitsizlikle mırıldandı:

— Fakat bu oğlanın kadına katli olarak bir şey yaptığını bilmiyorsunuz. Elinizde hiç bir deliliniz yok, var mı?

Şoför tekrarladı: — Kadın, yaptığını söylüyor. Bu bizim için kâfidir. Beyazlar yalan söyler de, zenciler mi doğru söylerler?

— Fakat kadının, bu geçen mevsimde zenciye, mahsulünü vermediğini söylüyordun. Belki de oğlan yiyecek için para istedi, hiddetten kolunu salladı ise kadın üstüne saldırdı, sanmıştır.

Şişesini avuçları içinde sıkkan adam eğildi, yavaş bir sesle: — Bana bak oğlum, buralarda bu gibi işlere karışılmaz, dedi.

İkisi de suratı asmışlardı. İkisi de sarhoş olmya, iyi vakit geçirmeye çalışıyorlardı, bizse mütemadiyen sualler soruyor. eğlencelerini bozuyorduk İkisi de ictiler ictiler. Artık bize bir daha içki tekliif etmediler.

Uzaktan hafif ışıklar görünüyordu. Şoför:

— İşte geldi. dedi. Şişeli adam da bacağına uzattı, güldü, "Ah yavrum,, dedi. Ben dimdik duran baş (Devamı 10 uncu da)

Musiki Ile Tedavi Yolunda

Veremli Hastalar
Bayan Safiyenin Bir
Konserini Dinlediler

Bir kaç gün evvel bize gönderilen şu mektubu, derin bir teessürle okuduk:

"Gazetenizin, verem müca-desine ehemmiyet verilmesini istiyen devamlı neşriyatını, alâka ve minnetle takip etmekteyiz. Gösterdiğiniz bu samimi hissiyata güvenerek, sizden bir istirahatda bulunmaya cüret ediyoruz:

Biz, Haydarpaşa hastanesinde yatan veremlileriz. Hastanemizin radyosundan dinlediğimiz şarkılar, yıkık ruhlarımıza şifalı bir teselli veriyor. Fakat son haftalarda, zevkle dinlediğimiz sanatkar Safiyenin radyoyu bırakışı, bizi onun sıcak ve yumuşak sesinin okşayıcı tesirinden mahrum bıraktı.

Kendisinden, bize bir konser vermesini rica etmeye karar verdik. Fakat adresini bilmediğimiz için bu ricamızın kendisine duyurulmasını sizden istirham ediyoruz. Eğer siz, bu küçük zahmetten kaçınmazsanız, ve iyi yürekli sanatkarımız da, mütevazı bir hastane köşesinde konser vermeyi bir tenezzül saymazsa; bu lütfunuzu, bize mütemadiyen dış bileyen abus suratlı talihimizin bir tebesümünü addedeceğiz!

Ve bu sayede, epeydir mahrum kaldığımız tatlı bir sesi; sevimli sahibesini de karşımızda görerek dinlemek mazhariyetine kavuşacağız!"

Samimi bir kalemden çıkan bu satırların altında, Haydarpaşa hastanesinin veremliler pavyonunda yatan dört vatandaşın imzası vardı.

Bu mektubu okur okumaz, ilk işimiz, telefona sarılmak, ve Bayan Safiyeyi bulmak oldu.

Sevimli sanatkarımız, bu mektupta yapılan daveti umduğumuzdan daha derin bir teessür ve tehalükle kabul etti. Hastanesinin değerli sertabibi Galip Ata ise, hastaları tarafından yapılmış bir davete, Bayan Safiyenin muvafakatini büyük bir mmenuniyetle karşıladı.

Bu suretle verilen karar üzerine, dün öğleden sonra hastaneye giden Bayan Safiyeye, değerli sanatkarlarımızdan kemani Necati Tokyay, klânet Şükrü, ve banço Şevket te fahriyen refakat ediyorlardı.

Nazik hastane sertabibi, hepimizi sokak kapısında karşılayacak kadar mütevazı davrandı.

Kısa süren istirahat esnasında, Bay Galip Ata, hastanesi hakkında malûmat veriyordu:

Burası, daha ziyade, Kızıl, Kızamık gibi sarı hastalıklara müptelâ olan vatandaşlara mahsusdur.

İnce görüşlü doktor, sanatkarların benizlerinde hasil olan vehim sarılığını gidermek arzusu ile gülümsedi:

"Fakat sakın korkmayın.. Çünkü bu hastalıklar, büyüklerle geçmez. Oyle olmasaydı, yer yüzünde doktor kalmazdı!.."

Kısa bir sükûttan sonra, kara bir haber verdi:

Maalesef, "TAN" a yazılan mektupta imzası bulunan hastalardan birisi evvelki gün İzmir gitti... O kadar özlediği halde, bu konseri dinliyemedi. Fakat diğer hastalarımızı görmeyin... Üç gündür, neşe içindedirler.. Neşe, en işsizleri bile adeta oburlaştırdı.

Güldüm:

— Desenize, musiki hardal gibi, iştah ta açıyor?

— Tabii... Onu eskiden, sade ruhun gıdası sanırdık. Meğer o, sade ruhun gıdası değil, bir çok hastalıkların da ilacıymış!..

Avrupa sanatoryolarında, veremlilere tedavi gayesile konser-

Maruf muganniyemiz Bayan Safiye

Yazan: T. Ş.

ler verildiğini duydukça gülerdik. Halbuki, radyonun almasından sonra, şifanın arttığını görüyoruz. Hele bu konser müjdesinin, hastalarımızın haleti ruhiyeleri üzerinde yarattığı müspet tesirleri yakından gördükten sonra hiç şüphemiz kalmadı ki, musiki, başlı dö Kohu bile yere serebilecek bir kudrettir.

Doktorlarımızdan birisi soruyor: — Neler okuyacaksınız Bayan Safiye?

— Tespit etmedik. Niyetimiz bunu hastaların arzularına bırakmak...

Sertabip, evlâtlarını düşünen bir baba şefkatile:

— Sakın ha... diyor. Nerede neşeli şarkı varsa onu okuyun... Siz onları bizden iyi bilirsiniz.. Onlara bırakırsak, acıklı şarkılar istiyebilirler, ve bu kendi zararlarına olur...

Bir doktor gülüyor: — Evet... O zaman tedavi müspet netice vermez!

Az sonra, hazırlanan sahnenin bulunduğu yere gidiyoruz. Profesyonel saz müesseselerini kıskanacak bir mükemmeliyette hazırlanmış olan sahnenin karşısında pijamalı, gecelikli, sabahlıklı, sediyeli, ve karyolalı hastalar var.

Sevinç, süzük benizlerine tatlı bir pembelik vermiş. Etrafı çiçek saksılarıyla çevrilen sahnede yer alan sanatkarları, derin bir minnet ve neşe içinde alkışlıyorlar.

Müşfik bir hastabakıcı, ağırca hastaları fazla alkışlamaktan, yani fazla kuvvet harcamaktan, yorulmaktan mene çabalyor. Onlardan birisi:

— Karışma... diyor. Belki bu benim son konser dinleyişim olacak... Bunu da istediğim gibi dinliyemeyecek miyim?

İhtiyar bir hasta: — Yaşa kızım... diyor. Sen bize, içine karışmadığımız "hayat" ı getirdin..

Öksürmeye, aksırmaya haklı oldukları halde nefes bile almıyan dinleyiciler karşısında sanatkarlar âdetâ kendilerinden geçmişler..

Safiyenin boğazında, nağmeler bûsbütün çıkırlaşmış. Gözleri yaş dolu. Fakat omuzlarına aldı-

ğı vazifeyi yanlış yapmamak için gülmeye çalışıyor:

Gözleri ve sesi ağlıyor, ve yalnız dudakları gülüyor.

Nihayet, hastaların, kendisini, sıhatta insanları bile yorabilecek derecede alkışladıklarını sezen has sas sanatkar, susmak istiyor:

— Ben... diyor. Yutkunuyor... Hıçkırmamak için, belki yüz şarkı söylemekten fazla zahmet harcadığı, kekeleyişinden belli. Takat toplayınca tekrar sözüne başlıyor: — Ben... diyor... sabaha kadar.. Sesim kısılmaya kadar... söylemek... söylemek istiyorum. Fakat sizi rahatsız etmekten korkuyorum.

Hastalardan birisi, aynı heyecanla:

— Biz de, diyor, sabaha kadar dinlemek isterdik. Fakat seni daha fazla rahatsız etmeye kıyamıyoruz.

Yaşayan gözlerini, hastalarıneline verdikleri çiçek buketinin arkasına gizliyen sanatkarın sesi, top rağı dirlen bir bahar yağmuru gibi, hasta ruhlarda bir tazelik bırakarak dinliyor.

Ve oradan ayrılırken biz, arkamızda kalan havanın sıcaklığını, içimizde, acısı dinmiş bir yanık ateşi gibi duyuyoruz.

SİNEMA ÂLEMİNDE

Lilyan Harvey yeni bir film daha çevirmektedir. Güzel yıldızı yeni filminde bu kıyafetle göreceğiz.

BAŞMAKALEDEN MABAT

Anadoluda
Seyahat
Kolaylıkları

[Başı 1 incede]

suna galebe etmek lâzımdır. Fazla para verseniz de çarşafı değiştirmek imkânını her vakit bulamazsınız. Ya fazla çarşaf yoktur, yahut otelci, üzerinde ancak beş, on kişinin yattığı bir çarşafı pis bulmanızı bir izzetinefis meselesi yapar, aksilik eder.

Arasına muntazam, temiz oteller de bulursunuz. Fakat burada da mutlaka bir plânsızlık, bir noksan vardır. Ya abdesane pistir veya hut o taraftaki bir tek musluktan başka yıkanma imkânı yoktur.

Anadolunun küçük şehirlerine örnek olacak oteli ancak Salihlide buldum. Burada merak sahibi bir adam, otel, palas gibi iddialara kalkışmıyarak doğrudan doğruya eski tarzda bir han yapmış. Pazar günleri etraftan şehire gelen kalabalık için basit odalar, araba ve hayvan koyacak yerler var. Fakat hanın birkaç odası, temizlik isteyen müşterilere ayrılmış. Hancı, sık sık işlemeden bu kısmattan az kâr ediyor, bununla beraber titiz bir müşteriye memnun etmeyi bir defa programına koymuş, bunu hanının bir şeref meselesi sayıyor. Salihlideki meraklı hancı, her tarafta örnek tutulsa Anadoluda seyahat kolaylaşacak ve artacak...

Enebi dostumla uzun bir konuşmadan sonra şu kanaate vardım ki Anadoludaki dahili turizm hareketinin ilk safhasında en mühim rol, devlet demiryollarından gelebilir. Devlet demiryolları, ucuz seyahat imkânlarını hazırlamakla memleketi çok hayırlı hareketler uyandırmıştır.

Demiryolları idaresi, pek çok külfete girmeden iki faydalı iş yapabilir.

Birincisi memleketin ilk seyahat rehberini vüde getirmektir. Bu rehberde trenlerin hareket zamanlarından ve ücretlerinden başka hat üzerindeki istasyonlardan ve sahil şehirlerinden muhtelif istikametlere giden otobüslerin seyahat müddeti ve ücreti gibi noktalar hakkında mümkün olduğu kadar etraflı malûmat bulunmalıdır. Bundan başka Dahiliye Vekâletinin yardımıyla oteller hakkında malûmat toplanmalı ve yazılmalıdır. Anadoluda seyahat edecek bir adam, asgarî temizlik ve istirahat ölçülerine uygun otelleri nerelerde bulacağını, yatak ve yemek ücretlerinin ne kadar olduğunu iptidadan bilmelidir.

Devlet Demiryolları idaresinden beklenecek ikinci bir vazife, Anadolunun temiz bir otelden mahrum bellibaşlı merkezlerinde az yataklı olsun, oteller vüde getirmektir. Hemen her memleketi dahili turizm, ilk hızını demiryollarının açtığı otellerden almıştır. Hâlâ bugün Fransada, Belçikada ve diğer birçok memleketlerde Terminus oteli adı altında demiryolları idarelerinin ve Yataklı Vagon idaresinin açtığı oteller vardır.

Bir taraftan da hususi idareler ve belediyeler, temiz bir otel sahibi olmağı bir vazife ve şehir ve kasabaları için bir şeref meselesi diye kabul edecek olurlarsa Anadoluda seyahat kolaylaşır ve dahili turizmin ilk adımları atılmış olur.

Anadolunun güzel, ucuz yerleri çoktur. Buraya nasıl, ne kadar masrafla varılacağı, otel adı altında ne bulunacağı, bir tatil seyahatinin kaç mal olacağı iptidadan bilirse, iki nevi seyyahın yaratacağı iktisadî hareket, bir çok güzel yerlerimiz için bellibaşlı bir can damarı haline gelebilir. Bunlardan bir kısmı, seyahat denince şimdi yeni şartlar altında mutlaka harice koşmağı anlıyanlardır. Diğer de muhit değiştirmek ihtiyacını şiddetle duyduğu halde harice seyahat imkânına malik olmayanlardır.

Anadoluda seyahat kolaylıkları bir defa kurulursa turizm hareketi kendi kendine yürüyecektir. O zaman muhtelif şehir ve kasabalar turizmin kendileri için ne gibi bir nimet olacağını anlayacaklardır. Dünyanın her memleketinde gördüğümüz gibi, seyyahları celp için memleketin şehirleri arasında hayırlı bir rekabet kopacaktır.

Ahmet Emin YALMAN

Şeyh Şamil ve iki oğlu

Şeyh Şamil

Yakında size takdim edeceğimiz bu yazı, sade bir tarih değildir. Ancak tarihe ve hâdisata tamamiyle sadık kalarak en açık ve heyecanlı lisanla yazılmış olan bir tefrikadır.

Bu tefrika size yalnız bir kahramanlık menkıbesini hikâye etmekle kalmıyacak, çocukluk günlerinizdenberi hayalinizde yer eden (Kafdağı) nın bütün cazip esrarını da ifşa edecektir.

Bu tefrikada, hayalinizden geçmiyen ve ancak sinemalarda görülebilen bambaşka bir âlemi tanıyacaksınız. Eski Türk ırkının bütün âdet ve anelerine tevarüs etmiş olan bir muhit içinde yaşıyacaksınız.

Bir zelzele, (Deli Petro) ya neler ilham etmiştir? Korkunç bir katliâmın içyüzü nedir?

Altın tabaklar içinde takdim edilen tuz ve ekmeğ... Bir İmparatorun vurduğu kazma ile açılan pencere... ve İmparatoriçe Katarin'in emsalsiz bir kurnaz...

Vatanına hiyanet eden serseri bir Alman, nasıl meşhur bir kommandan oluvermişti.

(Sema' azizler) mucizesi... Şeyh Mansur, bir İtalyan serserisi midir?... Yoksa, aslen ve neslen (Avar) ırkına mensup bir mücahit midir?..

Grip ve gülünç bir efsane... Bir milletin ruhuna ateş serpen (Mukaddes Adam) kimdir?..

Deniz dalgalarını andıran hücumlar... Ve benzeri pek az görülmüş olan kanlı bir saray macerası.

(Şamil) ismindeki çocuğun, akıllara hayret veren bir kahramanlık macerası. (Şamil), herşeyden ve herkesten evvel ruhunu nasıl tasfiye etti?..

Birbirine altmışar sopa vurarak mazideki günahlarına tövbe eden iki arkadaş ve üç (İmam) ın hayatı... Şamil'in, insan hayalinden geçmiyen maceraları.

Bütün bunlar, bu zengin mevzu tefrikanın ancak bir kısmını teşkil etmektedir.

Büyük tarihî tefrikalarını, size en derin zevk, lezzet ve heyecanla okutan ZİYA ŞAKİR bilhassa gazetemi için hazırladığı bu tefrikalar şaheserini de o sade, fakat heyecanlı lisanıyla size nakledecektir.

Pek Yakında TAN Sütunlarında

Fransadaki Kabine Buhranı

[Başı 1 incede]

rin lideri M. Blum memur edilmiştir. Buna sebep, Şotan kabinesinin sosyalistler ve komünistler tarafından düşürülmüş olmasıdır.

B. Şotan bugün Mebusan Meclisinin karşısına çıkarak bir veda nutku söyledi, hazine vaziyetinin fena olmadığını, hazinenin Fransa Bankasından beş milyar frank daha borç alacak vaziyette olduğunu anlattı ve dedi ki:

"Fakat Fransa bankasından mütemadiyen para çekmenin hasil edeceği psikolojik tesirlerden çekindim ve milli müdafaa sandığı için yapılacak istikraz hasılatından bir miktar para alarak bu avansları kapamak ve bu suretle memleketin kalkınma azmini göstermek istedim.

Binaenaleyh ortada felâketi mucip hiç bir şey yoktu ve bu işi başarmak için de hükümetin başında kalabileceğimi düşünüyordum. Bu yolda bazı taleplerde bulundum. İşte bu taleplerim haksız bir heyecan uyandırdı. İstedğim salâhiyetleri ancak memleketin menfaati uğrunda kullanacaktım. Fakat Torezden Reynoya kadar giden bir hükümetten, veya halk cep hesi yahut ta bir milli selâmet hü-

kümeti teşkilinden bahsedilmeye başlandı. Bütün bunlar benim ölü - müm demektir. Bu gibi şeyleri ortaya atmak, hükümeti küçültmek demektir. Binaenaleyh hükümeti mecliste zuhur edebilecek herhangi bir hâdiseden masun bulundurmaya düşündüm.."

B. Şotan, bu nutkunu söylerken yalnız merkez tarafından alkışlandığını görmüş ve nutkunu bitirdikten sonra reye müracaat etmeğe lüzum görmeden iktidardan kati surette çekilmiştir.

Yeni kabineyi teşkil memur edilen B. Blum istişarelerine başlamıştır. Bugün sosyalistler, komünistler, radikaller ve merkez mensuplarıyla görüşmüştür. Komünistler halk cephesinin ihyasına karar vermişlerdir. Eğer Blum kabine teşkiline muvaffak olursa Şotan gibi fevkalâde salâhiyetler istiyecektir.

Paris, 10 (A.A.) — Paris mebusu Tetenje'nin reisliğindeki sağcı grup bir içtimandan sonra, bu grup mensuplarıyla yakın diğer bir salonda içtima etmiş olan Fransız sosyal partisi azaları arasında bir çarpışma olmuş ve bir kaç kişi hafif surette yaralanmıştır.

BİR HAFTALIK RADYO

CETVELİ

Pazar, 13. 3. 1938

SENFONİLER

9.15 Berlin kısa dalgası: Beethoven eserlerinden senfonik konser, (11.15 devamı). 14.45 Roma kısa dalgası: Senfonik konser.

HAFİF KONSERLER

7.10 Berlin kısa dalgası: Sabah konseri (8.15 devamı). 9.30 Paris Kolonyal: Plak konseri. 10.15 Keza. 11.30 Paris Kolonyal plak konseri. 12.15 Roma kısa dalgası: Şarkılı halk musiki, 13.15 Bükreş: Dimjko orkestrası (14.25 devamı), 13.15 Roma kısa dalgası: Karışık musiki, 14.15 Paris Kolonyal: Konser nakli, 15. Keza, 16 Peşte kısa dalgası: Karışık halk programı, 17.45 Berlin kısa dalgası: Halk konseri (18.50 devamı), 18. Roma, Bari: Romantik musiki, 18.05 Bükreş: Askeri bando. 18.35 Peşte: Radyo orkestrası 20 Florans, Napoli: Orkestra, 29 Peşte: Orkestra konseri: 20 Bükreş: Koro havaları, 20.40 Viyana: Eski ve yeni Viyana musikisinden mürekkep popuri, 20.45 Roma, Bari: Karışık konser, 20.45 Florans, Napoli: Karışık musiki, 20.45 Miláno - Triyeste: Karışık musiki. 21.15 Berlin kısa dalgası: Büyük orkestra konseri, 21.30 Florans, Napoli: Hafif musiki fantazileri, 22 Miláno - Torino: Orkestra konseri, 22 Roma, Bari: Bando müzika, 22.40 Peşte: Çigan orkestrası, 22.45 Bükreş: Orkestra, 23.10 Florans, Napoli: Gitar musiki, 23.15 Miláno - Torino: Marş ve vals parçaları.

OPERALAR, OPERETLER

17 Roma kısa dalgası: Opera musiki, 19 Lâypzig: Wagner eserlerinden "Tristan ve İzolda", operası, 21 Belgrat: Operada verilecek piyest nakli, 22.10 Bükreş: Seçme operet musiki plakları.

ODA MUSİKİSİ

17.05 Varşova: Oda musiki (Şubert, Beethoven), 18.25 Roma kısa dalgası: Oda musiki konseri, 22.45 Florans, Napoli: Oda musiki konseri, 23.30 Stokholm: Kuartet (Brahms).

RESİTALLER

17.05 Peşte: Piyano resitali, 18 Belgrat: Şarkılı resitali, 18.30 Roma, Bari: Şarkılı resitali, 18.45 Peşte: Macar şarkıları (Çigan orkestrası refakatli), 18.45 Belgrat: Halk şarkıları, 20.10 Viyana: Keman resitali (Piyano resitali), 20.35 Varşova: Virtuoz: Meşhur şarkılardan plaklar. 20.25 Viyana: Brahms'in eserlerinden orkestra refakati piyano konseri, 23 Varşova: Beethoven eserlerinden piyano resitali.

DANS MUSİKİSİ

19.15 Bükreş, 21.30 Bükreş, 23.35 Viyana.

MUHTELİF

19.06 Roma kısa dalgası: Arapça haberler ve musiki, 20.36 Bari: İtalyan ve Türk musiki, 21.15 Bari: Rumca haberler ve konser.

Pazartesi, 14. 3. 1938

SENFONİLER

23 Varşova: Senfonik konser (R. Strauss, Reger, Reznick).

HAFİF KONSERLER

7.10 Berlin kısa dalgası: Halk musiki (8.15 Devamı), 9.30 Paris Kolonyal: Plak (10.15, 10.45, 11.30, 13. Keza), 9.45 Berlin kısa dalgası: Dügün havaları, 12.15 Roma kısa dalgası: Karışık musiki, 13 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki (14.15 Devamı), 14.15 Paris Kolonyal: Konser nakli, 15 Keza, 14.30 Bükreş: Plak, 15.15 Berlin kısa dalgası: Yeni musiki Popurisi, 16.30 Paris Kolonyal: An-

dre Delmon orkestrası (Hafif musiki), 17 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki, 17.15 Roma kısa dalgası: Hafif musiki, 17.45 Berlin kısa dalgası: Eğlenceli halk musiki (18.50 devamı), 18.20 Bükreş: Motzöl orkestrası, 18.30 Peşte: Polls bando-su, 18.35 Belgrat: Radyo orkestrası, 19.10 Varşova: Plak musiki (şarkılı), 19.15 Bükreş: Orkestra, 20 Bükreş: Ballet musiki plakları, 20.40 Roma, Bari: Karışık musiki (Plak), 21.30 Keza. 20.45 Florans, Napoli: Karışık konser, 21. Lâypzig: Keman orkestrası, 21.10 Peşte: Koro ve orkestra, 21.30 Florans, Napoli: musikilli yarım saat, 22 Miláno, Torino: Orkestra ve şarkı, 22.45 Bükreş: Hafif konser nakli, 23.15 Peşte: Çigan orkestrası.

OPERALAR, OPERETLER

18.30 Roma kısa dalgası: Lirik opera musiki, 19.55 Viyana, Graz: Bizet'in (Cemile) isimli romantik operası, 20 Berlin kısa dalgası: Halk şarkılı radyo piyesi, 21 Belgrat, Operada verilecek piyesin nakli, 22 Stokholm: Operet musiki, 23 Roma, Bari: Operet musiki, 23.15 Stokholm: Richard Wagnerin (Tannhaeuser) operası.

ODA MUSİKİSİ

13.15 Roma kısa dalgası: Oda musiki konseri, 19.20 Lâypzig: Küçük oda musiki konseri, 21.45 Bükreş: Beethoven eserlerinden kuartet konseri, 24.05 Peşte: Kentet konseri.

RESİTALLER

14.45 Roma kısa dalgası: Halk şarkıları, 15.30 Berlin kısa dalgası: Japon piyano eserleri, 16.45 Varşova: Şarkılar, 18.15 Varşova: Piyano resitali, 18.25 Viyana: Piyano konseri (Rachmaninoff), 19.15 Berlin kısa dalgası: Büyük üstatlar resitali (Volf), 19.45 Belgrat: Yugoslav halk şarkıları, 20.30 Berlin kısa dalgası: Viyolonsel solo, 21.15 Bükreş: Büyük şarkılı konser, 21.30 Berlin kısa dalgası: Eski sevimli havalara, 22 Roma, Bari: Viyolonsel resitali, 22.10 Bükreş: Halk şarkıları.

DANS MUSİKİSİ

13.10 Bükreş: Karakteristik danslar, 20.10 Lâypzig, 22.15: Florans, Napoli, 23.30: Viyana, Graz.

MUHTELİF

19.06 Roma kısa dalgası ve Bari: Arapça musikilli program, 20.36 Bari: Türkçe haberler ve Türk musiki, 20.15 Bari: Rumca haberler ve Elen musiki.

Salı, 15. 3. 1938

SENFONİLER

17.15 Roma kısa dalgası: Senfonik konser, 20.25 Bükreş: Keman ve orkestra (Mozart), 22 Miláno, Torino: Senfonik konser (Beethoven, Brahms).

HAFİF KONSERLER

7.10 Berlin kısa dalgası: Neşeli sabah konseri (18.15 devamı), 9.30 Paris Kolonyal: Plak (10.15, 10.45, 13 te keza plak musiki), 9.30 Berlin kısa dalgası: Eski sevimli havalara, 12 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki, 13.10 Bükreş: Sibiceno orkestrası (14.30 devamı), 13 Berlin kısa dalgası: Hafif konser (14.15 devamı), 14.35 Paris Kolonyal: Konser nakli (15 Keza), 14.45 Roma kısa dalgası: Karışık musiki, 16.45 Berlin kısa dalgası: Neşeli program, 17.30 Peşte: Radyo orkestrası, 17.45 Berlin kısa dalgası: Halk konseri (18.50 devamı), 18.20 Bükreş: Berlioz'un eserlerinden plaklar, 18.25 Roma kısa dalgası: Hafif musiki, 19.05 Belgrat: Büyük radyo orkestrası, 19.30

Nis: Plak. 19.45: Tulozdan konser nakli, 20.10 Lâypzig: Sopran, bariton, orkestra, 20.30 Varşova: Koro tarafından Leh havaları, 21 Varşova: Karışık konser, 21.15 Bükreş: Koro konseri, 21.30 Florans, Napoli, 22.30 Nis: Varyete programı, 22.30 Berlin kısa dalgası: Koro konseri, 22.30 Belgrat: Plak, 23.35 Lâypzig: İspanyol musiki (Kastanyet piyano, gitar).

OPERALAR, OPERETLER

13.15 Roma kısa dalgası: Lirik operalar dan parçalar, 16.30 Paris Kolonyal: (Suite a la demain) isimli tiyatro piyesi, 20 Berlin kısa dalgası: Karışık opera musiki, 20.30 Peşte: Operada verilecek gala konseri nakli (Macar eserleri), 22 Roma, Bari: Mascagni'nin (Cavalleria Rusticana) operası.

ODA MUSİKİSİ

12.15 Roma kısa dalgası: Oda musiki konseri, 18.15 Berlin kısa dalgası: Handel'in eserlerinden oda musiki, 18.15 Varşova: Oda musiki konseri (Men-delssohn kuarteti), 19.15 Bükreş: Oda tiyatrosu (Beethoven) 23.20 Viyana: Oda musiki kuarteti.

RESİTALLER

10.45 Berlin kısa dalgası: Viyolonsel konseri, 15.15 Berlin kısa dalgası: Halk şarkıları, 20 Bükreş: Hafif şarkılar. 21 Belgrat: Halk şarkıları, 23 Stokholm: Operetlerden piyano refakati şarkılar. 23.15 Belgrat: Keman konseri.

DANS MUSİKİSİ

21.30 Berlin kısa dalgası: Beynelmîdânslar, 22.45 Varşova, 23 Florans, Napoli.

MUHTELİF

19.06 Roma kısa dalgası: Arapça musikilli program, 20.36 Bari: Türkçe konuşmalar ve musiki parçaları, 21.15 Bari: Rumca haberler ve Elen musiki.

Çarşamba, 16. 3. 1938

SENFONİLER

16.30 Paris Kolonyal: Senfonik konser (Paray, Berlioz, Wagner vs.) 18.30 Roma kısa dalgası: Senfonik konseri, 20.25 Viyana: Senfonik konser (Büyük konser salonundan), 21 Lâypzig: Anton Bruckner'in eserlerinden senfoni, 22 Roma, Bari: Senfonik konser (Bunu müteakip dans musiki).

HAFİF KONSERLER

7.10 Berlin kısa dalgası: Neşeli parçalar (8.15 devamı), 9.30 Paris Kolonyal: Plak (Keza saat 10.15, 11.30, 13), 10.30 Berlin kısa dalgası: Koro, 12 Berlin kısa dalgası: Karışık saat. 13 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki, 13.15 Roma kısa dalgası: Hafif musiki, 14.15 Paris Kolonyal: Konser nakli. 15 Keza. 17.15 Varşova: Karışık orkestra konseri, 17.45 Berlin kısa dalgası: Popüler konser (18.50 devamı), 18.05 Bükreş: Gürgeya orkestrası, 18.20 Belgrat: Büyük radyo orkestrası, 19.30 Peşte: Radyo orkestrası, 20 Bükreş: Richard Wagnerin eserlerinden konser, 20.30 Berlin kısa dalgası: Schranmel musiki, 22.20 Peşte: Orkestra konseri (Veiner, Pizetti, Catalani, Ravel), 22.45 Berlin kısa dalgası: Küçük akşam musiki, 22.45 Bükreş: Gece musiki nakli, 23 Varşova: Halk musiki (Rosini, Donizetti vs.), 23.10 Peşte: Plak, 23.35 Viyana: Eğlenceli gece musiki.

OPERALAR, OPERETLER

9.30 Berlin kısa dalgası: Karışık opera musiki, 12.15 Roma kısa dalgası: Lirik opera musiki, (17.15 keza), 21.30 Florans, Napoli: Franz Lehar'in (Zigeuner)

nerlebe) opereti, 22 Miláno, Torino: "Verther", operası, (Göthe'nin romanından).

14.45 Roma kısa dalgası: Oda musiki konseri.

RESİTALLER

11 Berlin kısa dalgası: Büyük kompozitörlerin eserleri (Volf), 13.10 Bükreş: Enstrümantal plak musiki (14.30 keza) 15.15 Berlin kısa dalgası: Eski, güzel havalara, 17.15 Berlin kısa dalgası: Solo orkestra konseri (Viyolonsel), 18.15 Varşova: Viyolonsel sonatları (Beethoven), 20.20 Varşova: Şarkılar, 21.05 Bükreş: Viyolonsel konseri, 22 Varşova: Chopin'in eserlerinden piyano resitali, 22.30 Berlin kısa dalgası: Halk şarkıları, 23.20 Belgrat: Muhtelif şarkılar.

DANS MUSİKİSİ

16.45 Berlin kısa dalgası: Bütün dünyanın danslarından, 19.10 Varşova: 21.30 Bükreş: Kabare musiki, 23.15 Stokholm, 23.30 Lâypzig, Florans, Napoli, 24.10 Peşte.

MUHTELİF

18.06 Roma kısa dalgası: Arapça musikilli program, 20.36 Bari: Türkçe haberler ve konser, 21.15 Bari: Rumca haber-Roma, Bari: Romantik musiki, 18.05 Bükreş ve Elen musiki.

Perşembe, 17. 3. 1938

SENFONİLER

13.15 Roma kısa dalgası: Senfonik konser, 20.55 Bükreş: Senfonik konser (Berlioz nakli).

HAFİF KONSERLER

7.10 Berlin kısa dalgası: Hafif konser (8.15 devamı), 9.30 Paris Kolonyal: Plak (10.15, 10.45, 11.30, 13 keza), 12 Berlin kısa dalgası: Konser saat, 12.15 Roma kısa dalgası: Hafif musiki konseri, 13 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki (14.15 devamı), 13.10 Bükreş: Marek Veber orkestrasının plakları, 14.15 Paris Kolonyal: Konser nakli, 15 Keza, 17.30 Berlin kısa dalgası: Kolonya Strammel orkestrası, 17.45 Berlin kısa dalgası: Popüler konser (18.50 devamı), 18.15 Varşova: Karışık musiki, 20 Lâypzig: Konser, 20 Bükreş: Şubert, Suman, Brahms, 20.30 Roma, Bari: Karışık plak musiki, 21 Varşova: Klâsik musiki, 21 Lâypzig: Karışık musiki, 22 Belgrat: Büyük radyo orkestrası, 22 İrlandadan nakledilecek "Avrupa konserini şu postalardan dinleyiniz: Miláno, Torino, Stokholm, Peşte, Viyana, Varşova, 23.15 Belgrat: Plak konseri, 23.25 Peşte: Eski Macar musiki (Fusz, Moor, Szabados), 23, 40 Lâypzig: Gece musiki.

OPERALAR, OPERETLER

14.40 Roma kısa dalgası: Lirik opera musiki, 18.30 Roma kısa dalgası: Lirik operalardan bir perde, 21.35 Viyana: Leo Fall'in şarkılarından (operetlerden), 22 Roma, Bari: Bizet'in "Carmen", operası.

ODA MUSİKİSİ

16.30 Paris Kolonyal: Oda musiki konseri.

RESİTALLER

17.15 Roma kısa dalgası: Halk şarkıları, 18.15 Miláno, Torino: Şarkılı konser, 19.15 Belgrat: Halk şarkıları, 20 Peşte: Macar şarkıları, 20.35 Bükreş: Fransız havaları, 21.05 Viyana: Eski Viyana şarkıları "Brüderlein Fein", 22.30 Berlin kısa dalgası: Aşk şarkıları, 23.14 Varşova: İtalyan şarkıları.

DANS MUSİKİSİ

9.45 Berlin kısa dalgası (Bütün dünyanın danslarından), 18.05 Bükreş: (18.15 keza), 23 Viyana: (23.20 devamı).

MUHTELİF

19.06 Roma kısa dalgası: Arapça musikilli program, 20.36 Bari: Türkçe haberler ve konser.

Harici Askeri Kıtaat İlanları

750 ton 87 oktanlık benzin pazarlık la eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 225 bin lira olup ilk teminatı 21250 liradır. İhalesi 14 Mart 938 pazartesi günü saat 15 tedir. Şartnamesi 1125 kuruş mukabilinde M. M. Vekâleti Satınalma komisyonundan alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgelerle ihale günü ve saatinde Ankara M. M. Vekâleti Satınalma komisyonunda hazır bulunmaları (743) (1111)

Eskişehirde yapılacak bir çift hangar inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye kanunlaşmıştır. Muhammen keşif bedeli 165.593 lira 42 kuruştur. Eksiltme 29 Mart 1938 salı günü saat 15 de Ankara M. M. V. Satın Alma Ko. da yapılacaktır. Keşif projesi ve şartnameler 828 kuruş M. M. V. Satın Alma Ko. dan alınır. İlk teminatı 9529 lira 68 kuruştur. Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanununun 2 ve 3 üncü

berler ve musiki, 21.15 Bari: Rumca haberler ve Elen musiki.

Cuma, 18. 3. 1938

SENFONİLER

12.15 Roma kısa dalgası: Senfonik konser, 21 Varşova: Senfonik konser, 22 Roma, Bari: Senfonik konser.

HAFİF KONSERLER

7.10 Berlin kısa dalgası: Karışık musiki (8.15 devamı), 10 Berlin kısa dalgası: Strammel musiki, 11.15 Berlin kısa dalgası: Neşeli plaklar, 13 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki (14.15 devamı), 13.10 Bükreş: Orkestra (14.30 devamı), 14.15 Paris Kolonyal: Konser nakli, 15 keza, 16.45 Berlin kısa dalgası: Karışık program, 17.15 Varşova: Askeri bando, 17.45 Berlin kısa dalgası: Papüler konser (18.50 devamı), 19.05 Bükreş: Predeko orkestrası, 19.15 Belgrat: Plak musiki, 19.15 Belgrat: Plak musiki, 20 Florans, Bari: Karışık musiki, 20 Berlin kısa dalgası: Kadınlardan mürekkep kabare programı), 20.25 Viyana: Küçük akşam musiki, 21 Lâypzig: Orkestra (Wagner, Litz, Volf), 21.25 Peşte: Orkestra, 21.45 Berlin kısa dalgası: Halk şarkıları, halk dansları, 22 Belgrat: Radyo orkestrası, 23 Peşte: Çigan orkestrası, 23.15 Bükreş: Neşeli plaklar, 23.20 Viyana: Eğlenceli gece konseri.

OPERALAR, OPERETLER

13.15 Roma kısa dalgası: Lirik opera musiki, 20.35 Bükreş: Opera piyesini na kil.

ODA MUSİKİSİ

18.15 Berlin kısa dalgası: Şubert'ten duo konseri, 19.55 Bükreş: Filâmonik kuartet (Beethoven).

RESİTALLER

9.30 Berlin kısa dalgası: Aşk şarkıları, 11.45 Berlin kısa dalgası: Güzel havalara, 18.15 Varşova: Leh şarkıları, 18.15 Roma kısa dalgası: Halk şarkıları, 20.15 Peşte: Piyano resitali, 22.30 Berlin kısa dalgası: Piyano konseri (Mozart), 23.15 Belgrat: Org konseri.

DANS MUSİKİSİ

24.05 Peşte. 19.06 Roma kısa dalgası, Bari: Arapça

"INTURİST"

Seri ve muntazam posta

"SVANETİA"

lüks vapuru, 13 Mart Pazar günü tam saat 12 de Galata Rıhtımından kalkarak Pire - Hayfa ve Port Said limanlarına gidecektir.

İstanbul - Pire seyahati 22 saatir. İstanbul - Hayfa " 63 "

Fazla tafsilât için Galatada Hovagimyan hanında birinci katta İNTURİST acenteliğine ve yine Hovagimyan Hanında G. SCHEMBRI acentasına. Telefon: 42653 ve Galatasarayında NATTA, Galatada VAGONLİ seyahat acenteliklerine ve Rıhtım caddesinde 25 numarada ANDONAROS'a müracaat. Telefon 43777

maddelerinde yazılı vesikalarla idari şartnamenin 4 üncü maddesinin (F) fıkrasında yazılı vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az ve behemehal bir saat evveline kadar Ankara M. M. V. Satın Alma Ko. na vermeleri. (756) (1339)

musikilli program, 20.36 Bari: Türkçe haberler, çocuk bahsi, 21.15 Bari: Rumca haberler, Elen musiki.

Cumartesi, 19. 3. 1938

HAFİF KONSERLER

10 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki (8.15 devamı), 10.15 Berlin kısa dalgası: Küçük musiki konseri, 12 Berlin kısa dalgası: Karışık musiki, 13 Berlin kısa dalgası: Hafif musiki (14.15 devamı) 25 Bükreş: Romen musiki, 17.15 Varşova: Karışık konser, 17.45 Berlin kısa dalgası: Halk konseri (18.50 devamı) 18.05 Bükreş: Askeri bando, 18.15 Varşova: Leh musiki plakları, 19.30 Peşte: Çigan orkestrası, 21 Lâypzig: Neşeli program, 22.10 Belgrat: Büyük radyo orkestrası, 22.35 Viyana: Keman ve orkestra, 22.45 Bükreş: Akşam konseri. 23 Varşova: Halk musiki,

OPERALAR, OPERETLER

12.15 Roma kısa dalgası: Opera musiki, 14.45 keza), 13.10 Bükreş: Lehar'ın eserlerinden plaklar, 20.30 Peşte: Lehar'ın "Zigunerlebe", opereti, 23 Miláno, Torino: Jean Gilbert'in "Sineas" yıldızı isimli opereti.

ODA MUSİKİSİ

17.15 Roma kısa dalgası: Oda musiki konseri.

RESİTALLER

9.30 Berlin kısa dalgası: Aşk şarkıları, 13.15 Roma kısa dalgası: Halk şarkıları, 14.15 Berlin kısa dalgası: Aşk şarkıları, 19.05 Belgrat: Halk şarkıları, 20.10 Lâypzig: Güzel İtalyan musiki, 20.20 Bükreş: Halk şarkıları, 23.15 Roma, Bari: Şarkılı resitali. 23.35 Viyana: Viyana şarkıları.

DANS MUSİKİSİ

16.30 Berlin kısa dalgası, 21.15: Bükreş, 21.30 Berlin kısa dalgası, 23.05 Peşte.

MUHTELİF

19.06 Roma kısa dalgası: Arapça musikilli program, 20.36 Bari: Türkçe haberler ve Türk musiki, 21.15 Bari: Rumca haberler, Elen musiki.

— Ne? dedim; söylediklerinizi anhyamadım; zı-pır genç, yüz verdiğim genç kimdir?

Fena halde sinirlenmişim; o şaşırdı, söylediğine pişman olmuş, kekeliyordu:

— Şey; kızmayın öyle canım; bana hiç acımıyor sunuz; görüyorsunuz, sizin için nasıl çıldırıyorum.

— Siz, dedim; içtiğiniz suyun ayrı gitmediğini söylediniz sevgili arkadaşınız Hasanın dostu... Siz mi onun karısı için çıldırma ve bunu söylemeye cesaret ediyorsunuz? Sonra o yüz verdiğim genç kim oluyor, onu da anlamadım.

Esat Bey yine kekeledi:

— İşte o Altan mıdır, Mortan mıdır, nedir?

— Teessüf ederim, size Esat Bey... O, öğrendiğim insanlar arasında hürmet ettiğim bir çocuktur. Utanmıyor musunuz onunla olan arkadaşlığımı böyle dedikodu mevzuu etmiye?...

Yılışık, küstah adam şaşaladı; bozuldu, kızardı:

— Vay, dedi; siz sahiden söyledikleri gibi, keskin bir sirkeye benziyorsunuz... Bir kadında bu nekadar ciddiyet; nekadar hiddet!.. Korktum vallâhi sizden!.. Halbuki ben şaka yapmak istemedim!..

— Siz, dedim, böyle çirkin, yersiz şakaları onlara almış olan, onları bekleyen kadınlara yapınız. Görüyorsunuz ki, benimle anlaşacağımız, konuşacağımız hiçbir şey yoktur!

Birkaç gün sonra Şefkat'in yanında bir gün Nühket: — Sana yeni bir havadis, Yıldız, bir rezalet haberi daha, dedi.

Telâşla sordum:

— Ne var, ne oldu?

— Dün, dedi, Esat Bey bize geldi; ben piyano çalıyordum; birdenbire onu salonda, yambaşında gördüm. Beni Şefkat'e gördükçe, ikide bir, "ziyaretinize gelmek istiyorum, hanımefendi..", diyip duruyordu. Ben de nebileyim, "ne zaman isterseniz buyurun..", dedim. Meğer münasebetsizin maksadı başka imiş.

#

HÜRRIYET VE İTİLAĞ

Nasıl doğdu ? - Nasıl yaşadı ? - Nasıl battı ?

No. 58

— İKİNCİ KISIM —

Yazan : Ziya Şakir

Bir Fesat Cemiyeti Daha Meydana Çıkarılıyor

Bu fırsattan istifadeye kalan Yozgattaki Çapanoğulları da, Hürriyet ve İtilâf fırkasının müessesilerindendi. Bunlardan Celâl, Edip, Salih, Halit Beyler, derhal başlarına (Aynacının oğulları), (Deli Ömer) gibi birtakım Kürt eşkiyalarını toplayarak, Büyük Millet Meclisi aleyhine isyan etmişlerdi.

Artık; Zile, Yozgat, Tokat, Erbaa ve havalisi, geniş miyasta bir isyan sahası haline gelmişti. Milli müdafaa cephesindeki kuvvetlerden bir kısmı buralara çekilerek günlerce müsademeler devam etmiş, iki taraftan da beyhude yere birçok kanlar dökülüp gitmişti.

Yine o sırada, Afyon Karahisarındaki itilâfçıların teşviki ile, yine bu fırkanın adamlarından (Çopur Musa) isminde bir serseri harekete geçmişti. Evvelâ, orada bulunan askerleri firara teşvikle işe başlayan bu adam, başına birtakım çapulcular topladıktan sonra (Çivril) kasabasını basmış. halkı, Büyük Millet Meclisi aleyhine isyan ettirmek istemişti.

Hiç şüphesiz ki, bu hareket te bu müfessidin yüzünden bir çok Türk kanlarının dökülmesine sebebiyet vermişti. Ve belki de, daha büyük felâketleri intaç edecekti. Bereket versin ki, Konyadan yıldırım süratle gelen milli ordunun müfrezeleri derhal bu isyanı bastırmışlardı. Bu işe karışanların bir çokları yakalanmıştı. Çopur Musa ile birkaç avanesi de, bin müşkülâtlı düşman cephesine kaçıp canlarını kurtarmışlardı.

Hürriyet ve İtilâf fırkasının alâkadar olduğu isyanın en mühimi, (Konya isyanları) idi. Muhtelif tarihlerde tekrür eden bu isyanların başında ve faileri arasında, daima (İtilâfçı) lık ruhu hâkimdi.

Konyada ilk isyan hareketi, 336 senesi mayıs ayı içinde zuhür etmişti. Milli mücadelenin başladığı günden itibaren, Konyada Hürriyet ve İtilâf fırkası erkânı ve efradı, bu mücadeleye karşı menfi bir çehre göstermekteydiler. Nitekim, bunun eseri olarak Bozkır isyanı zuhûra gelmişti.

Bozkır isyanının milli kuvvetler tarafından süratle bastırılması, bu isyan müretteplerinden ve fırka mensuplarından bazılarının İstanbul'a kaçması, bazılarının da yakalanarak cezalandırılması, işleri, güçleri fesat tertibi ile meşgul olan fırkaçılara bir korku ve sükûnet vermişti. Fakat bu sükûnet, pek uzun sürmemişti. Zeynelâbîdînin Efendinin Konyayı son ziyaretinden sonra, yine gizli den gizli bir kaynaşma başgöstermişti.

Millî hükümet, bu gizli kaynaşmanın mânasını, ancak mayıs ayının beşinci günü anlayabilmişti ve, ekserisi Hürriyet ve İtilâf fırkasına mensup kimselerden mürekkep olan bir fesat cemiyeti keşfedilmişti.

Hükümet, derhal lâzım gelen tertibatı almış, bu gizli cemiyete mensup olanların ileri gelenlerini tevkiye başlamıştı.

Ertesi gün, tevkif edilenlerin hism ve akrabaları, cemiyetin henüz ele geçmemiş olan erkânı ve efradı harekete geçmişler. halkı, silâhlı bir isyana davet etmişlerdi.

İfsat edilmiş olan bir kısım saf ve cahil halk, silâha sarılmışlardı. Hariçten de şehre birtakım silâhlı adamlar gelmeye başlamıştı.

Konyada bulunan kumandan, çelik davranmıştı. Elindeki mevcut kuvvetlerle, bu harekete vücutte getirenlerin karşısına atılmış, bu cesurane hareketle fesatçıları derhal

Adapazarında kurulan milli müfrezelerden bir grup

dağıtmakla beraber, bunların elebaşlarını da yakalamıştı. Böylece büyük miyasta kan dökülmesinin önünü almıştı.

Yedi ay, yine sükûnet içinde geçmişti. Fakat, bu sükûnet esnasında, fesat makinesi mütemediyen işlemişti.

Hattâ, Zeynelâbîdînin Efendinin Konyada bulunan biraderi, İstanbul'a gizli bir mektup göndererek:

(Artık bu hareketlerden vazgeçiniz. Saf halkın mukadderatı ve hayatı ile uğraşmayın. Günah-tır, bu saf insanlara... Siz, İstanbul'da oturuyorsunuz. Bu suretle ceza ve ölüm korkusundan masun buluyorsunuz. Fakat tahrikâta uyanlar ele geçiyorlar, hareketlerinin cezalarını çekiyorlar. Eğer buradaki halka, hism ve akrabalarınıza zerre kadar merhametiniz varsa, bizimle alâkanızı kesiniz.)

Diye rica etmişti. Fakat biraderinin bu mektubu, Zeynelâbîdînin Efendinin taştan daha katı olan kalbinde zerre kadar tesir husule getirememişti. Bu anut fırkacı, kalbinde en küçük bir eza ve ızdırap duymadan tahrikâta devam etmişti.

Bu sefer hazırlanan isyanın başına (Delibaş) isminde bir çalgın fırkacı geçmişti. Bu adam, aylardan beri dağlarda, kırlarda, köylerde gezmiş, bütün asker firarilerini:

— Sizin bu halinize sebep, pa-dişaha isyan etmiş olan (İttihatçılar) dr. Onlar ortadan kalkacak olursa, artık bir daha askerlik yüzü görmeyeceksiniz. Evlerinizde, Köylerinizde rahat edeceksiniz. El birliği ile çalışalım, şunları ortadan kaldıralım.

Diye, Büyük Millet Meclisi ve milli müdafaa aleyhine tahrik etmişti.

Delibaşın böylece kendine rap-tettiği saf ve cahil insanların adedi, birkaç ay zarfında beş yüzü geçmişti.

Delibaş, İstanbul'a son muhaberesini bitirdikten sonra, hareket zamanını kararlaştırmış, kendisine tâbi olanları başına toplayarak isyan bayrağını açmış. 336 senesi teşrinievvel ayının 3 üncü gecesi, Çomrayı basmıştı.

Bu ilk muvaffakiyet, Delibaş ile arkadaşlarına büyük bir cüret vermişti ve bu çalgın insan külesi, ertesi gün erkenden, muhtelif kollara ayrılarak Konya şehrine girmişler. hükümet dairesini işgal etmişlerdi.

Konya valisi Haydar Bey ile kumandan Avni Bey, şehirde mevcut cüzi asker ile jandarma ve zabıta kuvvetlerini alarak Alâaddin tepesi ne çekilmişlerdi Buradan, âsilerle mücadeleye girişmişlerdi.

Delibaşın hükümet dairesini işgal etmesi, ve kendisini, artık hükümeti ele geçirmiş gibi göstermesi, şehirde bulunan bazı cahil ve saf adamların da isyan bayrağı altında toplanmasına sebebiyet vermişti.

Şehirde birtakım acıklı ve vakalar başgöstermiş. milli hükümet taraftar olanlar kâmi-len tevkif edilerek hapsedilmiş, bazı kimseler de ağır surette yaralanmış, şehit edilmiş. kurşuna dizilmişti.

Delibaş, derhal Yenişehir, Akşehir ve Iğna telgraflar çekerek oraları da isyana ve kendisine iltihaka davet etmişti. Bu telgraflar, o anda tesirini göstermiş. koca Konya vilâyeti birkaç saat zarfında bir isyan sahası haline gelmişti.

Beyşehir ve Akşehir kazalarında dolaşan asker müfrezeleri, derhal vazife ifasından menedilmişti. Iğın kazasının Çekil karyesi civarında toplanmış olan âsilerle nasihat etmek için giden heyete de, ateşle mukabele gösterilmişti.

(Devamı var)

LOKMAN HEKİMİN ÖGÜTLERİ

Zihin Yorulduğu Vakit..

Bazıları yorgun zihni dinlendirmek için, şiddetli bir mümarese yapmanın faydalı olacağını sanırlar. Meselâ, uzunca bir müddet okuyup yadıkdan sonra uzunca yol yürüyünler, hattâ koşanlar vardır.

Yanlış iş... Bir mumu iki ucundan yakmaya benzer. Çünkü mümaresede de - isterseniz spor deyiniz - fikirle çalışmakta da yorulan sinirler ve beyindir. Fikirle çalışın beyni, spor dinlendirmez, daha ziyade yorar.

Zaten bunu spor ustaları da bilirler. Herhangi bir maç için sporcu hazırlarken fikrin başka hiçbir suretle yorulmamasına dikkat ederler.

Yemekten sonra mide hazm için - hareketini göstermeden - çalışırken bile fikrin istirahat etmesi lâzımdır. Fikir de işlediği vakit, bedenini hareket ettirmez. Yorulduğu vakit bedeni hareket ettirmek te onun dinlenerek yeniden kuvvet bulmasına zarar verir. Fikir yorgunluğundan sonra en ziyade zarar verecek mümareseler dikkat etmiye lüzum gösterenlerdir. Sporlar arasında da dikkate lüzum göstermeyecekler az bulunur.

Zihin yorgunluğundan sonra, onu dinlendirmek için bir tek çare hiçbir şey yapmadan, zihni hiçbir suretle meşgul etmeden, oturarak, hattâ arka üstü yatarak istirahat etmektir.

Zihin yorgunluğundan sonra beden hareketinin zararlı olduğu kaidesi, tabii, mektep çocuklarına şamil değildir. Dersten sonra mektep çocuklarını bahçeğe çıkarmak, orada hareket etmiye, koşmaya teşvik etmek doğrudur. Çünkü çocuk, ders

İHRACAT:

Yaprak Tütün Satışları En Başta Geliyor

Martin birinci haftasında İstanbul gümrüğünden ihraç olunan Türk mallarının yekûn kıymeti 527,112 liraya varmıştır. İhraç olunan maddeler içinde başta yaprak tütün gelmek tedir. Yaprak tütünlerimizden 271,316 liralık partileri satın alan sırasile Çekoslovakya, Estonya, Holânda, Finlândiya, Mısır ve Almanya'dır. Ayrıca Almanyaya 1532 liralık tütün tozu gönderilmiştir. Tuzlu ve taze balıklık Triyeste ve Pire ile bir miktar Hayfa ve Bulgaristana gönderilmiştir. Bu bahkların kıymeti 46013 liradır. Limanımıza gelen ecnebi vapurlarına 36780 liralık maden kömürü verilmiştir. Fazlası İtalyaya olmak üzere 40417 liralık yün paçavra ile İtalyaya 25 bin liralık tiftik, ve bir kısmı İsviçe ve ekserisi İtalyaya 16334 liralık yaprak, İtalya, Almanya ve Çekoslovakya'ya 16200 liralık kuru koyun derisi, Polonya ve Danimarkaya 13031 liralık iç fındık Almanyaya 8140 liralık ceviz kütüğü ile 6090 liralık keçi kılı ve 1700 liralık portakal, İtalyaya 2740 liralık çavdar, 3225 liralık kuşyemi, 361 liralık kâğıt parçaları, 3326 liralık pamuklu paçavra, Almanyaya 1499 liralık kuru kayısı, 3018 liralık buğday, 681 liralık darı, 501 liralık erik pesti li, 1350 liralık demir tüp, Yunanistan'a 4500 liralık çelip tüp, İngiltere ve Holândaya 7385 liralık razmol, 2040 liralık haşhaş tohumu, 732 liralık kösbe, Romanya'ya 3840 liralık ilk parti pamuk ve 2794 liralık susam, 1315 liralık zeytin, 225 liralık mazi, Mısır'a 1029 liralık zeytin, 467 liralık döşemelik çini, İsviçe'ye 250 liralık türkçe katalok, Bulgaristana 30 liralık zeytinyağı, İsviçe ve Belçikaya 1445 liralık kitle ve Amerikaya 982 liralık halı ile 450 liralık barsak gönderilmiştir.

GÜNLÜK PİYASA

Piyasamıza gönderilen 2610 kiloluk bir miktar kendir tohumu, çuvalı olarak sıf İstanbul kilosunu 13 kuruştan ihraç için alınmıştır.

★

Fethiye mıntakasının susamlarından yirmi bin kiloluk bir parti kilosunu 16,32 kuruştan, Bandırma nohutlarından 27 bin kilo çuvalı olarak 6,35 kuruştan satılmıştır.

Karabıganın yulaflarından 85 bin kiloluk çuvalı bir parti sıf İstanbul olarak kilosunu 4,25 kuruştan ve Anadolu arpalarından 89 bin kilo 4,07,5-4,08 ve çuvalı olarak 29 bin kilo arpa 4,18 kuruştan satılmıştır.

BORSALARDA :

Frank Düşüklüğü Henüz Durmadı

Dün, Paris borsasında frank düşüklüğü hayli artmıştır. Londra ve New-York borsaları da bu düşüklüğü kaydetmişlerdir. Dün sabah bir sterlin karşılığı 159,25 frank olarak gelmiş ve akşam kapanış fiyatı 159 frank olarak bildirilmiştir. Londrada bir sterlin 5,0117 dolardır. Pariste Ünitürk 375 frank olarak gelmiştir. Borsamızda ise 19,35 liraya kadar muamele olmuştur. Anadolu tahvilleri 41,25, mümessiller 40,40, Aslan Çimentosu 13,20, Merkez Bankası 101, Ergani 99,5 liradır.

Gayrimübadil Bonoları

Gayrimübadil bonolarının kıymetlendirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanmakta olan lâyiha'nın bugünlerde icra vekilleri heyetine ve rüleceği anlaşılıyor. Dün, bu haberin duyulması üzerine gayrimübadil bonoları 23 liradan 24 liraya fırlamıştır.

Dün Hiç Mal Gelmedi

Dün, zahire borsasına Anadoludan hiç mal gelmemiştir. Mevcut stoklardan bir vagon yumuşak buğday 5,21 5,32 kuruştan ve altı vagon Polath malı yumuşak 1-2 çavdarlılar 6,15 kuruştan satılmıştır. 164 bin kilo sert buğday kilosunu 5,10-5,25 kuruştan verilmiş dünkü satışlar arasında 90 bin kilosu yarı yarıya yumuşak ve sert olmak üzere Ziraat Bankasının buğdaylarıdır. Piyasa gevşekliğini muhafaza etmektedir. Yemeklik zeytinyağları 40-43, iç fındık 33,20 kuruştan satılmıştır.

BORSA

10 - 3 - 1938

PARALAR

	Alış	Satış
Frank	74,—	80,—
Dolar	123,—	126,—
Liret	95,—	104,—
Belçika Fr.	80,—	84,—
Drahmi	18,—	22,—
İsviçre Fr.	570,—	580,—
Leva	20,—	23,—
Florin	65,—	70,—
Kron Çek	78,—	82,—
Silin Avusturya	21,—	23,—
Mark	22,—	25,—
Zloti	20,—	22,—
Pengo	21,—	25,—
Ley	12,—	14,—
Dinar	48,—	52,—
Kron İsviç	30,—	32,—
Sterlin	627,—	632,—

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Paris	25,2775	25,2475
New-York	0,7955	0,7950
Milano	15,1190	15,1250
Brüksel	4,7044	4,7064
Atina	86,7460	86,78
Cenevra	3,4293	3,43
Sofya	63,4920	63,5175
Amsterdam	1,4233	1,4238
Prag	22,6587	22,6675
Viyana	4,2063	4,2080
Madrid	12,3810	12,3858
Berlin	1,9718	1,9725
Varşova	4,1857	4,1875
Budapeşte	3,9875	3,9888
Bükres	106,19	106,2325
Belgrad	34,2857	34,2993
Yokohama	2,7268	2,7280
Stokholm	3,0825	3,0837
Londra	630,—	629,75
Moskova	23,71	23,70

İC PİYASALAR:

Pamuk İpliği Birdenbire Bollaştı

Yerli pamuk iplikleri narhu üzerlerine hariceten fazla iplik ithal edilmiş, piyasa düştü. Son beş ayda yapılan ithalat piyasa ihtiyacından fazla olduğundan stok artmıştır. Harice sipariş edilen mallardan bir kısmı gümrüğe gelmiştir. Bir kısmı da yoldadır.

Tüccar, piyasanın bu son vaziyeti karşısında gümrüklerdeki mallarını çıkarmakta tereddüt ediyor. Hindistan, Mısır ve Amerika iplikleri henüz yoldadır. Amerika iplikleri, kalite itibarile diğerlerine tercih edilmektedir. Hindistan malları yüzde 28 taksas ile getirildiğinden ithalatı azalmaktadır. Dünya piyasalarında pamuk fiyatları yükselmeğe başladığından bunun imalatı ve satışlara tesir edeceği ve bu suretle normal bir vaziyet hâsıl olacağı ümit edilmektedir.

Kadın Çoraplarına Damga

İpekli kadın çoraplarına nizamname mucibince vurulacak damganın müddeti martın yirmi altısında bitecektir. Alâkadarlar, odaya müracaatla ellerindeki son stokları da damgalatmaktadır. Bu tarihten sonra damgasız veya standart harici imal edilmiş ipekli kadın çorabı satanlar cezalandırılacaktır.

Konservecilerin Toplantısı

Konserva fabrikatörleri, ticaret odasında ikinci bir toplantı yaparak bu sanatın yurdumuzda tam bir inkişafa mazhar olabilmeye için alınacak tedbirler etrafında mütaleaların söylemişlerdir. Konservacıların evvelce dilekleri tespit edilmiş, bu husustaki mütaleaların bir dilekçe ile vekâlete bildirilmesi kararlaştırılmıştır.

Fındık ve Ceviz Satışı

Şubatın yirmi sekizinden martın altıncı gününe kadar piyasamıza 7382 kilo iç ceviz ile 51510 kilo iç fındık ve 2784 kilo kabuklu fındık getirilmiştir. Gelen iç cevizlerden satış ve ihracat yapılmamışsa da fındıklardan birkaç partide toplanan 28490 kilo satılmış ve 32,5-34,5 kuruştan verilmiştir. İhraç olunan fındık miktarı yalnız Marsilyaya 5040 kilodur. Şehrimiz piyasasında 23 bin kilo iç ve 13 bin kilo kabuklu ceviz ile 45 bin kilo iç ve 14 bin kilo kabuklu fındık stoku bulunmaktadır.

Buğday İhracatı İçin

Buğday ihracatının kontrolü hakkındaki nizamname etrafında hazırlanan rapor dün zahire borsası idare he yetinde yeniden gözden geçirilmiştir. İdare heyetine de rapora bazı mütalealar ilâve edildikten sonra Ankara'ya gönderilmiştir.

MEMLEKETTE:

İnegölde Tütün Piyasası Açıldı

İnegöl, (TAN) — Yeni yılın tütün piyasası açılmış, bu münasebetle İnegölde ilk defa merasim yapılmıştır.

Akhisar köyünde hazırlanıp süslenerek buraya gelen tütün yüklü arabalar, kasabamızın dışında Halkevi bandosu tarafından karşılanmış ve kalabalık bir halkla beraber inhisarlar idaresine getirilmiştir. İlçebayın kısa bir nutkundan sonra, eksper İhsan tütünleri muayeneye başlamış, bu esnada davetlilere şeker ikram edilmiştir.

Sahibile yapılan pazarlık neticesinde tütünler 52 ve görmezler 20 kuruştan satılmış, ilk piyasa böylece açılmıştır.

Şimdilik normal görülen fiyatların yükselmeğe umuluyor.

Geceleyin Adalet

(Başı 6 mcıda)

metli bir ağaç görüyorum, ne de faydalı ve esrarlı bir görünüşü var.

Topraklara yaslanmış elli kadar otomobil, grup halinde toplanıp bekleyen bir sürü insan vardı, gülüyor, içiyor, gözlerini yola dikmiş bir şeyin gelmesini bekliyorlardı.

Birdenbire yoldan birkaç otomobil gözüktü, durdular. Bekleyen adamlar otomobillere koşular, hiç gürültü etmiyorlardı. Gelenin ne olduğunu birçok tecrübelerden öğrenmiş gibi görünüyorlardı. Bu adamların birçoğu beyaz fakir çiftçilerdi. Ortakçı işleten çiftçiler... Sahneyi idare edenlerin çoğu orta çağda mülk sahipleri, aile reisleri idiler. Hürmete lâyık kimseler. Joe yine yavaşça kulağına fısıldadı:

— Bunların bazılarını ben kendim öldürmek istiyorum.

Hyacinth, son arabalardan birinde idi. Toplanan adamlardan biri bağardı:

— Haydi, çabuk olunuz. Piç kordandan ölmeden işini bitiriniz. Zencinin elleri bağıydı, kollarından kalın bir urgan sarkıyordu. Onu, büyük ağacın önüne getirdiler, dizleri titriyor, başı boynundan kopmuş gibi sallanıyor, bacakları gövdesini taşıyamıyordu. Pek çelimsiz ve heyecanlı görünüyor.

Halk etrafına toplandı. Bir ses yoktu, alkışlamıyor, bağırıyorlardı, fakat kararsızlık alametleri gözde terlenmişler duyuluyordu. Mırıldalar gittikçe artıyor, kuvvetleniyordu. Ağacın altına bir sedye getirtiler. İki adam süratle bunun üstüne çıktılar. Arkadan bir sürü adam Hyacinth'i iterek kakarak bunun üstüne çıkmaya zorluyorlardı, ince vücudunu zorla sediyenin üstüne çıkardılar. Zenci yarı yatmış, yarı diz çökmüş duruyordu. Kalın bir urganla bacaklarını bağladılar. Sediye üzerinde duran adamlardan biri Hyacinth'i iyice bağladıktan sonra sarstı. Zenci hiç bir şey söylemiyordu, halk sakindi, sıvrısineklerin vızıltısını bile duymuyordu.

Öteki adam, Hyacinth'in başına küp gibi bir şey geçirdi, zenci birdenbire titrediyordu ve canlandı. Öyle acı bir ses çıkardı ki, bu ses sanki ondan ayrı bir şeymiş gibi gürledi, insanların kulaklarını yırttı. İnsan sesi bu kadar gür ve acı olamazdı. "Ustam, ben hiçbir şey yapmadım, ustam beni yakma,, diye bağırıyor. Bu sesten halk ta titrediyordu, etrafa acele olunuz işaretleri verildi, bekledikleri cehenneme kauştular.

Sediye üstündeki iki adam, onu kısık sesle yakaladılar, ilmiği boynuna geçirdiler.

Zenci, boğulan bir köpek gibi müthiş sesler çıkarıyordu. Sediye üzerindeki adamlar yere atıldılar. Hyacinth çarpındı, bir saniye durabilmek için mücadele etti, sonra, ayakları sediyeden ayrıldı, ağaca bağlanan urgana asılı kaldı. Baş boynuna düştü. Yanında birisi acı acı bağırıyor, bu Joe idi. Yere oturmuş bağırıyor, ümitsiz, ümitsiz bağırıyor.

B en Hyacinth'e bakıyordum. Düşünüyordum. Bu, olmalıydı. Hyacinth'in vücudu sallanırken bir ses, derin bir nefes alır gibi halkın sesi yükseldi. Elinde yanmakta olan bir gazete tutan bir adam ortaya çıktı. Hyacinth'in yanına yaklaştı, ayaklarını tutuşturdu. Çabuk yanması için kâğıdı gazaya batırılmışlardı. Fakat zencinin ayakları güç tuttu. Evvelâ pantolonunu tutuşturdular, ateş yavaşça yukarıya çıktı, ortalgâ pis bir yanık kokusu yayıldı. Uzaklaştım, âdeta hastalandım.

Linc yerine döndüğüm zaman, otomobiller sakin, sakin, yola düzülüyorlardı. İnsanlar birbirlerine seslenerek konuşuyorlardı:

— Jak, uzun ömürlü... "Bura ya gel Billy...," "Sam, seninle yarın görüşelim...," Birbirlerine hayırlı geceler deyip ayrılıyorlardı.

Şoför, şişesini elinde taşıyan adam da geldiler, kamyonu girdiler. Akılları yerlerinde ve tamamiyle sakindiler. Şoför, memnuniyetle:

— Ne ise, şimdi bir müddet burarlarda bu gibi tecavüzler eksilir, dedi. Şimdi sizi Columbia'ya götürürebilirim. Affedersiniz sizi beklettik.

BULMACA

DUNKU BULMACAMIZIN HALLİ:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1	M	E	R	D	I	V	E	N	
2	M	A	Y	A	K	A	V	U	K
3	E	N	L	L	L	I	K	M	A
4	R	A	U	F	Z	U	H	A	L
5	H	L	Y	R	R	A			
6	A	T	S	A	P	C	A	N	
7	M	E	Z	A	R	L	I	T	
8	E	M	İ	R	B	A	N	Y	O
9	T	A	B	A	N	K	P		
10	M	A	Y	D	A	N	O	Z	

BUGUNKU BULMACA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

★ SOLDAN SAĞA:

- 1 — Kemer — Salgın hastalığı.
- 2 — Renk — Zahir
- 3 — Haksızlık — Meydan
- 4 — Üye — Su baskını
- 5 — Sonsuz nur — Boyuna takılır.
- 6 — Bilgisizlik — Hayret edati
- 7 — Kokulu yaprak — Yutulur
- 8 — Para — Vücut yırtığı
- 9 — Zadeğânlık.
- 10 — Oruç ayı.

★ YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — İstanbul'da bir semt.
- 2 — Bir nevi et
- 3 — Nota — Salınıp gezmek
- 4 — Ceylân (farisi) — Gece kuşu.
- 5 — Deniz kenarında olur — Kit.
- 6 — Toprağa tohum atan — Nota
- 7 — Kavuşmak — Kolum kenarı
- 8 — Başsız (veba) — Kusur
- 9 — Mesut
- 10 — Erkek adı — Örtüldü

Zührevî ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

İstanbul'da Beyoğlu Ağacını karşısında No. 133 Telefon:435

Neden Aspirin?

Çünkü ASPIRİN senelerdenberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı fesiri şaşmaz bir ilaç olduğunu isbat etmiştir.

ASPIRİN'in fesirinden emin olmak için lütfen BAYER markasına dikkat ediniz.

50 Years of Bayer

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

- 1 — Tahmin edilen bedeli 800 lira olan 10 adet Elektrik hava motörü 12 Mart 938 tarihinde rastlayan Cumartesi günü saat 11 de açık eksiltme usulüyle alınacaktır.
- 2 — Muvakkat teminatı 60 lira olup, şartnamesi komisyonunda her gün görülebilir.
- 3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte ve belli gün ve saatte Kasımpaşa'da bulunan Komisyon müracaatları. (1002)

İstanbul İhissarlar

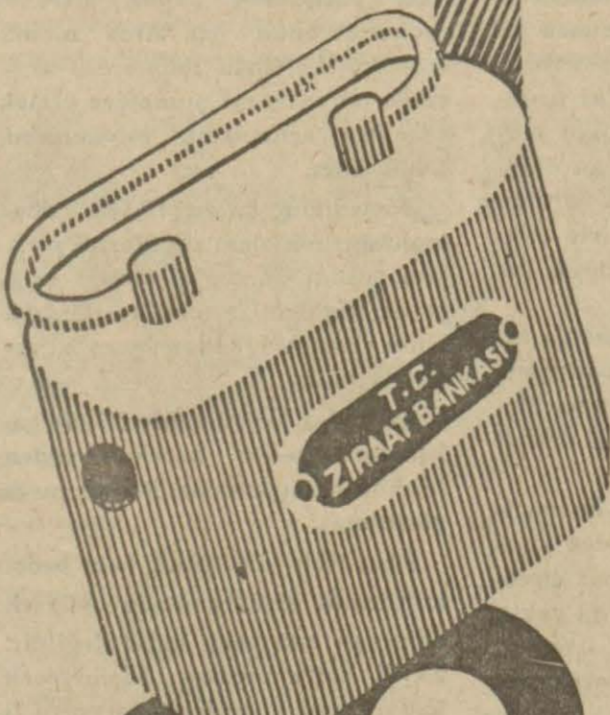
Başmüdürlüğünden:

Piyasada satılmakta olan ispiptoların satış fiyatları, 15 Mart 1938 tarihinden itibaren indirilecektir.

Dükkanlarında yakılacak ispiro "Boyalı kamineto ispirosu" ve şişe içinde tuvalet ispirosu satanlar; mevcutlarını birer beyanname ile 14 Mart 1938 akşamına kadar "Yakılacak ispirotlara ait olanlar Kabataşta kâin Başmüdürlüğe ve Şişeli Tuvalet Ispirosuna ait olanlar da en yakın satış depolarına" bildireceklerdir. (1184)

Kumbâra biri

HAYRETİN ÇİZER

1000 yapâr.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Adeta Bir Mucize!

Diye Bayan İnci İtiraf Etti.

Bir hafta zarfında tamamen değiştim. Şimdi on sene daha genç görünüyorum. Bütün arkadaşlarım beyaz ve nermine cildime gıpta ediyorlar.

Bayan İnci kullandığı bütün güzellik levazımını arkadaşlarına tavsiye ediyor

Bayan İnci'nin tedavi görmeden evvelki hakiki fotoğrafı

Yalnız 7 gün kadar, bu tecrübeyi yaptım. Siz de şayanı hayret bir ten temin ile daha genç görülmüş olursunuz.

Bayan İnci'nin güzellik levazımını kullandıktan 7 gün sonraki hakiki fotoğrafı

zip tenime gıpta etmekle beraber nasıl temin ettiğimi de bilmek istiyorlar. Bu da gayet basittir. Cildin hakiki unsuru olan Tokalon kremi kullandım. Siz de benim gibi gençleşip cazip bir ten temin ediniz.

"Benim için hakikaten bir mucize oldu,, diye Bayan İnci beyan ediyor: "Hafta zarfında bu derece şayanı hayret bir tarzda değişeceğimi zan ve ümit etmiyordum. Bütün arkadaşlarım daha genç ve daha sevhâr görüldüğümü söylüyorlar. Cidden bu ca-

Bayanların Nazarı Dikkatine:

Satın aldığımız Tokalon kremi vazolarının büyük bir kıymeti vardır. Onları bayinize iade ettiğinizde beheri için 5 kuruş alacak, aynı zamanda kıymetli mükâfatları bulunan Tokalon müsabakasına iştirak hakkını veren bir bilet takdim edecektir. Gelecek nüshalarımızda ilân edeceğimiz Tokalon piyangosu ikramiyelerini okuyunuz.

150 T. LİRASI MAAŞLA

G. Antep'te Velic İplik Fabrikasının bir işletme ve fen müdürlüğüne ihtiyacı vardır. Aranılan evsafaftan birisi askerliğini yapmış bulunmak dışı şimdiki kadar bu gibi işleri başka yerlerde muvaffakiyetle yapmış olduğunu evrakı müsbite ile isbat edebilmektedir.

Mensucat mektebi mezunları veyahut uzunca zaman Pamuk İpliği Fabrikalarında aynı vazife ile çalışmış olanlar ve evli bulunanlar tercih olunacaktır. Taliplerin Doğrudan G. Antep'te Velic İplik Fabrikasına evrakı müsbite ile birlikte hemen müracaatları ilân olunur.

İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Miktarı	Cinsi	Tahmin Bedeli	İlk Teminatı
Kilo		Lira K.	Lira K.
132	Zahma Kayışı	554.40	
36	Tartı Kayışı	151.20	
		705.60	52.92

1 — Cinsi, miktarı, tahmin bedeli ve ilk teminat miktarı yukarıda yazılı iki kalem eğer malzemesi 17-3-1938 tarihinde Perşembe günü saat 15 de Gedikpaşadaki Jandarma Satınalma Komisyonunda açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Şartname ve evsaf her gün Komisyonunda görülebilir.

3 — İsteklilerin yazılı, gün ve saatte 2490 sayılı kanuna göre ibraz edilecek evrak ve ilk teminat mektup veya makbuzlarıyla Komisyonun gelmeleri. (1121)

Diyarbakır Nafia Direktörlüğünden:

1 — Diyarbakır Lisesi pavyonunun (36368,84) liralık esas kesfinden (32200) liralık inşaatı kapalı zarfla ihaleye konmuştur.

- 2 — Bu işe ait evrak şunlardır:
 - A — Eksiltme şartnamesi.
 - B — Mukavele projesi.
 - C — Hususî, Bayındırlık ve Yapı İşleri Genel ve fenni şartnameleri.
 - D — Bu evrak Nafia dairesinde görülebilir ve istenebilir.
 - 3 — Bu işin ihalesi 18 Mart 1938 Cuma günü saat 11 de kapalı zarf usulüyle Nafia Direktörlüğünde yapılacaktır.
 - 4 — Eksiltmeye girebilmek için (2415) liralık muvakkat teminat. cari sene Ticaret odası vesikası, Nafia Vekâletinden alınmış (10,000) liralık yukarı ehliyet vesikası.
 - 5 — Taliplerin zarflarını Cuma günü ihale saatinden bir saat evvel Konya Ticaret Odası Makbuzlukta teslim etmeleri.
- Postadaki gecikmeler kabul edilmez. (1142)

Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketinden :

Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi hissedarlar umumî heyeti, aşağıdaki hususatin müzakeresi için 30 mart 1938 tarihine müsadif çarşamba günü saat on altıda Ankarada Türkiye İş Bankasındaki İdare merkezinde fevkalâde olarak içtima edeceklerdir. İşbu içtima iş-tirak etmek için hissedarların sahip oldukları hisse senetlerini içtima gününden asgarî bir hafta evvel şirketin Ankarada Türkiye İş Bankasındaki İdare Merkezine ve İstanbulda Yenipostane karşısında Büyük Kınacıyan hanında kâin Muamelât Merkezine tevdi ederek mukabilinde duhuliyeye varakası almaları ve Ticaret Kanununun 385 inci maddesi mucibince bir hisse senedine sahip olan hissedarların da bu içtima iş-tirak edebilecekleri ilân olunur.

Müzakerat ruznamesi

- 1 — Dahili nizamnamenin 11, 18, 21, 25, 26, 42, 43, 44, 45, 49 ve 52 nci mallerinin aşağıdaki şekilde tadili:
- 2 — Dahili nizamnamenin 23, 34, ve 41 inci maddelerinin tayyidilmesi.
- 3 — İdare meclisi azalarının mes'uliyetlerle murakıplar hakkında aşağıda yazılı yeni maddelerin ilâvesi.
- 4 — Dahili nizamnamenin muhtelif maddelerinde kullanılan (Ticaret Vekâleti) ve (Müfettiş) tabirlerinin kaldırılarak yerlerine (İktisat Vekâleti) ve (Murakıp) tabirlerinin ikamesi.
- 5 — Dahili nizamnamede fasılları tarif eden tabirlerin sonundaki (Beyanmadır) kelimelerinin kaldırılması.
- 6 — Yedinci fasıl başlığındaki (Müessis hisseleri) tabirinin tayyidilmesi.
- 7 — Dahili nizamnamedeki fasıl ve madde numaralarının yapılacak tadilata göre teselsül ettirilmesi.
- 8 — Dahili nizamnamenin altıncı maddesinin son fıkrasına tevfikeyen hissedarlardan ikinci rubu sermayenin talep edilmesine karar verilmesi.

Tadili teklif edilen maddelerin yeni metinleri :

- Madde 11** — Şirketin umur ve mesalihi heyeti umumiye tarafından üç sene müddet için müntehap ve beşen dokuza kadar azadan mürekkep bir meclisi idareye ihale olunur. İlk üç sene müddet için teşkil olunacak meclisi idare azası müessisler tarafından tayin olunacak ve bunların memuriyeti üçüncü senei hesabiye muamelâtını tetkik zmnında adiyen in'ikat edecek olan heyeti umumiye içtimaına kadar devam edecektir.
- Madde 18** — Bilâ mazeret sıra ile üç içtimada bulunmayan Meclisi idare azasına istifa etmiş nazariye bakılacak ve usulüne tevfikeyen yerine bir diğeri intihap olunacaktır.
- Madde 21** — Meclisi idare, itihaz ettiği mukarreratın icrası ve mesalihi cariye şirketin idaresi için münasip gördüğü salâhiyetlerle hissedarlardan veya hariçten bir müdür ve fen müşavirleri tayin edebilir. Ve buna Müdüriyet Heyeti denir. Müdür ve fen müşavirlerle vazife ve salâhiyetleri memuriyet müddetleri, tekaüt veya azilleri şeraiti hakkında mukavele aktedebilir. Müdüre muavenet ve gayubeti, yahut mazereti halinde ona vekâlet etmek üzere bir veya birkaç müdür muavini, ikinci müdür ve salâhiyettar vekil, tayin edebilir.
- Madde 25** — Müdür ve fen müşavirleri her ne vakit lüzum görürlerse Meclisi idareyi davet edebilirler.
- Madde 26** — Şirket namına tanzim edilecek bilûmum evrakın muteber olması ve şirketi ilzam edebilmesi için şirketin isminin ilâvesi suretile:
- 1 — İdare Meclisi azasından birle malî müşavir, fen müşavirlerinden biri veya Şirket Müdürü veyahut müdür muavini veya ikinci müdürlerinden biri veya salâhiyettar vekil (Fonde dö Puvuar) lardan biri.
 - 2 — Fen müşavirlerinden biri ile Şirket müdür veyahut müdür muavini veya ikinci müdürlerinden biri veya salâhiyettar vekil (Fonde dö Puvuar) lardan biri.
 - 3 — Şirket Müdürü ile müdür muavini veya ikinci müdürlerinden biri veya salâhiyettar vekil (Fonde dö Puvuar) lardan biri tarafından müştereken imza edilmiş olması meşruttur.
- Hayat sigortalardan maada her nevi sigorta poliçelerile her nevi sigorta ücret makbuzları ve cari muamelelere ve muhabereye müteallik evrak malî müşavir, fen müşavirlerinden biri, şirket müdürü ve müdür muavini veya ikinci müdürlerinden biri tarafından münferiden veyahut salâhiyettar vekil (Fonde dö Puvuar) lardan ikisi tarafından müştereken imza edilebilir. Bu imzalar sicilli ticarete tescil ve alelûsul ilân edilecektir.
- Müdürün veya müdür muavinlerinden veya ikinci müdürlerden birinin veyahut iki salâhiyettar vekilin mahakim ve devairi resmîye huzurunda Şirketi temsil etmeleri makbul ve muteberdir.

Madde 42 — Şirketin temettüatı seneviyesinden bilûmum masarifine ve imha ve itfa tertibatına ve herhangi bir teahhüdün ifasına muktezi mebalîğ badetenzil evvelâ ihtiyat akçesi için % 15 ve sermayenin ödenmiş kısmı için % 7 hesabı ile birinci temettü hisseseine kâfi meblâğ ayrılacaktır. Saniyen: Mütebaki kalan meblâğ 49 uncu madde nazarı itibara alındıktan sonra berveçhiati tevzi olunacaktır:

% 15 Meclisi İdareye
% 10 Meclisi idarenin tensibi veçhile tevzi olunmak üzere Müdüriyet ve memurine.
% 75 Temettü olarak hissedarına.

Madde 43 — Nizami ihtiyat akçesi için balâda tayin edilen mebalîğ ifraz ve tesviye edilmiş sermayenin birinci temettü hissese ita edildikten sonra heyeti umumiye diğeri mebalîğ tevziine mübaşeret etmezden evvel tahakkuk eden temettü üzerinden bir miktarının muhassasunlehi tayin edilerek veya edilmeyerek veyahut sadece senei atıye hesabına nakle-dilmek suretile meclisi idarenin teklifi ile tefrik ve ifrazına karar verebilir. Heyeti mezkûre gene Meclisi idarenin teklifi ile bu suretle teşkil edilmiş olan ihtiyat akçelerinin mahalli tahsisini tadile veya kısmen ve kâmil-ten tevziine dahi karar verebilir. Bu halde meblâğı mezbur kırk sekizinci maddenin son fıkrasına tevfikeyen tevzi olunacaktır.

Madde 44 — Temettüat ödenmiş sermayeye % 7 birinci temettü hissese itasına kifayet etmediği takdirde noksanı madde sabıkada zikrolunan ihtiyat akçelerinden icap eden meblâğ alınmak suretile itmam ve ikmal edilecektir. Marûzzikir ihtiyat akçelerinin de ödenmiş sermayeye % 7 birinci temettü hissese itasına ademî kifayeti halinde sınıni müteakibede, nizamnamei dahilî mucibince temettüattan ifrazı muktezi ihtiyat akçesinin tefrikinden sonra diğeri husus için mebalîğ ifraz edilmeden noksan olarak ita edilmiş olan sabık birinci temettü hissese % 7 ye ib-lâğ edilecektir.

Madde 45 — Kanuni ihtiyat akçesi 48 inci madde mucibince temettüatı seneviyeden müfrez mebalîğın terakümünden teşekkül edecek ve muhtemel zarar ve masraflara karşılık tutulacak ve işbu akçenin miktarı şirket esas sermayesinin bir misline müsavi bir raddeye balîğ olduğta artık kanuni ihtiyat akçesi ifraz olunacaktır. Şukadar ki kanuni ihtiyat akçesi sermayenin bir misline balîğ olduğta sonra ondan sarfiyat icrasile miktarı nisbeti mezkûreden aşağı düşerse tekrar temettüattan tevkiyat icrasına mübaşeret olunabilecektir.

Madde 49 — Düyunatın iftasından sonra bakiyei matlûp evveleminde sermayenin tesviye edilmiş kısmının hissedarına iadeten tediyesine tahsis olunacak ve bakiye kalırsa bu dahi hissedarına malîk oldukları hisseler adedi nisbetinde taksim kılınacaktır. Tasfiye muamelâtının hitamında tasfiye heyeti katî bilânçoyu tanzim edip fevkalâde surette içtimaa davet edilecek heyeti umumiye tevdi ve tasfiye memurlarının beriyüzzimne olduğu ve şirketin mevcudiyetine kat'iyen nihayet verildiği İktisat Vekâletine ihbar ve gazetelerle ilân olunacaktır.

Madde 52 — Şirket ihraç edeceği hisselerle sahip kaydı zmnında neşriyleceği tarifnamede evvelâ şirketin maksadı teşekkülünü ve müddetini, saniyen müessislerin esamisini, salisen sermayenin miktarını ve sureti tezyidini, rabian temettüün sureti taksimini ve heyeti idare azasına tahsis kılınacak makadiri sarahaten derç ve beyan edecektir.

Tayyidilen Maddeler :

Madde 23 — Müdüriyet heyeti her üç ay nihayetinde Meclisi idareye umuru şirketin hal ve cereyanı hakkında rapor ita eder.

Madde 34 — Heyeti umumiye bilcümle hesabın tetkiki için gerek hissedarlardan ve gerek hariçten bir veya müteaddit müfettiş tayin eder. Şu kadar ki ilk hesap senesi için iktiza eden müfettişler müessisler tarafından intihap olunacaktır. Müfettişlerin Meclisi idare azasına, müdür ve muhasebeciye karabeti olmaması şarttır. Müfettişler vazifelerinin tamamî ifasından ve verecekleri raporların hakikate mukareretinden gerek hissedarlara ve gerek hükûmete karşı mes'uldürler. Müfettişler ancak teftişe salâhiyettar olup idare umuruna müdahale edemezler. Müfettişlerden biri vazifesini ifa edemeyecek bir hale gelirse heyeti umumiyenin içtimaına kadar şirket muamelât ve hesabını diğeri müfettişler teftiş ederler.

Madde 41 — Bin adet müessis hissese ihdas edilmiştir. Bu müessis hisseleri ilk beş sene müddet zarfında nama muharrer olacak ve bu müddette satılmıyacak ve şirketin bütün müddeti esnasında senevi temettüatı safiye üzerinden yüzde on beş atideki kırk ikinci madde mucibince işbu müessis hisselerine ait olacaktır. Müessis hisse senedatı hâmilelerinin şirket muamelâtının idaresi ve hesabının tanzimi hususlarına müdahalelerine salâhiyet vermez. Haklarının istimali ezcümle tevzi lâzım gelen temettü miktarının imha ve itfa tertibatına tahsis olunacak mebalîğın ve kırk üçüncü maddede muayyen ihtiyat akçeleri miktarlarının tayini hususunda şirketin bilânçolarına ve heyeti umumiye içtima olunan mukarerrata ittibaa mecburdurlar.

Hiç bir halde ve sermayenin tezyidi takidinde bile müessis hisselerinin miktarı tezyit edilmeyeceği gibi işbu hisselerle tahsis edilen temettüat miktarı dahi tadil edilemez. Müessis hisseleri şirketin tarihi teşisinden sonra heyeti umumiye kararile kâmilten veya kısmen şirket tarafından mübayaa edilebilir. Fakat müessis hisseleri eshabının ekseriyetle bu kararı tasvip etmeleri şarttır. Ekseriyet bu kararı tasvip ederse ekalliyetin itirazı makbul değildir. İşbu salâhiyeti iştirâ senedat üzerinde muharrer bulunacaktır. Müessis hisse senedatının kısmen iştirâsı takdirinde satın alınacak senedat bu hisse adedine göre bir nisbet dairesinde tayin olunacak ve mezkûr senedatın numaraları merakizi şirkette münteşir iki gazete ile neşir ve ilân olunacaktır.

Mezkûr senedatın iştirâsı için iktiza eden sermaye heyeti umumiye kararile gerek 43 üncü madde mucibince tefrik edilen hususi ihtiyat akçelerinden ve gerekse tezyidi sermaye takdirinde tezyit olunacak miktarı sermayeyi imza ve taahhüt edecek olanlar tarafından verilen primlerden teskil olunacaktır. İştirâ kılınan müessis hisselerine ait

yüzdeler hisse senedatı temettülerini tezyit eyleyecektir. İştirâ olunan mezkûr müessis hisseleri iptal edilecektir.

İlave Edilen Maddeler :

Madde ... Meclisi idare azası deruhte ettikleri vezaifin ifasından ve şirket namına yapmış oldukları ukut ve muamelâtın dolaylı şahsan mesul değildiler. Ancak kanunun ve işbu esas mukavelenamenin kendilerine tahmil ettiği vazaifi tamamen ifa etmemek suretile sebebiyet verecekleri zararlar-dan dolaylı mütesilsilen mesuldürler. Şu kadar ki kendilerine verilen vazaifin ifasında ağır hata ikâ veyahut salâhiyetlerini tecavüz suretile vaki olan zarar kimler tarafından ika edilmiş ise mesuliyet yalnız onlara terettüp eder. Bu mesuliyet hâsil olan maddî ve hakiki zarar miktarına mak-surdur.

Madde ... Meclisi idare azası şahsan alâkadar buldukları hususatin müzakeresine iştirak edemez ve heyeti umumiyeden izin almadan kendi veya şahsı ahar namına bizzat veya bilvasıta şirketle bir muamele ticariye yapamazlar. Keza heyeti umumiyenin müsaadesini almaksızın şirketin icra eylediği muamele ticariye nev'inden bir muameleyi kendi veya ahar hesabına yapamıyacağı gibi aynı nevi muamele ticariye ile meşgul bir şirkete şahsan mesul aza sıfatile dahil olamazlar.

Madde ... Meclisi idare şirkete hesabına şirket hisse senedatını iştirâ veya işbu senedatı rehin mukabilinde kabul ederek para ik-raz veya avans ita edemez. Şu kadar ki temettüattan tefrik olunan meblâğ mukabilinde bedelleri tamamen tediyeye olunan hisse senedatının iştirâsı için heyeti umumiye Meclisi idareye salâhiyet verebilir.

Madde ... Heyeti umumiye her sene gerek hissedarlardan ve gerek hariçten azamî üç sene için bir veya beşi tecavüz etmemek üzere müteaddit murakıp intihap eder. Şu kadar ki ilk murakıplar tesis heyeti umumiyesi tarafından bir sene müddetle intihap olunurlar. Bir murakıp intihap edildiği takdirde bu murakıbın ve müteaddit murakıplar intihap edildiği takdirde nisfından bir ziyadesinin Türk olması lâzımdır. Müddetleri hitam bulan murakıpların tekrar intihapları caizdir. Vazifeleri hitam bulan Meclisi idare azası heyeti umumiyeden beraat iktisap etmedikçe murakıp olarak intihap olunamazlar. Murakıpların Meclisi idare azalığına intihapları ve şirketin memuru sıfatile umur ve muamelâtını tedvir etmeleri caiz olamaz.

Meclisi idare azasının kendilerine ve usul ve furûğundan birisine karabeti olanlar murakıp intihap olunamazlar. Murakıplar her vakit heyeti umumiye tarafından azl olunabilirler. Murakıpların tayin ve tebdilleri Meclisi idare tarafından derhal Sicilli Ticarete tescil ettirilmekle beraber gazetelerle de ilân ettirilecektir. Müteaddit murakıplardan birinin esbabı kanuniyeye binaen vazifesinden sukutu halinde diğeri murakıp veya murakıplar heyeti umumiyenin ilk içtimaına kadar ifayı vazife etmek üzere yerine birisini intihap ederler. Bu suretle vazifesinden sukut eden murakıp bir kişi olduğu takdirde heyeti umumiyenin ilk içtimaına kadar vazifedar olmak üzere alâkadarlardan birinin müra-caati üzerine merkezi şirketin bulunduğu mahal mahkemesi tarafından bir murakıp tayin olunur. Bu hususta Meclisi idare azasının da mahkemeye müra-caati mecburidir.

Madde ... Murakıpların vazifesi şirketin muamelâtı umumiyesini murakabe ve hesabını tetkik ve teftiş ve Meclisi idare azası ile müttefikan bilânçonun şekli tanzimini tayin ve hisse senedatının vaziyetini tesbit velhasıl şirketin menafiine muvafık gördüğü her nevi murakabe ve teftişatı icra ve üç aydan fazla fasıla vermeyecek şartile zaman zaman şirket kasasını ve kuyut defatirini kontrol ederek mevcudun kuyudata muvafakatini tesbit ve meclisi idare azasının kanun ve şirket mukavelenamesi ahkâmına tamamiyle riayet eylemelerine nezaret ve sene nihayetinde içtima edilecek olan heyeti umumiyece şirketin vaziyeti, hesabı ve bilânçosu ve meclisi idarenin faaliyeti hakkındaki kanaat ve müteale-sini havi bir rapor takdim etmektedir. Murakıplar esbabı mübreme ve müstacele tahaddüsü halinde heyeti umumiyece fevkalâde olarak içtimaa davete mecburdurlar.

Madde ... Murakıplar kanunun ve işbu dahili nizamname ile kendilerine tevdi olunan vezaifi hüsnü suretile ifa etmedikleri takdirde mütesilsilen mesul ve vukua gelecek maddî ve hakiki zararları zamındırlar.

Madde ... Murakıplar hissedarın tarafından Meclisi idare azası veya müdür aleyhine vaki olacak şikâyeti tahkik ve tetkik ile sıhhatine kail oldukları takdirde keyfiyeti senelik raporlarına dercedeceklerdir.

Sermayeyi şirketin onda birine malik olan hissedarın talebi üzerine murakıplar heyeti umumiyece fevkalâde olarak içtimaa davet etmeğe ve müra-caati icap ettiren maddeyi ruznameye ithal etmeğe mecburdurlar.

Murakıplara müra-caati ile heyeti umumiyenin fevkalâde içtimaa davet olunması talep eden hissedarın sermaye şirketin yüzde onuna tekaüt eden miktardaki hisse senetlerini muteber bir bankaya tevdi etmeleri lâzımdır.

Madde ... Sermayeyi şirketin onda birine muadil hisse senedatına malik olan hissedarlar heyeti umumiyenin kararı hilâfına meclisi idare azası aleyhine ikamei dava edilmesinde ısrar ederlerse bir ay zarfında murakıplar ikamei davaya mecburdurlar. Şu kadar ki bu akalliyet murakıplar haricinde bir vekil de intihap ve tayin edebilirler ve hisse senetlerini de şirketin melhuz zarar ve ziyânına karşı teminat olarak davanın hitamına kadar kalmak üzere muteber bir bankaya tevdi mecburdurlar. Davanın reddi halinde davayı talep eden akalliyet şirketin maddî ve hakiki zarar ve ziyânını tazmine mecburdur.

Heyeti umumiyenin her ne sebebe müstenit olursa olsun Meclisi idare azası aleyhine ikamei dava olunmasına müte-dair olan kararın icrası keza murakıplara aittir.

Madde ... Murakıplar, Meclisi idare müzakeratında rey ve müzakereye iştirak etmemek şartile hazır bulunabilirler. Ve münasip jüdükları teklifatı meclisi idare ve heyeti umumiyenin adı ve fevkalâde içtimaları ruznamelerine ithal ettirebilirler.

Madde ... Murakıplar heyeti umumiyece takdir ve tesbit edilecek ücreti alırlar. İşbu ücret şirketin masarifi umumiyesi meyanına ithal edilir.

ASİPİN KENAN

Hakikî tabletleri soğuğa karşı ve bütün ağrılardan sizi korur.

Gülhane Üroloji Profesörü
Doktor

FUAT KÂMİL BEKSAN
Avrupadan avdet etmiştir. Tak-
simde Şark apartmanında Cu-
martesi, Pazartesi ve Perşembe
günleri öğleden sonra hastaları-
nı kabul, ameliyat ve tedavileri-
ni deruhde etmektedir.

Istanbul birinci iflâs memurluğun-
dan: Çorap Fabrikası sahipleri iken
iflâs eden Mehmet Sabit ve kardeş-
leri kolektif şirketi masasına sonra-
dan gelen İstanbul belediyesinin bi-
na ve buhran vergisinden dolayı iste-
diği (518) lira 96 kuruştan (481)
lira 90 kuruşu esbabı kanuniyeye
binaen ret ve yalnız (37) lira 6 ku-
ruşun buhran vergisi mukabili olarak
ve beşinci sraya kayıt ve kabulüne
karar verilmiş ve olbaptaki alacak-
lılar sıra defterinin düzeltilmiş ol-
duğu alacaklıların malûmu olmak
üzere ilân olunur. (5799)

10 SENELİK
TECRÜBENİN
NETİCESİ

SILKO

ROMATİZMA
LUMABAGO
SİYATİK

Sinir ve Soğuk algınlığından
gelen ağrıları **SILKO**
teskin ve ıxale eder.

HER YERDE ARAYINIZ

Bütün dünyanın en nefis yağı Türkiyede Ayvalıkta çıkar.
Ayvalığın en leziz ve en sıhhi yağı da şüphesiz

Hasan

ZEYTİNYAĞI

dir.

Serbet gibi tatlı olduğundan tababette içmek suretile müstemeldir. Kum, böbrek ve bilhassa ka-
raciğer, safra, sarılık hastalıklarında, zaafı umumide inkıbazda. Tereyağ yerine yemeklerde, sa-
latalarda, tatlılarda, pilâvda, HASAN ZEYTİN YAĞI kullanınız.

1/4 şişe 40 - 1/2 şişe 50 - 1 litre şişe 80 - 2 litre şişe 155 kr.
Tenekelerde 1 kilo 70 - 3 kilo 190 - 5 kilo 300 - 7 kilo 400 kr.

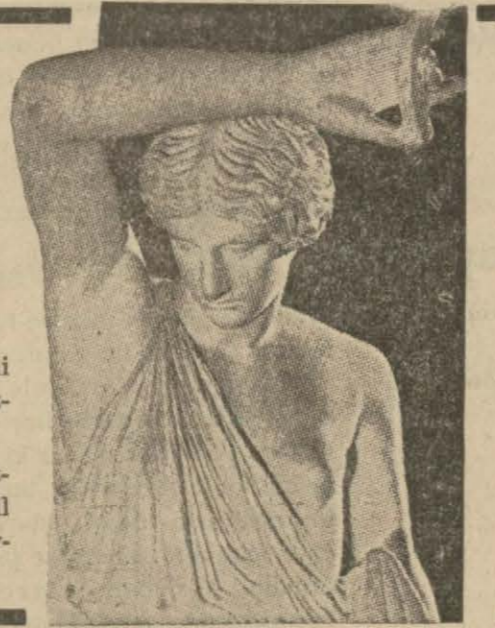
Mutlaka Hasan markasına dikkat. Hasan Deposu

FOSFARSOL

KAN KUVVET ve İŞTAH KAYNAĞI

Kansızlık, iştahsızlık ve kuvvetsizlik, bilhassa nevrasteni, ademi
iktidar, mide ve barsak tenbelliğinden doğan hazımsızlık ve kabız-
larda üç günde şayanı hayret tesirini gösterir.

(FEMİL) laboratuvarı bu kuvvet ilâcını sayın müşterilerine tanıt-
makla müftehirdir. Vücuda dinçlik, yanaklara, dudaklara, pembelik, cil
de taravet, saçlara ve gözlerle ateş ve parlaklık veren bu en birinci kuv-
vet ilâcını âfiyetle kullanınız. Her eczanede bulunur.

HAZIMSIZLIK

Hayatın zevkinden insanı mahrum eder.

Pertev Karbonat Komprimeleri

Çok temiz bi - Karbonattan ve toz karbonat almaktaki müşkülât göz
önünde tutularak yapılmıştır.

Her eczanede satılır.

İnşaat Mühendisi Aranyor SÜMER BANK

UMUMİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:
Bankamız merkezinde ve şantiyelerimiz-
de istihdam edilmek üzere diplomalı ve tec-
rübeli inşaat mühendisleri alınacaktır.

Kendilerine ehliyetlerine göre ücret ve-
rilecektir. Talip olanlar 20 - 3 - 1938 tarihi-
ne kadar tahsil ve hizmet vesikalarile bir-
likte Ankara'da Umumî Müdürlüğümüze
mürcaat etmeleri.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

1/3/938 gününde yapılamayan gümrük komisyonculuğu, maiyet me-
murluğu ve ticarethane müstahdemliği imtihanları 15/3/938 Salı günü
saat 9 da Başmüdürlükte yapılacaktır. (1327)

Femil

ve Bağı

Hakikaten Ba-
yanları âdet
zamanlarında bü-
yük rahata kavuş-
turan, vücutları-
na her türlü serbesti veren cilt-
lerini ter ve taze tutan rahim; il-
tihap akıntı ve ağrı, sancı ve ka-
şımışlıktan koruyan kıymeti
ölçülmez bir idealdir.

**FEMİL
ve BAĞI**

Bu sıhhi ve pratik âdet bezleri her
ticarethanede sayın bayanların-
zın hizmetlerine hazırdır.

GRİPİN

En inatçı baş ve diş ağrılarını en kısa za-
manda geçirir. Onun bu yüksek tesirini
milyonlarca kişi tecrübe etmiştir.

Bütün gece süren müthiş baş ağrılarından
sonra bir tek kaşe GRİPİN olarak
rahat rahat ve mişil mişil uyudu.

GRİPİN

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İsim ve markaya dikkat. Taklitlerinden sakımmız.

SEFALİN

BAŞ - DIŞ - NEZLE

GRİP ve bütün ağrı-
ları derhal geçirir.

Eczanelerden 1 - 12 lik ambalajlarını ısrarla arayınız.

KANZUK

KOMOJEN Saç Eksiri

Saçlara elzem olan
bir gıdadır.

Saçların köklerini kuvvetlen-
dirir. Dökülmesini keser. Kepek-
leri tamamen giderir ve bü-
yüme kabiliyetini artırarak saç
lara yeniden hayat verir. Koku
su lâtif, kullanışı kolay bir saç
eksiridir.

**İNGİLİZ KANZUK
ECZANESİ**

BEYOĞLU - İSTANBUL

Sahibi: Ahmet Emin YALMAN. Umumi Negriyatı İdare Eden: S. SALİM
Gazetecilik ve Negriyat Türk Limitet Şirketi. Basıldığı yer TAN Matbaası